

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 27 (1846) 1985 LIEPA-JULY 2

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Esame puolami

Praėjusio karo metais atsidūrėme kryžminėje ugnyje: iš rytų mus puolė sovietai, iš vakarų — naciai. Ir vieni, ir kiti nukankino daug mūsų tautiečių. Abiejų ideologijos totalistinės, ryjančios savo aukas. Sunaikinus rudąjį totalizmą, daug kas atsikvėpė ir pradėjo gyventi nauja viltimi. Lietuviams ta viltis atrodė iliuzinė, nes iškilęs raudonasis totalizmas buvo dar didesnė grėsmė ne tik Lietuvai, bet ir visam pasauliui. Daug kas tuo netikėjo, net didžiųjų demokratų vadai raudonąjį totalizmą laikė savo sąjungininku. Reikėjo daugelio metų, kad atsivertų akys. Jos pagaliau atsivėrė, nors nevisuotinė. Dar ir dabar Vakaruose netrūksta politikų, kuriems raudonasis totalizmas tebėra taikos balandis. Tai matyti pvz. kad ir iš karo nusikaltėlių įieškotojų, kurie tiki raudonojo totalizmo pateikiamais liudijimais, siekiančiais sudoroti išeiviją. Mums, kurie esame pergyvenę abiejų rūšių totalistines sistemas, labai aišku, kad grėsmingumas plaukia iš jų prigimties. Totalizmas pačia savo esme yra agresyvus, ryjantis už save silpnesnius, siekiantis palaužti už save stipresnius. Ir kol totalizmas vyraus pasaulio scenoje, tol neišnyks ir grėsmė.

DAUG kam atrodė, kad raudonasis totalizmas per keturis pokario dešimtmečius pasikeitė gerojėn pusėn, bet iš tikrųjų taip nėra. Keičiasi asmenys, bet sistema lieka ta pati. Ratai rateliai sudyla, įdedami nauji, bet mašina nesikeičia ir vykdo naikinamąją paskirtį. Tokia ji buvo Lietuvos okupacijos pradžioje, tokia ji yra ir dabar, nors ne tokia kruvina. Jos metodai sušvelnėjo, bet tikslai liko tie patys. Sumažėjo baltiečių deportacijos, bet padidėjo kolonizavimo ir rusinimo pastangos. Negana to — raudonasis totalizmas randa baltiečius ir laisvajame pasaulyje, kur taip pat netrūksta jo šalininkų. Yra žinoma, kad į laisvąjį pasaulį emigravo gana daug asmenų, gyvenusių ir dirbusių raudonojo totalizmo sistemoje. Vieni jų nuo jos nusisuko, kiti liko jai daugiau ar mažiau ištikimi. Jie prisidėjo prie raudonojo totalizmo pastangų kompromituoti išeiviją savo rašiniiais spaudoje, skleisti kaltinimus esą užsieniečiai yra tūkstančiai nacių karo nusikaltėlių. Prie jų prisijungė ir kitokio intereso kaltintojai, tvirtinantys, kad visi pokario ateiviai lietuviai, latviai, estai, ukrainiečiai esą naciai. Panašių išpuolių pasirodo ne tik spaudoje, bet ir televizijoje bei radijo programose. Tokie neteisingi kaltinimai kelia platų susirūpinimą.

VISA tai vyksta nacių karo nusikaltėlių įieškojimo priedangoje. Apgailėtina, kad kai kurios žydų organizacijos, reaguodamos į kelių amerikiečių organizacijų pasipriešinimą sovietinių dokumentų panaudojimui ir nekonstitucinei įieškojimo procedūrai, emė plačiu mastu kaltinti visus lietuvius ir Rytų europiečius ne tik nacizmu, bet ir antisemitizmu. Tokią minėtą organizaciją laikysena pavaizdavo Los Angeles mieste leidžiamas "Jewish Bulletin" 1985.VI.13 karikatūroje, kur šviečiančio projektorius spinduliuai krinta ant tamsioje besislepiančio šikšnosparnio, atstovaujančio arijams ("Aryan nation and other neozazis"). O tie arijai yra naciai karo nusikaltėliai. Tokia laikysena pasižymi ir Ryano knyga "Quiet neighbours", ir S. Littmano straipsniai bei pareiškimai, ir kitų išpuoliai įvairiomis progom. Tai teisinga plačiąją mūsų išeiviją visame laisvajame pasaulyje. Visi mato, kad tokio puolanco tono žydi ir jų talkininkai atlieka nusikalstamą darbą — kaltina visus išeivius bei jų institucijas, organizacijas. Jeigu jos eilės ir būtų nacių karo nusikaltėlių, tai niekas neturi teisės kaltinti visus. Svaistymasis nepagrįstais ir plačiais kaltinimais niekam nedaro garbės. Be to, žydų organizacijos bei pavieniai asmenys turėtų įžvelgti, kad puldami išeiviją jie eina į talką raudonajam totalizmui, nuo kurio kenčia ir dalis žydų.

KANADOS ĮVYKIAI

Dviejų premjerų keliai

Liberalų vadas D. Petersonas dvidešimtojo Ontario premjeru buvo prisaiškintas po atviru dangum prie parlamento rūmų, kur iškilmę galėjo stebėti pietų pertrauką turintis torontiečiai. Jo ir ministrų prisaiškinimui buvo numatyta \$150.000, bet D. Petersonas stengėsi sumažinti iki \$30.000, nes tai turės padengti mokesčių mokėtojai. Jis netgi pareikalavo, kad prisaiškinamieji atsineštų savas šv. Rašto knygas ir valdžios išdui sutautų \$2.000. Prisaikaiti sąmoningai buvo atsisakę parlamento rūmų, kad jį galėtų stebėti žmonės. Savo kalboje premjeras D. Petersonas pabrėžė, kad jo vyriausybė bus atvira visiems, neturės sienų ir užtvarų. Po prisaiškinimo jis pakvietė susirinkusius stebėtojus užėiti į parlamento rūmus, pamatyti patalpas, jam tekusį premjero kabinetą. Užėjusieji buvo pavaišinti obuolių sūnka, pyragaičiais su braškėmis. Atrodo, lankytojų buvo daug,

nes vizitui pasibaigus liko labai daug šiukšlių pastato viduje. F. Millerio ir D. Petersono pasikeitimas kabinetais įvyko anksti iš ryto, kai D. Petersonas dar nebuvo prisaiškintas premjeru. Spaudoje teigiama, kad jis 9.45 v.r. paskambino telefonu savo raštinei ir susilaukė netikėto atsakymo: "F. Millerio raštinė!" Esą D. Petersonas tada turėjo klausyti, koks yra jo naujo kabineto telefono numeris, nes nežinojo.

Premjero D. Petersono vyriausybė turės tik 22 ministrus, kurių beveik pusė yra naujokai parlamente. Jis pats pirmą kartą parlamentu buvo išrinktas 1975 m. Finansų ministeriu ir partijos vadu parlamente pasirinko liberalų veteraną R. Niksoną, parlamento nariu nuo 1962 m., kuris 1967-76 ėjo Ontario liberalų vado pareigas. Kitas svarbus postas yra švietimo ministerija, nes jai teks kovoti už pilną valdžios paramą visoms atskirųjų mokyklų (Nukelta į 8-tą psl.)

Lietuvaitės, pasipuošusios ir pasiruošusios tautiniams šokiams teatro scenoje sukaktuvinėje "Gintaro" iškilmėje "Metro Toronto Convention Centre" teatre 1985.V.25

Muziejus - pavergtos Lietuvos žaizda

Amerikos dienraščiai apie ateizmo muziejų Vilniuje bei kitus rūpesčius ir baltiečių demonstraciją Vašingtone

"The Christian Science Monitor", tarptautinio masto dienraštis, leidžiamas Bostone, 1985.VI.11 laidoje, pirmame ir paskutiniame puslapyje išspausdino savo bendradarbio Gary Thatcher reportažą iš Vilniaus šia antrašte: "Ateizmo muziejus primena lietuviams tinkinčiųjų Bendrijos valstybės sankirtį". Jame autorius rašo:

"Pamaldų dalyvės, apsigaubusios skarelėmis, šv. Terešės katalikų šventovėje pradeda iškilmingą giesmę, kurios garsai liejasi į Gorkio gatvę. Jie seka tris sovietų kareivius, išėjusius vakare pasivaikščioti. Besileidžianti saulė spindi į raudonas jų kepuris žvaigždes. Taip pat ji beria savo spindulius ant auksinės karūnos toliau esančio bokšto. Muzika nutyla, kai kareiviai priartėja prie puošnaus pastato. Tai yra, teisingiau sakant, buvo, šv. Kazimiero šventovė, skirta šventajam globėjui šios mažos katalikiškos respublikos prie Baltijos jūros. Dabar čia yra ateizmo muziejus, įrengtas ir tvarkomas sovietinės valstybės. Viduje — medinė statula, vaizduojanti besimeldžiantį vienuolį, nekrepiančią dėmesio į aplinkui kenčiančias žmonių mases. Lango vitraže įrašyti lietuvių filosofo žodžiai, Nėra Dievo".

Po 45 metų

Pasak autoriaus, šis muziejus, esantis pačiame miesto centre, yra ženklas, ką sovietai padarė Lietuvai per 45-rius okupacijos metus, palaidoję Lietuvos nepriklausomybę, trukusią du dešimtmečius. Jau 30 metų, kai Julijonas Steponavičius buvo įšventintas vyskupu, bet negalėjo eiti savo pareigų Vilniuje ir buvo iš-

tremtas į Žagarės miestelį. Bet religinių reikalų įgalotinio pavaduotojas Edvardas Juozėnas sako, esą vyskupas atsisakė paklusti "valstybės įstatymams".

Kiti sovietinės valdžios pareigūnai pabrėžia Lietuvos "išlaisvinimo" 45-rių metų sukaktį, bet daugelis katalikų tai laiko nelemtu audringos istorijos laikotarpiu. "Mūsų būklė yra labai sunki" — pareiškė vienas tikintysis Lietuvos sostinėje.

Laukia sunykimo

Lietuva esanti įsprausta tarp Rusijos ir Lenkijos, kuri yra katalikiška šalis. Sovietiniai pareigūnai budėjo, kad Lenkijos neramumai nepersimstų Lietuvon, kurioje Katalikų Bendrija, kaip ir Lenkijoje, tapo kultūrinio paveldo priegloba ir kai kuriais atžvilgiais tautinės patirtybės žymė. Dėl to sovietinė valdžia stropiai seka tikinčiųjų veiklą ir laukia religijos sunykimo, kurį marksizmas-leninizmas laiko neišvengiamu. Kol kas jis varžo tikinčiųjų veiklą ir draudžia tikybos dėstymą jauniui. Pasak E. Juozėno, tikinčiųjų Bendrija išnyksianti ir tuose kraštuose, kurių ideologija nėra marksizmas-leninizmas. "Bet jei kas sako, kad tikinčiųjų Bendrija čia persekiojama, yra netiesa. Tai tik tam tikri istoriniai procesai eigoje" — pareiškė E. Juozėnas.

Priespaudos faktai

Amerikietis žurnalistas betgi pastebi, kad per 45 metus K. Bendrija Lietuvoje pasikeitė. Sovietinė valdžia atėmė jos turtus, uždarė vienuolynus ir koplyčias, suėmė kai kuriuos kunigus. Šiuo metu leidžiama veikti tiksliai vienai kunigų se-

minarijai su valdžios apribotu skaičiumi kandidatų.

Kunigų skaičius kasmet mažėja, nebeužtenka jų 630 šventovių aptarnauti. Valdžia kontroliuoja visas spaustuves ir net religinius leidinius. Retai tespausdinamas šv. Raštas. 1972 m. atspausdinta tik 12.000 egz. Nauja laida buvo žadėta 1982 m., bet netesėta. Dabar tikimasi jos 1987 m., bet nežinia kiek egzempliorių bus leista. Esą dabar spausdinama 160.000 egz. maldaknygių.

Pasak E. Juozėno, K. Bendrijos populiarumas mažėja dėl jos pačio kaltės, o Vatikanas dėl to kaltina sovietinę valdžią.

Amerikietis žurnalistas bandė pasikalbėti ir su katalikų atstovais, bet nesėkmingai. Vienas jų pamatęs prie savo pastato durų du amerikiečius reporterius, tarė: "Atleiskite, į Jūsų klausimus aš neatsakysiu. Galite apžiūrėti šventovę. Pamatykite viską, bet nieko neklusite".

Kitoks vaizdas atsiskleidžia pagrindžio leidinyje "LKB kronika". Per 13 metų pasirodė per 60 numerių. Juose atspindi detalios tikrovės ir slaptosios policijos darbai. Sovietiniai pareigūnai smarkiai baudžia visus, susijusius su "Kronika". Pastaruoju metu net 79 metų amžiaus katalikas buvo nubaustas ketverių metų lageriu ir dvejų metų tremtimi. Tai Vladas Lapienis. Už ką, tiksliai nežinoma, be manoma — už lagerinių atsiminimų rašymą ir "Kronikos" platinimą.

Prispaudėjai ir prispaustieji

E. Juozėnas betgi pareiškė nežinąs, kas "Kroniką" leidžia; ją girdys tiksliai iš Vatikano radijo. Pastarasis esąs "emigrantų forumas", transliuojantis (Nukelta į 2-ą psl.)

Pasaulio įvykiai

ŠIŲTŲ PAGROBTO "TWA" LĖKTUVO ĮKAITŲ IŠLAISVINIMAS
BEIRUTE pasibaigė po 17 dienų. Tarpininku tapęs šių "Amalio" milicijos vadas N. Berri pareikalavo, kad JAV atitrauktų savo karo laivus iš Libano pakrančių. Reikalavimas nebuvo patenkintas, nes tie laivai iš tikrųjų buvo tarptautiniuose vandenyse. N. Berri tada pradėjo šnekėti apie 39 įkaitų atidavimą Šveicarijos arba Prancūzijos ambasadoms su sąlyga, kad jie nebus išleisti iš Libano, kol Izraelis nebus paleidęs iš pietinio Libano išsivežtų šių kalinių. Prez. R. Reaganas pagrasino pradėti Libano blokadą, kuri iš tikrųjų nebūtų buvusi sėkminga. Maisto gaminius Libanas įsiveža sausumos keliais iš Sirijos. Blokadai įgyvendinti reikėtų pilnos Libano okupacijos. Mažindamas įtampą, N. Berri paleido širdies negalavimus turintį įkaitą J. D. Palmerį. Pastarasis spaudos konferencijoje griežtai pasmerkė du keleivinių lėktuvų pagrobimus šitų, kurių vienas pasižymėjo nežmonišku žiaurumu. Jis mušė keleivius, ypač karo laivynui priklausiusį amerikietį, sulaužydamas visus šonkaulius, nušaudamas jį po kelių valandų ir išmesdamas iš lėktuvo. Izraelis, turintis apie 700 šių kalinių, pradžioje laikėsi visiškai neutralumo, bet pajudėjo, kai Amerikoje pasigirdo nemalonūs klausimai, kodėl už tris nelaisvėn patekusius Izraelio karius buvo atiduota 1.150 arabų teroristų, o dabar nenorima išleisti 700 šių už 39 įkaitais laikomus amerikiečius?

Išleido Sirijon

Amerikiečiai, įskaitant ir pagrobto lėktuvo įgulą, buvo išleisti Sirijon ir iš Damasko specialiu lėktuvu atgabenti į karinę JAV bazę prie Frankfurto. Libane betgi liko septyni ankščiau pagrobti kiti amerikiečiai, kurie, galimas dalykas, jau nužudyti. Izraelis yra išpareigojęs paleisti kalėjimuose laikomus šiuos, bet to paleidimo nenori laikyti įkaitų išpirkimu. Tai esą visiška kitas reikalas, susietas su teisiniu procesu. Kalbama, kad prez. R. Reaganas pažadėjo nesiimti keršto priemonių prieš lėktuvo pagrobėjus. Reikalą komplikuoja faktas, kad N. Berrio "Avalio" milicininkai žmoniškai elgėsi su įkaitais, žiaurumais pasižymėjo tik du lėktuvo pagrobėjai, kurių vienas sumušė ir nušovė amerikietį. Į gelbėtojų eiles įsijungė ir dalį Libano okupavusi Sirija, susilaukdama nemažos propagandinės naudos. Karinėje bazėje išlaisvintus amerikiečius sutiko iš Vašingtono atskridęs viceprez. G. Bushas.

Lėktuvų tragedija

Ir šiandien dar nėra išspręsta dviejų keleivinių lėktuvų tragedija. Prie Airijos krantų į Atlanto bangas nukritęs keleivinis Indijos lėktuvas nusinešė 329 gyvybes. Lig šiol iš jūros buvo ištraukta apie 130 lavonų. Įtariama, kad jame sprogo bomba, bet lig šiol ne-

turima tikrų įrodymų. Ši tragedija sujaudino iš Indijos kilusius kanadiečius, kurie sudarė didžiųjų Toronte ir Montrealyje įsėdusių keleivių dalį. Šviesos galėtų duoti juodąją dėžutę vadinamas aparatas, automatiškai registruojantis lėktuvo valdymą. Jis betgi su pagrindinėmis lėktuvo liekanomis yra dviejų kilometrų gylyje. Neišaiškintas tebėra bombos sprogimas Tokijo oro uostyje iš "Canadian Pacific" lėktuvo išimtame lagamine. Žuvo du darbininkai, buvo sužeisti keturi. Įtariama, kad tas lagaminas su bomba turėjo būti perkrautas į Indijon iš Tokijo skrendantį lėktuvą. Tokiu atveju net dvi bombos galėjo būti nukreiptos prieš keleivinius Indijos lėktuvus skirtingose pasaulio dalyse.

Vaizdajuostė

Vokiečių laikraštis "Bild" gavo A. Sacharovo vaizdajuostę, padarytą Gorkio klinikoje, kur jis gydomas nuo širdies sutrikimų ir prasidedančios Parkinsono ligos. Šia vaizdajuoste norima įrodyti, kad A. Sacharovas yra atsisakęs bado streiko, bet kad jo sveikata nėra gera ir kad jis gali mirti. Spėjama, kad tą vaizdajuostę laikraštis gavo iš KGB institucijai tarnaujančio sovietų žurnalisto Viktoro Louis.

Keistas teismas

Romoje jau ilgokai teisiama penki turkai ir trys bulgarai, kaltinami įsivėlimu į bandymą nužudyti popiežių Joną Paulių II 1981 m. gegužės 13 d. Teisėjas S. Santiapichi pagrindiniu liudinininku pasirinko M. A. Agcą, kuris už šv. Tėvo sužeidimą jau yra nuteistas kalėti iki gyvos galvos. Teismas tapo savotišku farsu, kuriame jis kaltina visus, bet pats elgiasi kaip pamišėlis. Jis netgi sakosi esąs Jėzus Kristus, galintis prikelti mirusį žmogų, jeigu jį Kristumi pripažins Vatikanas. Iš tokios bylos nebus jokios naudos. Sakoma, Vatikanas jaučiamas susirūpinimas, kad toks teismas gali padaryti žalos Vatikano santykiams ne tik su Bulgarija, bet ir Sovietų Sąjunga. Popiežius Jonas-Paulius II betgi yra bejėgis, nes į Italijos teismą Vatikanas neturi teisės kištis.

Šiame numeryje:

Esame puolami

Raudonojo totalizmo rankos išeivijoje ir jo talkininkai

Muziejus — pavergtos Lietuvos žaizda

Pastabos amerikiečio žurnalisto, aplankiusio Vilnių

Užmiršti kalinių sukilimai

Prisimenant sibirinius lagerius ir kalinių pasipriešinimus

Keičiasi dabarties lenkų nuotaikos

Dabartinės Lenkijos pagrindinė svarstoma ateities planai

Vargšai ir jų laisvinimas

Prof. A. Maccina apie socialinio išlaisvinimo teologus

Karo nusikaltėlių pajieškos Kanadoje

Kas daroma toje srityje ir kokie Kanados lietuvių užmojai

Baltiečių laisvės diena

JAV prezidento R. Reagano deklaracija, pasirašyta Vašingtone

"Aras" skrenda Britanijon

Kanados lietuvių vyrų choras rengias koncertinę kelionę

Volerto romanas "Jaučio ragai"

Naujausias rašytojo kūrinys, išvydęs dienos šviesą

"Penzanės piratai" — dar vienas šedevras

Dėmesio verta operetė garsiajame Stratfordo festivalyje

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — \$20, pusmetinė — \$11, mėmėjo — \$25 (Amerikoje — JAV doleriais).

Pavieniai numeriai — 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$20.00 per year, \$11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

RELIGINIAME GYVENIME

Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapija Klivlande, Ohio, turi dvisavaitinę religinę minties lietuvių radijo programą, kuri veikia nuo 1981 m. Jai vadovauja ilgametis lietuvių radijo programos "Tėvynės garai" vedėjas Juozas Stempuzis, o ją globoja Dievo Motinos parapija. Jos turinį sudaro: kun. Gedimino Kijausko pamokslai (sakomi Dievo Motinos šventovėje), giesmės, dainos, poezija, skaitiniai. Programos ilgis — 30 min. Vysk. P. Baltakio pakviesta, Dievo Motinos parapija mielai sutiktų programos kasėtemis pasidalinti su visais, kurie tokia programa domėtusi. Irekordavimas tinka perdavimui radijo bangomis. Programą taip pat galima naudoti susirinkimuose, būreliuose susikauptimui, o paskui diskusijoms ir t.t. Programos ypač tiktų ten, kur nėra lietuvių kunigų ir lietuviškų pamaldų. Norintieji tokių programų kasetes įsigyti gali kreiptis į Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapiją, 18022 Neff Road, Cleveland, Ohio 44119, USA. Auka faktiškai išlaidoms už kasetę padengti — \$5.00.

Vienuolinis gyvenimas turi parbrėžti savo išskirtinį charakterį, kad galėtų skelbti pasauliui evangelinę mintį. Tai pareiškė Jonas-Paulius II pasaulio moterų vienuolių vadovių suvažiavime. Jis skatino vienuoles savo gyvenime puoselėti maldos, savanoriško neturto ir Evangelijos skelbimo primatą. Keturias dienas užtrukusiam suvažiavime dalyvavo apie 800 vienuolių vadovių iš viso pasaulio. Šv. Tėvas joms nurodė, kad vienuolės turėtų būti prieštaravimo ženklui dabartiniam pasauliui. Tai nesą pasisakymas prieš žmoniškąsias vertybes, o tik prieš visą tai, kas nežmoniška dabartiniame pasaulyje.

Kun. John Vaughn, OFM, 57 m. amžiaus amerikietis, buvo perrinktas antram 6 metų terminui pranciškonų generolu. Vienuolijos provincijų suvažiavimas ir rinkimai įvyko Asyžiaus mieste, Italijoje. Lietuvių provincijai atstovavo provincijolas kun. Augustinas Simanavičius, OFM, iš Toronto. Iš viso su balsavimo teise dalyvavo 135 atstovai.

Šv. Tėvas vėl lankysis Afrikoje rugpjūčio mėnesį. Jis ta proga dalyvaus XLIII Tarptautiniame eucharistiniame kongrese Nairobi mieste, Kenijoje, ir taipgi lankysis Centrinės Afrikos respublikoje, Togo, Zairės, Kamerūno, Dramblio kaulo pakraščio valstybėse, Maroke. Tai bus jau trečia dabartinio popiežiaus kelionė į Afrikos žemyną ir antroji į Kenijos, Zairės ir Dramblio kaulo pakraščio valstybes.

Motinai Teresei, labdaros misijonierių steigėjai, JAV prezidentas R. Reaganas įteikė Laisvės medalį, kuris teikiamas tik

JAV piliečiams ir yra aukščiausio laipsnio, kokį tik civilis asmuo gali gauti. Motinai Teresei, kuri nėra JAV pilietė, šiuo atveju buvo padaryta išimtis.

Lotyniškoji bendruomenė Otavoje, įsisteigusi 1968 m., per visą savo gyvavimo laikotarpį yra išlaikiusi lotynų kalbą apeigose ir buvo ištikima Šv. Sostui. Ši bendruomenė su Otavos arkivyskupo leidimu iki 1975 m. sąžiningai laikėsi lotynų kalbos ir senųjų apeigų Mišiose, o tais metais senąsias apeigas uždraudus, laikėsi naujųjų apeigų, bet vis tiek lotynų kalba. 1984 m. Šv. Tėvas Jonas-Paulius II vėl davė leidimą vyskupams savo nuožūra leisti senąsias Mišių apeigas tikintiesiems, kurie prie jų prisirišę ir yra ištikimi Šv. Sostui. Tuo pasinaudodama lotyniškoji Otavos bendruomenė įsigijo šventovę ir su arkivyskupo leidimu įsteigė Šv. Klemenso parapiją, kurioje gavo leidimą nuolat atnaušinti Mišias senosiomis apeigomis.

Komunizme yra branduolys tiesos, nes kitaip komunizmas nebūtų taip ilgai gyvavęs ar turėjęs tokią stiprią įtikinimo galią. Tai pareiškė kard. J. Ratzingeris tolimesniam pasikalbėjime su "Corriere della Sera" korespondentu. Jo nuomone, komunizmas akivaizdžiai nurodo bado, teisingumo ir taikos problemas, tik jas sprendžia klaidingai. Marksizmas esąs patrauklus, nes jo moralinių vertybių imperatyvas yra stiprus. Tačiau kai marksizmas pasirodo kaip mokslinė sistema ir pagal ją teikia savuosius atsakymus, žmonės apvilia, nes nuveda į totalistinę santvarką, slopinančią žmogaus asmenybę bei tas žmogiškąsias apraiškas, kurios nesuvedamos grynai į ekonominę ar politinę plotmę.

Arkiv. Paulius Marcininkas ir kiti du aukšti Vatikano banko pareigūnai buvo visiškai išteisinti byloje Milano teisme ryšium su 1972 m. Vatikano banko paskola "Italmobiliare" bendrovei. Pasirodo, Vatikano bankas tada paskolino 50 milijonų lirų (apie 85 milijonus dolerių), bet 1979 m. atsiėmė 160 milijonų lirų (apie 193 milijonus dolerių). Toks didelis skirtumas Vatikano banko naudai buvęs ne dėl sukto, bet vien dėl to, kad paskola buvusi duota remiantis ne itališka, o šveicariška valiuta. Kadangi per tą laikotarpį itališkoji valiuta labai smuko, o šveicariškoji kilo, tai ir skirtumas itališkais pinigais pasidaręs labai didelis.

Moterų kunigėmis šventinimo klausimu kard. Ratzingeris savo pasikalbėjime su "Corriere della Sera" korespondentu pareiškė, jog Kristus buvęs vyras ir buvimas vyrų ar moterimi nesą bereikšmis dalykas Kunigystėje. Svarbu esą, kad ir kūnas ne tik dvasia būtų įjungiami į šį Kunigystės ženklą. **Kun. J. Stš.**

Pavergtų tautų informacijos biure Otavoje žmogaus teisių konferencijos metu. Iš kairės: JAV delegacijos nariai — BRUCE CONNUCK, JOHN R. SCHMIDT, OREST DEYCHAKIWSKY, PLB valdybos ir spaudos atstovas inž. J. V. DANYs, visą laiką sekęs konferencijos darbus

Užmiršti kalinių sukilimai Ivykių liudininkai ir istorikai apie sukilimus Vorkutoje ir kitur prieš 30 metų. Juose dalyvavo ukrainiečiai ir lietuviai

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Lietuviai ir latviai sudarė taip pat aktyvias grupes. Jie buvo pasireišę kovoję prieš sovietinį pavergėją. Scholmeris mini atvejį vieno latvio, kuris, būdamas internutas, šešerius metus nekalbėjo rusiškai. Kadangi jis dirbo kasyklų gilumoj, tai rusai buvo priversti išmokyti latviškai. Savaime aišku, tame rezistencijos sąjūdyje neapsieita be trinties. Visų tautinių mažumų patikėtiniai suėdavo pasitarti, bet įsisėjęs nesan-taika nuteikdavo ukrainiečius prieš rusus ir lenkus. Pastarieji nemėgo lietuvių. Jie užsipliekdavo raudoniui kai iš-kildavo Vilniaus klausimas.

Slaptos organizacijos

Nors Vorkutos kaliniai gyveno atskirti nuo likusio pasaulio, bet slaptosios organizacijos buvo gerai informuotos apie tai, kas dėjos kituose lageriuose, krašto viduje ir net Vakaruose. Garsiakalbiai pranešinėjo radijo komunikatus; be to, lageriuose būdavo laik-raščiai. Kadangi inteligentiai sudarė stambų kalinių nuosimtį, nestigo žmonių, sugebančių skaityti tarp eilučių spaudą, analizuoti Maskvos radijo pranešimus, įvertinti faktus ir net paruošti programas bei tikslus veiklos planus, jei kiltų karas. Mat karas buvo didžioji viltis žmonių, pasmerk-tų pūti anapus spygliuotų vie-lų.

Nuolatiniai perkeldinėjimai žmonių iš vieno lagerio į kitą lengvino pasikeitimą naujie-nomis. Kai išsiplėtė streikai ir maištavimai, MVD pareigūnai, norėdami palaužt pasi-pranešimą, skubėjo perkeldinėti kitur žmones, kuriuos įta-rė esant kurstytojais. Bema-tant maišto dvasia persimetė į kitą lagerį. Laisvieji srities gyventojai taip pat rėmė maištinkus, nes tai daugiausia buvę kaliniai. Jų dėka nau-jienos sklido sparčiai.

Bernhard Roeder ("Der Katorgan") mini atvejį, kur vienas Vorkutos gydytojas gavo proklamaciją, paskleistą Maskvoj prieš porą dienų ir perduotą iš rankų į rankas. Ją atgabeno geležinkeliečių brigados. Kitais atvejais paš-tininkų pareigas atlikdavo sunkvežimį vairuotojai.

Kriminaliniai kaliniai

Pirmoji sąlyga politinei veik-lai, pasak Paul Barton (L'Insti-tution concentration naire en Russie, 1930-1951) yra su-triūškinimas kriminalinių ka-linių diktatūros. Šis kliuvins būdavo pašalinamas, kai krimi-nalistus atskirdavo nuo po-litinių kalinių. Vienok tos di-rektyvos nebuvo laikomasi vi-sur, o kai kada MVD, norėda-ma sunaikinti pasipriešinimo židinius, tyčia grąžindavo į pol-itinių kalinių barakus krimi-nalistus.

Yra vienintelė priemonė at-sikratyti tų "blatnoi", engian-čių ir apvagiančių kalinius. Taišeto japonų lageryje 13 nr. repatriantai pasakojo, kad gy-vinimas jų stovykloje staigiai pasikeitė, kai į jų baraką bu-vo perkelta 15 ukrainiečių, da-lyvavusių Norilsko streikuose. Iki tol Taišete buvo vykdoma

banditų atamano valia. Vieną vakarą ukrainiečiai jį taip su-tvarkė, kad teko jį gabent li-goninėn. Niekas daugiau jo ta-me barake nebematė, o kiti "blatnoi" puikiai suprato pa-moką.

Vieną dieną Vorkutos lage-ryje 2 nr. administracija atsi-un-tė "blatniakų" į politinių ka-linių barakus. Pačią pirmą-ją dieną vienas jų padėjo ant stalo kepurę ir pareiškė: "Kad būtų jį man pilna rublių, kai grįšiu už valandos!". Dauguma įbaugintų kalinių pakluso. Tai padarino jį test savo žai-dimėlių kitą dieną ir dar sekan-čią.

Padegė baraką

Netrukus, pasakoją buvęs kalinys John Noble ("I Was a Slave in Russia"), net ir bai-liaų nebeištvėrė. Jie sudarė planą. Tie, kurie dirbo kasyk-lose, pasivogė, varinių laidų, o elektrikai pagamino, kaip išmanydami, skambučius. Įve-dė visuose barakuose aliarimo sistemą. Tada vieną naktį apie 3 v.r. visame lageryje ėmė birgžti skambučiai. Bematant kaliniai čiupo kiekviename barake saujelę "blatnoi", ir atėmė iš jų peilius bei kirvius. Kiti kaliniai ištūstino vieną baraką, jame užrakino visus "blatnoi" ir apliejo žibalu, ku-rio buvo pasivogę, ir padegė. Atvykę sargybiniai gaisrą už-gesino ir išlaisvino "blatnia-kus". Jei ne sargybiniai, tie kriminalistai būtų atpirkę sa-vo nusikaltimus. Sekančią die-ną visus kriminalistus pašalino.

Šnipai

Bet tarpusavio santarvei augt stovyklos viduje nepakan-ka, kad politikiniai būtų iš-laisvinti iš "blatnoi" teroro ir kad MVD neberastų jų tarpe savo talkininkų. Dar vienas priešio tipas turi būti elimi-nuotas arba neutralizuotas, būtent administracijos šnipeliai. Kai jie įsibrauna politi-nių kalinių tarpan, sužino pa-slaptis ir perspėja administra-ciją apie būsimus veiksmus.

Savaime suprantama, kad yra neįmanoma nustatyti, kiek jų būta. Scholmerio nuomone, jo stovykloje būta apie 120 "stu-kačių" (šnipų) iš bendro 3.500 kalinių skaičiaus. Toji propor-cija atrodo įtikinanti. Pasak jo, daugumas jų buvo rusai. Bet Scholmeris čia pat patiks-lina savo informaciją, pažymė-damas, jog rusų tarpe buvo daug įsitikinusių komunistų, likusių ištikimais režimui. Daugelis jų giliai pasipikti-no, kai prasidėjo streikai. Jų manymu, toks neklusimas valdžios esąs nepateisinamas. Štai kodėl MVD buvo linkusi jieškoti jų tarpe savo patikė-tinių, kurie naudojosi įvairiom privilegijom. "Netgi čia, — ra-šo Scholmeris, — kacetas lieka Sovietų Sąjungą miniatiūroj, nes jo vadovybė stengiasi do-minuoti kitas mažumas su ru-sų pagalba."

Streiko ženklai

Vieną šiltą liepos 20-tosios pavakarę Scholmeris šneku-čiąvosi su savo draugu rusu Juriu. Nuo suolelio matėsi monotoniška tundra lyguma. Juris pastebėjo, kad nuo va-kar vakaro iš gretimos stovyk-

los rajono neišriedėjo joks vagonas. Bene bus koks tech-niškas sutrikimas? Sunku pati-kėti, nes kelias aptarnauja tris šachtas. Kaip paaiškint, kad jos visos paralyžuotos?

Tą naktį, apie 1.30 v.r., užėjo vienas angliakasys ir pranešė, kad 7-toj šachtoj prasidėjo streikas. Naujiena bematant pasklido. Sekančiom dienom žmonės sužinojo, kad streikas persimetė į 14-tą, 16-tą ir 20-tą lagerį. Jį pradėjo kaliniai, pergabenti iš Karagandos, nes tenai gyvenimo sąlygos bu-vusios geresnės, negu Vorku-toj. Už kelių dienų streikuoto-jų skaičius pasiekia 30.000, nes prie jų prisidėjo cemento fabrikio ir elektros stoties dar-bininkai.

Sumišusi vadovybė

MVD skleidė įvairiausių gaudus, bandydama demoralizuoti kalinius. Girdi, būsian-ti amnestija; streikuotojus atiduosią kariniam teismui. Esą jau sumiti ir sušaudyti kitų kacetų streikų vadai. Pa-galiau MVD suėmė jų vadus — tris rusus ir du žydus. "Šis veiksmas, — rašo Scholmeris, — parodė, kokį vaidmenį tu-rėjo "stukačiai". Jiems, atrodo, pavykdavo įsiskverbt į ru-sų ir žydų tarpą, bet jie buvo nepajėgūs prieiti prie tikrų-jų slaptojo sąjūdžio vadų iš-imtinai ukrainiečių ir lietu-vių."

Ištiesą savaitę stovyklos ad-ministracija nežino ką daryti. Jos sumišimą didino nuolatos kintanti politinė padėtis Kremliu. Vadovybė pasitenki-no įsakymu apsupti sritis, pa-liestas streikų, ir valdydint kalinius.

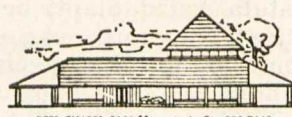
Kaliniai skubiai susiorgani-zavo. Jiems pavyko išspausdinti proklamaciją ir slaptai pas-kleisti po visą sritį, kai ku-riem kareiviam padėdant. "Ka-liniai, neturite ko prarasti — tik grandines! Nelaukite ste-buklų! Nesitikekit, kad kas ki-tas jus išvaduos! Tik jūs patys. Nutraukite darbą. Vienintelis mūsų ginklas yra streikas" (Br. Gerland).

(Bus daugiau)

Lietuviška baldų dirbtuvė Toront

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174

Turner & Porter laidotuvių namai 436 Roncesvalles Ave, Toronto 3, Ont. Tel. 533-7954

A+A

mylimai žmonai ELENUTEI

mirus,

JONUI STATKEVIČIUI, ilgamečiam KLB Rodney apy-linkės pirmininkui ir lietuviškos mokyklos mokytojui, reiškiamo gilią užuojautą —

I. V. Ignaičiai
dukros Aldona ir Gražina

A+A

STASEI VISKONTIENEI

mirus,

jos vyrui ALOYZUI, jų šeimai bei visiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir pergyvename kartu Jūsų skausmo dienas —

A. A. Šmigelskiai
L. P. Murauskai

A+A

STASEI VISKONTIENEI

mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiamo jos vyrui ALOYZUI VISKONTUI, sūnui su šeima bei kitiems artimiesiems ir su jais kartu liūdime —

A. S. Venckai
P. A. Skilandžiūnai

A+A

ELZBIETAI GRUODIENEI

staiga mirus,

reiškiamo gilią užuojautą sesutėm Lietuvoje — ONAI PLIKĖNIENEI, ANELEI STANKŪNIENEI, MARIJAI KANCIERIENEI, MAGDALENAI MATU-LAITIENEI ir jų šeimoms —

A. M. Seliokai
A. E. Šelmiai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas — St. Prapapas.
Tel. 233-4486

Muziejus - pavergtos Lietuvos žaizda

(Atkelta iš 1-mo psl.)

antikomunistines programas. Sakėsi nieko nežinąs apie so-vietinius Vatikano radijo truk-dymus. Jis esą pats klauso jo programų be jokių kliūčių. O jeigu jų ir būna, tai dėl atmo-sferinių sąlygų. Vis dėlto žur-nalistas pastebėjo, kad Vil-niaus horizonte yra net trys masyvūs bokštai, skirti truk-dyti užsienio radijo progra-moms.

Baigdamas savo pranešimą iš Vilniaus, amerikietis žur-nalistas grįžta prie ateizmo mu-ziejiaus, primindamas, kad tikintieji ne kartą prašė grą-zinti jį religinei paskirčiai, bet sovietai nesutinka. Vis dėlto tokia būklė kompromi-tuojanti sovietus, ir jų parei-gūnai, vadovaujantys turistų grupėn, neveda į ateizmo mu-ziejų. Jie tik iš tolo parodo į muziejiaus pusę ir sako: "Dau-guma pastatų sovietinės san-tvarkos buvo grąžinti pirmi-nei jų paskirčiai" po II D. karo.

Šis amerikiečio straipsnis nedaug ką naujo teatskleidžia, bet iškelia sovietinių parei-gūnų dviveidiškumą: akivaiz-dūs faktai liudija tikėjimo priespaudą, bet sovietai ją slepia nuo užsienio žurnalis-tų ir net įsakmiai paneigia.

Pranešimas iš Vašingtono

"The Christian Science Mo-nitor" paskelbė pranešimą iš Vilniaus, o kitas amerikiečių dienraštis — "The Washing-ton Post" 1985.VI.16 išspausdino informaciją apie baltiečių demonstraciją, surengtą Bal-tijos valstybių sovietinės oku-

pacijos 45-jų metų proga. Ten rašoma, kad 100 estų, lat-vių ir lietuvių surengė de-monstraciją Farragut Square bei žygi prie Sov. Sąjungos ambasados.

Tame žygyje dalyvavo 45 as-menys, apsirengę kalinių dra-bužiais ir susirišę ilga meta-line grandine. Kai artėjo prie ambasados, policijos pareigū-nų buvo perspėti, kad neper-žengtų uždraustos 500 pėdų zonos. Trys demonstrantai bet-gi nepakluso, prisiartinio prie sovietų ambasados vartų, juos pajudino, matyt, norėdami įei-ti ir įteikti atitinkamą protes-to raštą. Amerikiečių policija juos suėmė, bet netrukus palei-do už \$50 užstatą. Štai jų pa-vardės: Aristids Lambergis, JAV latvių sąjungos pirminin-kas, John Grigsby ir Janis Cer-bulis. Pastarasis, 71 metų amžiaus, buvo nugabentas į Georgetown universiteto ligo-ninę, nes, atrodo, gavo širdies priepuolį. Ten jis pareiškė sa-vo tautiečiui Ojars Kalniniui: "Jei būčiau miręs prie sovie-tų ambasados vartų, būtų bu-vusi reikalinga auka".

Laikraštis, remdamasis O. Kalninio pareiškimais, pažy-mėjo, kad Sov. Sąjunga 1940 m. okupavo Baltijos valstybes ir ištrėmė Sibiran 600.000 gy-ventojų. Vienas iš demonstan-tų reikalavimų Sov. Sąjungai — paleisti politinius kalinius. Prie demonstracijos apra-šymo pridėta didelė nuotrau-ka, kurioje matyti grandine su-sirišę demonstrantai ir jų pla-katai "Freedom for Estonia" ir pan. M.

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Toronto Maironio mokyklos dešimtasias — abiturientų skyrius su savo auklėtoja STEFANIJA BUBELIENE (kairėje) baigiant 1984-85 mokslo metus Nuotr. R. Pranaičio

Keičiasi dabarties lenkų nuotaikos

Nauji balsai išeivijos ir Lenkijos lenkų spaudoje. Jie yra palankūs savo kaimynams, tik nežinia ar jie atstovauja daugumai

Būsimos nepriklausomos Lenkijos sienos, daugumos lenkų, gyvenančių tremtyje ir Lenkijoje nuomone, turėtų būti tokios: vakaruose turėtų būti išlaikyta dabartinė padėtis, o rytuose atstatyta 1939 metų siena — Vilnius ir Lvovas priklausytų naujai, neokupuotai Lenkijai.

Lenkų šūkiai

“Neatiduosime nė sagos nuo apsiausto” — buvo dažnai kartojama frazė: “Lenkija be Vilniaus ir Lvovo tai nėra Lenkija” — šaukdavo garsiems pljioms pritariant generolas Anders. Rytų Lietuvos lenkiškumą savo darbuose įrodinėdavo profesoriai — Wielhorski, Sukiennicki, Swianiewicz; atsiminimų rašytojai — kun. Meysztowicz, Krzyżanowski, senatorius Godlewski ir kiti. Lenkų spaudoje buvo ir dar yra spausdinami pilni nostalgijos kadaise lenkiškam Vilniui staipsniai. Atrodytų, kad šūkį “Mes be Vilniaus nenūrimsim” bus permėgę lenkai.

Lenkų AK partizanai šventai tikėjo, kad jie — išsikolaboruos“ Vilnių, nepaisant jiems žinomų faktų: 1944 m. vasario 22 d. Churchillis atstovų rūmuose pareiškė: “niekad nesutikome su tuo, kad Lenkija 1920 m. okupavo Vilnių”; Paleckio

sovietinė vyriausybė laukė prie Vilniaus vartų miesto paėmimo; rytinė pokario Lenkijos siena eis maždaug Curzono linija.

Pokario pasikeitimai

Pokario metais Lietuvoje įvyko tai kurie pasikeitimai. 1946 m. iš Lietuvos į Lenkiją repatriavo 171.158 asmenys ir 1957 m. įvyko dar papildoma repatriacija. Po šių įvykių lenkų skaičius Lietuvoje sumažėjo 1959 m. ligi 230.000 (8,5%), o 1970 m. jų skaičius pakilo ligi 240.000, tačiau nuošimtis, kitų tautybių gyventojų sparčiau augant, nukrito ligi 7,7%. Lietuvių skaičius Vilniaus mieste nuolatos auga ir dabar siekia apie 45% gyventojų.

Tačiau ne tiek pasikeitimai Lietuvoje, kiek sunki Lenkijos padėtis tarp vokiško prie-kalo ir sovietiško kūjo verčia lenkus pamažu keisti savo nuostatymą. Ištremtieji iš Silezijos, Rytprūsių ir Pamario vokiečiai laukia progos atsifimti tai, ką prarado. Dalis tų žemių, todėl Lenkijai nepriklausė, todėl sunku yra jas vadinti “atgautomis”. Ten gyvenantieji, daugiausia iš prarastų žemių atsikėlę lenkai, nesijaučia saugiai.

Naujos idėjos Pirmuosius ledus nauja

kryptimi pralaužė lenkų publicistas J. Mieroszewski. 1973 m. birželio mėn. “Kultura” laidoje jis rašė: “Pirmuoju lenkų rytų politikos punktu turi būti teisės į nepriklausomybę pripažinimas visoms Sovietų Sąjungos pavergtoms tautoms. Tai ypač liestų ukrainiečius, gudus ir lietuvius. Kadangi sutarimas ir vieningas pavergtų tautų frontas yra pagrindinė sąlyga, palankioms progoms esant, rusų imperijai likviduoti, turime ne tik užtikrinti ukrainiečius ir lietuvius, kad neturime jokių pretenzijų į Vilnių ir Lvovą; ginklu, netgi jeigu sąlygos tam būtų palankios, tų miestų nebandysime užimti”.

“Sutikau su mintimi, kad greičiausiai išlaisvinimo valandos nesulauksiu. Mane skaudina tai, kad iki šiol nesame pasirošę, kad nėra pilno sutarimo tarp lenkų ir ukrainiečių, gudų ir lietuvių. Mane skaudina tai, kad dar mūsų tarpe yra politikų, norinčių kalbėti su imperialistine Maskva, neatsižvelgiant į mums artimas tautas. Mane skaudina tai, kad yra tremtyje grupių, sušiedančių iš užsitaravusių patriotų, kurie aukščiausiai stovėto negyvą 1939 metų sienų legalumą, negu vieningos pa-

vergtų tautų veiklos būtinumą. J. Mieroszewski buvo teisus. Išlaisvinimo valandos jis nesulaukė. Jo laidotuvisė tedalyvavo vos šeši asmenys, įskaitant ir šeimos narius. Tačiau šis tyruose šaukiantis balsas darėsi vis garsesnis.

Kas svarbiau?

Nepraėjus nė metams po Mieroszewskio straipsnio, jo mintims to paties “Kultura” žurnalo skiltyse pritarė Hamiltono McMaster universiteto profesorius Adam Bromke.

Kun. W. Borokiński savo knygoje “Kazachstano atsiminimai” rašo: “Kas yra svarbiau? Ar geri santykiai su visa lietuvių tauta, ar Vilniaus miesto valdymas? Mano manymu, geri lietuvių-lenkų santykiai yra svarbiau negu “Vilnius”. Šio Sibire mirusio kunigo mintys yra kartojamos 1984 m. Lenkijos pogrindyje išleistoje K. Podlaski knygoje “Gudai, lietuviai, ukrainiečiai — mūsų priešai ar broliai?” Apie šią knygą buvo anksčiau “Tėv. žiburiuose” rašyta.

Lenkijoje gyvenantiems lenkams yra lengviau pakeisti savo nuomonę rytų sienų klausimu, negu tremtyje gyvenantiems. Prekių ir butų trūkumas, kova dėl tikėjimo, cenzūra ir be reikalo vartojamos ZOMO milicijos lazdos žadina troškimą bet kokia kaina nusikratyti nepakenciamu jungu. Lenkijos liaudies respublikoje gyvenantiems repatriantams komunistinė valdžia neleidžia organizuotis, lenkai-vilniečiai baigia išmirti, o sienų pakeitimo mintys jauni-me neprigija.

Pogrindžio partijos

Lenkijos pogrindyje veianti organizacija “Lenkų nepriklausomybės santarvė (PPN-Polskie Porozumienie Niepodleglosciowe)” yra savos rūšies VLIKas. Ji jungia visų pažiūrų lenkus ir skelbia tik tuos nutarimus, dėl kurių visi sutaria. Vienas iš sutarimų skamba šitaip: “Neturime savo rytų kaimynų atžvilgiu jokių teritorinių pretenzijų, nors Vilniaus ir Lvovo praradimas mums yra ir bus labai skaudus”.

Vienas iš paskutiniųjų Lenkijos rytų sienų klausimu pasisakymas buvo išspausdintas Paryžiuje leidžiamame lenkų “Kontakt” žurnalo 1985 m. balandžio mėn. laidoje. Tai yra bendras keturių Lenkijos pogrindyje veikiančių partijų pareiškimas. Jame rašoma: “Konfliktai dėl teritorijos dažnai skyrė, skaldė ir pavojingai lygiai silpnino lenkus, kaip ir

ukrainiečius, gudus ir lietuvius. Vienintelis būdas šiuos konfliktus nugalėti yra dabartinių sienų pripažinimas. Tai turėtų būti padaryta dėl kovojančių tautų laisvės labo. Stengsimės, kad šis principas būtų tautų atstovų patvirtintas.

... Manome, kad negalima daryti naujų skriaudų teisingumo vardu. Daugelio miestų ir kaimo tradicijos yra dabar kitokios, negu buvo per amžius. Jeigu jiems norėtume grąžinti seną tapatybę, turėtume sunaikinti naująją, padaryti masės žmonių nelaimingais, sunaikinti naujojo gyvenimo paminklus. Lenkų mažumos Ukrainoje, Gudijoje ir Lietuvoje, taip pat ukrainiečių, gudų ir lietuvių mažumos Lenkijoje turi turėti visas laisves, kad galėtų išlaikyti savo tapatybę ir puoselėti tautinę kultūrą, o kartų laimėjimai turėtų būti apsaugoti”.

Šis bendras pareiškimas buvo pasirašytas Varšuvoje 1984 m. gruodžio 16 d. Jis baigiamas šitaip: “Iš suinteresuotųjų laukiamo šio pareiškimo priėmimo, kitokio pasiūlymo arba polemikos. Tiktauti sutarimo, o ne viensališko pareiškimo keliu galima eiti trokštamo tikslo kryptimi”.

Būsimos sienos

Dabartinės sovietinės Lietuvos ir satelininės Lenkijos siena yra trumpa ir aiški. Abiem kraštams esant nepriklausomiems, pakeitimus galima būtų padaryti susitarimo arba plebiscito keliu. Aišku, nereikia tikėtis, kad Suvalkų trikampio lietuviai norėtų dabar prisijungti prie sukolchozintos Lietuvos.

Sunkiau būtų nustatyti sieną tarp Lietuvos ir Gudijos. Ar dabartinė siena yra teisinga, ar sugudėję lietuviai norėtų bei turėtų priklausyti Lietuvai, kuris gudas yra sugudėjęs lietuvis, o kuris ne, kas daryti su gudų mažuma Lietuvoje ir lietuvių Gudijoje, ar teisingu pagrindu remiantis buvo Lietuvos ir Sov. Sąjungos atstovų nustatyta 1920 metais siena, — tai klausimai, kuriuos ateityje turėtų išspręsti abu kraštai.

J. B.

Bookbinding Studio “SAMOGITIA”

meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412 P. O. Box 1343, Postal Station “B” Mississauga, Ontario L4Y 4B6

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame už mums suruoštus 45 metų vedybinio gyvenimo sukakties staigmenines ir labai slapas vaišes.

Esame dėkingi savo vaikams ir jų žmonoms už rūpestį ir vargą, taip gražiai suruoštą įspūdingą vakarą. Dėkojame sūnui Romui ir žmonai Aldonai, Sigitui ir žmonai Giselai, Edmundui ir žmonai Celinai, Algiiui ir žmonai Julijai, dukrai Danutei. Ačiū ir už labai brangias dovanas Jums, mūsų mieli vaikai!

Dėkojame B. Stonkui už gražius sveikinimo žodžius. Taip pat ačiū už tartus žodelius J. Tarvydii, P. Gaidauskui, O. Čekienei, S. Steigvilienei. Ačiū sūnui Sigitui už vadovavimą vakarui, kun. L. Kemešiui už maldą prieš vakarienę.

Dėkojame visiems dalyvavusiems bei prisidėjusiems prie šio vakaro:

A. B. Stonkams
J. J. Vitkauskams
E. J. Stradomskiams
J. Jociui
B. K. Lukošiams
V. B. Cvirkomis
A. S. Steigvilams
P. O. Vizauskams
O. B. Čekoms
D. Bartuliu
B. S. Bikui
A. Kairiui
A. Aleliūnienei
T. A. Žebertavičiams

E. M. Grincevičiams
J. Dadurkai
E. Jokubilienei
Z. P. Augaičiams
E. Vindašienei
E. B. Gudinskams
V. P. Lapieniams
A. Aleliūnui
M. Mickevičienei
S. Maželkieni
P. Gaidauskui
J. M. Tarvydams
A. Klemkienei
J. D. Žiogams
Mrs. M. Tanghe

Jūsų parodytas nuoširdumas liks mums niekad neužmiršamas. Visiems dėkingi —

Stasė ir Vincas Zadurskiai

Delhi, Ont.

Newman Club TOURS 1985

Kelionė į Šv. Žemę ir Europą

3 savaitės — \$2,995.00. 1985 m. rugpjūčio 3-24

Viena, Miunchenas, Oberammergau, Garmašas, Insbrukas, Venecija, Florencija, Roma, Amanos, Jeruzalė, Nazaretas ir Galilėja, Haifa ir Karmelio kalnas, Cezarėja, Jafa, Tel-Avivas, Jerichas, Mirties jūra, Jordano upė.

Įspūdingiausia gyvenimo kelionė - Tol. Rytai

2 savaitės — \$2,895.00. 1985 m. spalio 5-19

Tokijo, Singapūras, Hong Kongas, Honolulu

Kelionė į Šv. Žemę ir Romą. Kalėdos Betliejuje

2 savaitės - \$2,495.00. 1985 m. gruodžio 21 - 1986 m. sausio 4 Amanos, Petra, Jeruzalė, Betliejus, Nazaretas ir Galilėja, Haifa, Karmelio kalnas, Cezarėja, Jafa, Tel-Avivas, Jerichas, Mirties jūra, Jordano upė, Betanija, Roma ir Vatikanas

Smulkesnių informacijų telrautis:

Rev. Father J. Cullen, C.S.B., c/o St. Michael's College School, 1515 Bathurst St., Toronto, Ont. M5P 3H4. Tel. (416) 653-3180 arba:

GIDEON TRAVEL AGENCY

60 St. Clair Ave. East, Toronto, Ont. M4T 1N5
Tel. (416) 923-7337

ANTANAS MACEINA

Vargšai ir jų laisvinimas

(Tęsinsys iš praėjusio nr.)

Šisai “Adveniat” atstumas nuo politinio siekio keisti “neteisybės būklę” kaip tik ir erzina išlaisvinimo teologus. Vienas jų, pavyzdžiui, rašo: “Užsieninė bažnytinė parama pinigais vaidina, mano pažiūra, galų gale neigiamą vaidmenį, nes ji kludo pertvarkyti Pietų Amerikos Bažnyčią, stumdama ją į naują priklausomybę (p. 65) ... O priklausomybė nuo “Adveniat” pinigų gimdo vergišką galvoseną (Mentalitait).”³⁹ Karitatyvinė Europos pagalba virstanti galop tokia pat kolonijine priespauda, kaip ir anksčiau aprašyta europinės teologijos įtaka.

Gal tad be reikalo Tikėjimo kongregacijos instrukcija prikiša išlaisvinimo teologijai, esą ši “žalingu būdu jaukia Šventraščio vargšus su Markso proletariatu” (IX, 10); be reikalo todėl, kad išlaisvinimo teologija apie Kristaus laiminamą vargšus dvasioje (“beati pauperes spiritu”, Mt 5, 3) iš viso nekalba. Išlaisvinimo teologijai rūpi ne vargšai dvasioje, bet kaip tik anie proletariškieji vargšai, kuriems “stinga pragyvenimui būtiniausių dalykų”. Juos yra aprašęs Marksas kaip žmones, netekusius žmogiškumo (“Voelliger Verlust des Menschenens”), o išlaisvinti juos iš šio nepritekliaus dabar ir imasi išlaisvinimo teologai.

Vargšai kaip teologinė kategorija išlaisvinimo teologijai anaipolt nėra Kalno pamokslu vargšai, kuriuos J. B. Metz tapatina su pačiu žmogiškuoju buvimu, laikydamas vargą ir būti nebeaperskiriamus: “Vargas niekad negali būti kažkas objektyvaus, kažkas esantis mano žinioje (Verfuegbares), kažkas skirtingo nuo mūsų egzistencijos pagrindo. Vargas yra radikalus subjektyvumas”.⁴⁰ Gi išlaisvinimo teologijai vargas kaip tik yra radikalus objektyvumas, neturįs ryšio su egzistencijos pagrindu, jai primestas iš viršaus istorijos eigoje, todėl galimas bei reikalingas pašalinti. Su Šventraščio minimu neturtu jis neturi nieko bendro, ir Tikėjimo kongregacijos instrukcija teisingai šiuo atžvilgiu pastebi, kad išlaisvinimo teologijos “vargšų Bažnyčia reiškia klasės Bažnyčią” (t.p.). būtent proletariato Bažnyčia. Visuotinis Bažnyčios pobūdis čia išsilaiko tik todėl, kad proletariatas, kaip Marksas teigė, yra labiausiai kenčiantis klasė ir savo kancija todėl visuotinė, kaip tai skaitome komunistų manifeste (1847 m.). Proletariatas irgi susideda iš įvairių luomų, rasių ir tautų, kaip ir Bažnyčia. Taigi “proletary Bažnyčia” esanti tuo pačiu visuotinė Bažnyčia.

Apsispręsti už vargšus, pasak išlaisvinimo teologijos, anaipolt nereikia virsti daline ar grynai vietine Bažnyčia. Kaip patys vargšai savo kancija yra visuotinio pobūdžio, taip ir “vargšų Bažnyčia”. O jei atsiranda čia įtampos, tai tik todėl, kad tradicinis Bažnyčios gyvenimas norimas ir toliau tęsti, “įsikūnijus buržuazinėje kultūroje”, gi naujas būdas būti Bažnyčia “yra įsikūnijimas liaudies kultūroje”.⁴¹ Apie šią “liaudies Bažnyčią” kalbėsime vėliau skyriumi, nes ji yra išlaisvinimo teologijos regimybė ir kartu teologinių jos sandų apraishka. Čia minime ją tik kaip formą, kuria vyksta Bažnyčios apsisprendimas už vargšų sluoksni arba klasę.

2. Vargšai kaip klasė

Kokia tad yra toji visuomenės sąranga, kad ji kildina neteisybės būklę, o su ja ir vargą? Nes vargas P. Amerikoje yra neteisybės pasekmė, gi šita neteisybė yra ne atskirų asmenų nusikaltimas teisybei (tokių nusikaltimų buvo ir bus visados!), bet visuomeninė struktūra, kuriai nusilenkti esti verčiami net ir tie, kurie norėtų neteisybės pungs. Sakysime, Brazilijos Vakaruose vienas arkivyskupas turi 180.000 hektarų žemės, bet jis jos nedalina vargšams, nes neturėtų kuo išlaikyti savo dvasiškijos ir savo įstaigų.⁴² Vargas P. Amerikoje yra socialinė nuodėmė, kaip aną struktūrą yra pavadinusi ne tik išlaisvinimo teologija, bet ir pati hierarchija. Kokių tad būdu tokia struktūra atsiranda? Nes tik supratę jos kilmę, galėsime teisingai suprasti ir išlaisvinimą arba kelią bei priemones tai struktūrai nugalėti.

Kalbėdamas apie žymes Bažnyčios, buvojančios klasių suskaldytoje visuomenėje, L. Boffas gana tiksliai piešia tokios klasių bendruomenės atsiradimą. Pagrindinis jo teiginys skamba: “Organizuojanti visuomenės asis yra specifiniai jos gamybos būdai” (p. 199). Tai reiškia: kaip gaminami medžiaginiai reikmenys, taip susiklosto ir pati visuomenės sąranga, kad šių reikmenų gamintų, juos skirstytų ir tuo išlaikytų tiek biologinę savo padėtį, tiek ir kultūrinę savo pažangą. Tačiau šios sąrangos pagrindas yra, pasak Boffo, žemutinė struktūra (Infrastruktur), “ant kurios rymo visa, kas bendruomenėje vyksta” (t.p.). Ši žemutinė struktūra yra pastovi, nes jos poreikiai visados lieka tie patys; ji yra visuotinė, nes ji randama visais laikais ir visose bendruomenėse; ji yra galop pagrindinė, nes tai prielaida bei sąlyga kiekvienai kitai galimybei bei veikmei.⁴³

Kas yra susipažinęs su K. Markso veikalu “Die deutsche Ideologie” (1845-46), lengvai pastebės, kad Markso mintys yra kartu ir Boffo mintys visuomeninės

sąrangos atžvilgiu. Tai nuoroda, kurią turėtume visados turėti prieš akis.

Gamybos būdų, pasak Boffo, gali būti įvairių. Tačiau Vakaruose ir P. Amerikoje vyrauja kapitalistinės gamybos būdas, vadinasi, toks, kuriame gamybos priemonės yra privatinės, savaime kildinančios nelygią padalą tiek darbo jėgų, tiek ir darbo gaminių. Kapitalistinė gamyba padaro, kad daugelis neturi nei darbo, nei tuo pačiu pragyvenimo arba kad darbas neteikia jam reikalingo pragyvenimo. Nedarbas ir neturtas yra kapitalistinės gamybos pasekmės (plg. p. 200). Ir tai stumia visuomenę į neišvengiamą skaldymąsi klasiėmis, tarp kurių vyrauja “viršenybės santykis”, būdinčias priešingais reikalais ir didžiule nelygybe, “atsispidinčia tiek mityboje, tiek aprangoje, tiek gyvenvietėse, tiek sveikatos priežiūroje, tiek darbo eigoje, tiek laisvalaikyje” (t.p.).

Tokia klasių sąranga apsprendžia bet kokią veiklą “nepriklausomai nuo žmonių valios” (t.p.): “kiekviena klasė turi savų poreikių, savų interesų, savų papročių bei elgsenos būdų” (t.p.). O kadangi kapitalistinės gamybos būdas yra nedarnus ir nelygus (asymetrisch), todėl ir klasių dinamika darosi nedarni ir nelygi: ji yra pilna sankirčių bei įtampos. Nors ir nelygjomis jėgomis, klasės veda kovą viena su kita irgi “nepriklausomai nuo atskirų narių valios” (t.p.).

“Klasių bendruomenėje visados esama vienos vyraujančios klasės, kuri atsakinga už visos bendruomenės likimą. Ji nuolatos stengiasi stiprinti savo valdžią, ją gilinti ir plėsti. Ji net mėgina įtikinti valdomuosius, kad jie su jų valdymu sutiktų” (p. 201), vadinasi, susitaikytų su savo padėtimi ir nesišiauštų, jog yra valdomi.

Šitoje vietoje išlaisvinimo teologija daro skaudų priekaištą Bažnyčiai, esą ji, tiesa, užstojusi valdomuosius bei skriaudžiamuosius, sykiu betgi ir raginusi juos nesukilti prieš valdančiąją klasę, o nuolankiai bei kantriai priimti ir nešti savo likimą. Tai jausti ypač popiežiaus Leono XIII dėstyme, kai jis, akindamas “puoselėti amatininkų ir darbininkų draugijas”, kartu reiškia viltį, esą šios draugijos padarysiančios savo narius “kantrius darbe, patenkintus savo likimu” ir nuteiksiančios juos “vesti ramų bei taikingą gyvenimą” (enc. “Quod apostolice muneris” 1878 m. nr. 11). Tuo būdu valdanciosios klasės norai sutampa su Bažnyčios norais: “kas atlieka, atiduoti beturčiams” (minėtos enc. nr. 10), už tai laukti iš jų “ideologinio susitaikymo” (Boff. op. cit. 201).

Iš tikro, ne kartą tokio susitaikymo ir esama. Tačiau L. Boffas pabrėžia, kad tai niekad nevysta visiškai. Tarp valdomųjų “visados atsiranda pasipriešinimo

lizdų” (p. 201), kurie planuoja, kaip atgavus netektas teises, o tai ir palaiko klasių kovos dvasią: “Esama nuolatinio (atviro ar slapto) konflikto tarp valdomųjų ir valdančiųjų” (p. 201). Klasių kova yra visuotinis ir nuolatinis istorijos reiškinys. K. Markso tezė, įrašyta pačioje Komunistų manifesto pradžioje (1847), būtent “visos ligšiolinės visuomenės istorija yra klasių kovos istorija”, nuolatos kartojasi išlaisvinimo teologijoje.

Ir taip yra ne tik valstybėje; taip yra, pasak Boffo, ir Bažnyčioje, nes “Bažnyčia veikia ne tuščioje aplinkoje, o istoriškai apgyvendintoje bendruomenėje” (op. cit. p. 199). Todėl “religiškai-bažnytinė sritis yra visuomeninio lauko išpjova” (t.p.). Jei tad šiame lauke siaučia klasių kova, tai savaime aišku, kad tiek pačios klasės, tiek jų kova neaplenkia nė Bažnyčios: “Tikintieji irgi stovi vienoje ar kitoje pusėje. Yra neįmanoma, kad klasių konfliktas nepersikrtytų ir Bažnyčios” (p. 201). Tikintieji “Evangelijos skelbimą aiškinasi pagal savos klasės funkcijas” (p. 200).

Tiesa, L. Boffas pripažįsta, kad Bažnyčia gali “čia prisiimti revoliucinį vaidmenį, čia stiprinti valdantįjį sluoksnį” (p. 202). Tačiau šios galimybes, pabrėžia Boffas, “taip pat nepriklauso nuo laisvo valios apsisprendimo; jos priklauso nuo santykiuosenos, kuri religinė-bažnytinė sritį jungia su klasėmis” (t.p.). Todėl yra labai galima, kad “Bažnyčia savo istorijos eigoje ir savo institucijomis kaip tik kildina viršenybės struktūrą” (t.p.). Kitaip tariant, Bažnyčioje irgi kyla kapitalistinės gamybos būdas, būtent, “dvasinės gamybos”, kai “dvasiškija nusavina krikščioniškosios liaudies (Volk) religinės gamybos priemonės” (t.p.). Tuomet atsiranda darbo padala ir Bažnyčioje: “Valdininkų bei specialistų štabas gamina simbolinių gėrybių, o jų gamybos netekusi liaudis nūnai jas naudoja (konsu-miert)” (p. 203).

Savo laisše L. Boffui kardinolas J. Ratzingeris aštrokai papeikė tokį Bažnyčios sąrangos bei veiklos vaizdą: “Teologiniu atžvilgiu, — rašo kardinolas, — nėra jokios prasmės gamybos priemonės įvesti į Bažnyčios bendruomenę, tarsi jos būtų tikrasis bažnytinės organizacijos pagrindas. Argi Bažnyčia neturi savos pirmąkštės organizacijos, nepriklausomos nuo gamybos priemonių? Jūsų įvestas principas yra teologijai svetimas”.⁴⁴ Iš tikro, kalbėti apie Bažnyčioje esamą darbo padalą, apie jos skilimą į klases, apie gamybos priemones ir gaminius, apie gamintojus (dvasiškiai) ir naudotojus (pasauliškiai) yra nepaprastai keista “analogija”, net neverta šio vardo, kadangi ji neturi realaus panašumo. Argi kunigas, šv. Mišių metu konsekruojąs ostijas, yra dvasinių gėrybių producentas, o tikintieji, priimā Komunią, šių gėrybių konsumentai? (Bus daugiau)

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

STIKLIUKO MĖGĖJAI

Jonavos rajono prokuroras V. Jukna "Valstiečių laikraščio" birželio 6 d. laidoje paskelbė pranešimą "Jokių nuolaidų girtautojams!" Jame rašoma, kad vasario 12 d. Jonavos tarpkolchozinės statybos organizacijos gamybinės bazės teritorijoje esančiame sargų poste nuo 13 iki 16 v. sargė M. Sakalienė buvimo metu gėrė su pagalbiniais darbininkais R. Akimavičiumi, darbininkais J. Sakaliu, J. Zmitru ir A. Buganavičiumi. Linksmybės užbaigė atvažiavę milicininkai, padėję J. Sakaliui ir J. Zmitrui pasiekti medicininės išblaivimo įstaigos patalpas. Nei milicininkai, nei gydytojai negalėjo padėti M. Sakalienei. Ši jauna moteris mirė nuo ūmaus apsinuodijimo etilo alkoholiu. Apasak V. Juknos, Jonavos tarpkolchozinės statybos organizacijos nepakankamai kovojama su girtavimu bei darbo drausmės pažeidimais. Pagal įstatymą vien tik darbininko pasirodymas darbe nebelaiviamas stovyje turi būti traktuojamas kaip pravaikšta. Išgėrusi asmenį reikia tuojau pašalinti iš darbo. Administracija betgi ne visada tokius darbininkus perkelia į žemesnes pareigas arba į mažiau apmokamą darbą, ne visiems sutrumpina atostogas. Patikrinimo metu paaiškėjo, kad poveikio priemonės nebuvo taikomos šios organizacijos padalinių vadovams. Jie netgi stengdavosi nuslėpti darbininkus, kurie darban ateidavo neblaivūs, gėrė darbo metu ir darbo vietoje. V. Jukna primena, kad š. m. birželio 1 d. išgijojo maskvinio aukščiausiojo sovieto prezidiumo priimtas įsakas, numatantis griežtas administracines baudas geriantiesiems ir jų gerimą bandantiems nuslėpti vadovams. Naujasis kompartijos vadas M. Gorbaciovas pradėjo griežtą kovą su girtavimu. Vilniškėje spaudoje dabar dabar rašoma šia tema.

MISKŲ GAISRAI

Vincas Červokas birželio 6 d. "Tiesos" rašo apie miškų gaisrus. Nors yvaras tik prasidėjo, ugnis jau spėjo pasiglemžti keliasdešimt hektarų miško. Kasmet nuo nūmestų neužgesintų degtukų ar nuorūkių kyla daugiau kaip keturi dešimtadaliai visų gaisrų miškuose, nuo savavališkai užkurtų laužų — maždaug trečdalis. Saugias lauzvietes gali įrengti tik miškininkai. Poilsiautojų patogumui miškininkai įrengė daugiau kaip 600 laikinų poilsiaviečių, kuriose galima pasistatyti palapinę nakvynei, yra lauzavietė, sanitariniai mazgai, įdomūs ir patogūs miško sąlygomis baldai. Tos poilsiavietės yra vaizdingose vietose, dažniausiai prie vandens telkinių. V. Červokas nusiskundžia, kad tos stovyklavietės po savaitgalio yra panašios į šiukšlynus. Esą įsigalėjusi tvarka dabar už iki vieno kvadratinio metro miško užsiukšlinimą iš kaltų asmenų leidžia išsieškoti 20 rublių, o jei prižiūklinta daugiau — 50 rublių. Š. m. balandžio 19 d. Arvy-

dų žuvininkystės ūkio darbininkai, dirbusieji miške, susikūrė laužą; pabaigė darbus, jį paliko neužgesintą. Sudegė pusė hektaro miško, o antra tiek apdegė. Neseniai gaisras kilo Švenčionių rajono M. Šumausko kolchozo miške, kuriame yra dirbtinis tvenkinys, priklausantis Rieškutėnų apylinkės žvejų būreliui. Tą dieną ten būta žvejų. Matyt, kas nors numetė neužgesintą nuorūką ar degtuką. Neatsargumas brangiai kainavo — apdegė apie keturis hektarus miško.

DULKIŲ SIURBLYS

Kaunietis A. Mertingas "Tiesos" 128 nr. skundžiasi: "Nupirkome Vilniaus elektrinio suvirinimo įrenginių gamyklos dulkių siurblių 'Audra'. Apie šį gaminių teko girdėti gražių atsiliepimų — namuose labai praverčia, patikimas. Deja, mūsiškis neišgavo mums tarnavęs. Subyrėjo variklio guolis. Buitinio gyventojų aptarnavimo darbuotojai tokių guolių neturi. Keičia visą variklį dėl vieno guolio! Pakeitimas gi — 26 rubliai. Ar tai tvarka, kad dėl vieno guolio tenka dar gerą variklį keisti nauju? Žinoma, guolius reikia tepti. Bet apatinio guolio, neišardęs viso variklio, nepatepsi. O tai — sudėtinga. Kaip būtų galima be rūpesčių tepti guolius? Dulkių siurblių gamintojai apie tai galėtų pagalvoti."

PARTOTYRA ZARASUOSE

Laima Raubiškienė rašo apie Zarasų rajono kraštotyrininkus, kurie yra pilnai įjungti partotyron. Jie paruošė 264 studijas, kurios apima revoliucinę Zarasų krašto praeitį. Ta revoliucinė praeitis iš tikrųjų reiškia Maskvai tarnavusių partiečių veiklą. Buvo užrašyta pustrėčio šimto sovietų karo ir partizanų judėjimo veteranų atsiminimų. Zarasiečiai surado apie 300 žuvusiųjų "vaduotojų" kapus, su M. Melnikaitės vidurių mokyklos mokytoju V. Nevroniu išaiškino nežinotas masinių žudynių vietas, 56 žuvusių kompartijos aktyvistų pavarde. Aštuonmetė mokykla Dugučiuose rinko medžiagą apie žuvusių šios apylinkės vykdomojo komiteto pirm. F. Cariovą.

"GUBERNIJOS" SUKAKTIS

"Gubernijos" alaus darykla Šiauliuose ruošiasi minėti 200 metų sukaktį. Šia proga atnaunamasi alaus kombinatu vadinamos daryklos skyriai, įveda ma nauja technika. Jau pradėjo veikti erdvas alaus pilstymo baras, greit bus susilaukta naujo administracinio-buitinio pastato. Artėjančios sukakties proga buvo sukurta ir pirkėjas pasiūlytas naujas gaminy — alus "Gubernija". Jo recepto autorė — vilnietė inžinierė technologė T. Bortnikova. Pirmą kartą Lietuvoje alaus gamybai bus panaudoti kukurūzų grūdai. "Gubernija" dabar gamina penkių rūšių alų. Žymiai ilgesni užsiukšlinimai iš kaltų asmenų leidžia išsieškoti 20 rublių, o jei prižiūklinta daugiau — 50 rublių. Š. m. balandžio 19 d. Arvy-

Hamiltono lietuvių chorą "Aidas", koncertavęs savo 15-kos metų sukakties šventėje 1985. V. L. Trečiojo eilėje — jaunų vyrų chorą "Uzdainuokim" iš Klivlando, taip pat dalyvavęs koncerte Hamiltone. Priekyje — "Aido" dirigentas J. GOVEDAS

Valančiaus mokykla baigė mokslo metus

HAMILTON, ONT. Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos 1984-1985 mokslo metų užbaigimo iškilmės įvyko gegužės 25 d. Iškilmės prasidėjo Aušros Vartų parapijos šventovėje. Kun. J. Liauba atnašavo sv. Mišias ir pasakė atitinkamą pamokslą, o patys abiturientai, pasipuosę tautiniais drabužiais, iškilmingai atliko Mišių patarnavimus. Iškilmingas aktas įvyko AV parapijos salėje, tėvų komiteto gražiai išpuoštoje. Mokyklos vedėja Vida Stanevičienė iškviėtė scenon garbės prezidiumą: AV parapijos kleboną kun. Liaubą, KLB švietimo komisijos pirm. V. Birietą, KLB Hamiltono apylinkės valdybos pirm. B. Mačį, lietuvių bankelio "Talka" valdybos atstovą A. Stanevičių, mokyklos tėvų komiteto pirmininką J. Giedrį ir XI sk. lituanistinių kursų studentus — Vidą Beresnevičiūtę, Gviną Jasevičiūtę ir Onutę Stanevičiūtę.

Buvo apibūdinta 21-moji mokyklos dešimtoji laida: Aras Kvedaras, Ramona Mačytė ir Darius Remesat. Devintokai iškvietiesiems prisegė po gėlę. Tai mažiausias abiturientų skaičius, nors ir kelis kartus buvo tik 4 abiturientai (sekančiais metais tikimasi 8 abiturientų). Vedėja atidarymo žodyje paminėjo, kad svarbu kokybė, ne kiekybė ir palinkėjo, kad ši trijulė liktų pati ištikimiausia lietuviškai bendruomenei.

Vedėja apibūdino praėjusių metų atliktus darbus ir numatytus ateinančiais metais. Šiais mokslo metais mokyklos choras pasirodė dviejose renginiuose, surengė Kaledų eglutę, Vasario 16 ir Vėlykų programas. Buvo atvykęs Bernadeta Abromaitė iš Toronto pamokytų džiointų gėlių meno. Vedėja padėkojo darbštiems šių mokslo metų tėvų komiteto nariams: Algiiu Biekskai, Elytei Gedrimaitei-Catford, Pranui Cipariui, Elytei Gužaiti-James, Vytui Kairiui, Onai Gedrimienei, Vaidotui Kvedarui, Rimui Repšiui, Giedrei Žukauskienei ir ypatingai pirmininkei Juozui Giedriui.

Abiturientams buvo įteikta mokyklos baigimo skydai, ant kurių buvo įrašytas vardas ir pavardė baigusiojo Vysk. M. Valančiaus mokyklą ir nupiešta Lietuvos trispalvė. Abiturientus sveikino prezidiumo nariai, abiturientų vardu Ramona Mačytė tarė jautrų atsisveikinimo žodį, prisimindama pereitų mokslo metų linksmus ir liūdus momentus, padėkodama mokytojams ir tėveliams. Abiturientai prisegė savo tėveliams po gėlę, o kursų mokytojams — Mindaugui Leknickui ir Vidai Stanevičienei įteikė dovanas.

Aras Kvedaras ir Darius Remesat perdavė devintokams rakus, palinkėdami, kad jie sektų jų pėdomis. Klasių mokytojai trumpai apibūdino kiekvieną savo mokinį ir įteikė pažymėjimus. V. Bireta pasidžiaugė, kad per 80% Hamiltono mokyklos mokinių dalyvavo KLB skelbtos šeimos istorijos aprašymo konkurse ir laimėtojams įteikė diplomą su pinigine dovana. Tėvų komitetas, norėdamas, kad mokiniai daugiau pasistengtų, apdovanojo tuos mokinius, kurie savo skyriuose pasižymėjo konkurso pavymingu atlikimu. Konkurso laimėtojai, kurie savo skyriuose pasižymėjo ypatingu darbu: Vida Žukauskaitė — II sk., Audra Balaitė — III sk., Andrius Gedris — IV sk., Diana Meškauskaitė — V sk., Viktoras Remesat — VI sk., Tomas Žukaus-

kas — VIII sk., Algis Rudaitis — IX sk., Darius Remesat — X sk., Onutė Stanevičiūtė — XI sk.

Buvo pažymėti mokiniai, kurie stropiai lankė pamokas: Erika Catford, Sanda Svedaitė — priešmokyklinis sk., Ieva Godelytė — I sk., Karen Blekaitytė, Vida Žukauskaitė — II sk., Irena Apanavičiūtė, Viktoras Gedris, Adomas Godelis — III sk., Kazys Žukauskas, Andrius Gedris — IV sk., Vida Apanavičiūtė — V sk., Viktoras Remesat — VI sk., Stasys Bakšys, Vita Kairytė, Toms Žukauskas — VIII sk., Algis Džiemonas, Petras Babeckas — IX sk., Onutė Stanevičiūtė — XI sk.

Iškilmės baigtos Lietuvos himnu.

Po iškilmų svečiai vaišinosi skaniu maistu, paruoštu tėvų komiteto. Po pietų tėveliai, mokiniai ir svečiai turėjo progos pabendrauti ir pailsėti Giedraičio žūklautojų ir medžiotojų klubo vietovėje, o mokiniai laimėti kaspinukus tėvų komiteto organizuotose žaidynėse. Kor.

Hamilton, Ontario

CHORO "AIDAS" 15-kos metų sukakties koncertas-sokiai birželio 8 d. praėjo su labai dideliu pasisekimu — dalyvavo per 300 asmenų. Koncertą pradėjo Hamiltono "Aidas", vad. muziko J. Govedo. Po to scenoje pasirodė Klivlando jaunų vyrų dainos grupė "Uzdainuokim", vad. muziko Alg. Bielskaus. Jų programą pranešinėjo V. Nasvytė, Pabaigoje Hamiltono "Aidas", drauge su Klivlando "Uzdainuokim" padainavo porą dainų. Vakaro koncertą užbaigė Hamiltono "Aidas", pasiūlyti visas buvusius aidietis į sceną dainai "Lauksiu tavęs ateinant" su sol. V. Verikaitė. Visa šio vakaro programa publikos buvo šiltai priimta. Nuosirdi padėka Klivlando dainos grupės "Uzdainuokim" ir jos vadovui už atsilankymą Hamiltono su šia gražia programa.

"Aidas" ir jo rėmėjų komitetas yra dėkingi laimės staliukų aukotojams: J. Butkevičiui, J. Šarapnickui iš St. Catharines, J. Norkui ir visiems smulkių laimikių loterijai davėjams. Nuosirdi "Aido" padėka visiems, parėmusiems lietuvišką dainą pinigais. Paaukojo \$100 — dr. V. Kvedaras; \$50 — P. Masiui, P. V. Mikuckai, K. H. Norkai, S. Rakštienė; \$15 — K. Nakiene-Parštytė iš Vašingtono; \$10 — M. Ribienė, J. Asmenavičius, A. Obscarkis; \$5 — H. Petkūnienė, St. Žvirblis, D. Skvereckaitė, P. Dauginas iš St. Catharines; \$2 — J. Kamaitienė. Rengėjai reikią nuosirdžią padėką šeimininkei A. Deksnienei už paruoštą maistą ir jos padėjėjomis D. Vaitiekienė ir J. Gedrimienei, G. Vindašienei ir I. Vasilauskienė už smulkių laimikių loteriją, S. Senkui ir V. Kežinaičiui už patarnavimą bare ir už tal-

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Pasaulio ir Amerikos lietuvių gydytojų sąjungos suvažiavimas įvyko Klivlande gegužės 25-26 d.d. Penkioliktasis suvažiavimas buvo pradėtas dalyvių registracija ir darbo posėdžiais. Dalyvių eilėse buvo mažai atstovų iš tolimesnių vietovių, nė vieno iš kitų kontinentų. Naujon valdybon sekančių dvejų metų laikotarpiui išrinkti: pirm. dr. Jonas Daugirdas, nariai — dr. Arvydas Vanagūnas ir Pranas Sutkus. Dr. J. Dunduras gydytojų žmonoms ir svečiams skaitė paskaitą, iliustruotą skaidrėmis, apie prancūzišką vėną. Buvo parūpinta ir to vėno pavyzdžių. Prof. dr. R. Šilbajoris savo paskaitą "Dabartinė Lietuvos literatūra" skyrė avangardinei poezijai, paliesdamas poetus J. Juškaitį, V. Bložę ir G. Patacką. Su tokia poezija iš dalies pasireiškia S. Geda, A. Mikuta, J. Vaičiūnaitė ir kai kurie kiti. Moksline paskaita skaitė gydytojai — A. Šaulytė, A. Vanagūnas, E. Balčiūnaitė, V. Bergas, E. Lenkauskas, negalėjęs atvykti suvažiavimui, atsiuntė savo paskaitos įrašą juostelėje. Buvo gauta daug sveikinimų. Tarp jų buvo ir prez. R. Reagano sveikinimas. Koncertinę programą atliko Klivlando vyrų oktetas, vadovaujamas Rytto Babicko. Suvažiavime paaiškėjo, kad prof. dr. J. Meškauskas jau yra baigęs redaguoti "Lietuvos medicinos istoriją". Veikalas bus kietais viršeliais, turės apie 500 puslapių, nuotraukų ir diagramų. Bus įdėta ir santrauka anglų kalba. Naujai valdybai buvo pasirinkti kandidatai iš Čikagos.

Komunistinės "Laisvės" red. I. Mizarienė po sunkios ligos gegužės 25 d. mirė Niujorke. Velionė, gimusi 1906 m. rugpjūčio 27 d. Niujorke, pirmą kartą Sovietų Sąjungoje lankėsi 1929 m. ir nuo to laiko įsijungė propagandinė Maskvos tarnybon. Dalyvaudavo Maskvoj rengiamuose taikos kongresuose, dažnai lankydavosi sovietų okupuotoje Lietuvoje. Už nuopelnus Maskvai jai buvo suteiktas okupuotos Lietuvos kultūros veiklos garbės vardas, parūpintas "Darbaveterano" medalis.

Venezuela
Venezuelos grožio karalaite išrinkta Silvija Martinez. Ji yra Hot Springs gyvenančių p.p. Stepulionų 22 metų amžiaus vaikaitė, įpusėjusi studijas teisų fakultete. Jos mama Angelė Stepulionytė-Martinez gimė Plungėje. Tėvas Miguel A. Martinez yra venezuelietis advokatas, savo vaikus vežiojęs į lietuvių kalbos pamokas. Nors pastangų buvo daug, Silvija neišmoko lietuviškai kalbėti, bet dalyvauja didžiojoje lietuvių šventėje. Spauda, džiaugdamasi nauja karalaite, rašė, kad jos motina Angelė yra lietuvi. Silvija, laimėjusi rinkimus, gavo brangų automobilį, vienerių metų sutartį su televizija, pasirašė sutartis su kitomis firmomis. Jai teks atstovauti Venezuelai Miamio mieste, Floridoje, kai ten įvyks "Miss Universe" rinkimai. Kartu su dukra Silvija laimėjimo susilaukė ir mama Angelė — ji buvo pripažinta varžovių motinų karaliene.

Urugvajus

Montevideo lietuvių kolonija aplankė Birutę Jasaitienę, PLB vicepirm. švietimo ir tautinio auklėjimo reikalams. Sutiktuvių vaizės lietuvių parapijoje viešniai iš Čikagos surengė motinos su vaikais, išleisčius savo rūmuose — Urugvajaus lietuvių kultūros draugijos valdyba. Lietuviškoje radijo valandėlėje B. Jasaitienė visus klausytojus pasveikino PLB valdybos ir pirm. V. Kamanto vardu, džiaugėsi matytomis repeticijomis mažųjų "Rintuku", "Ažuolyno" ir jį besivejančio "Jaunojo ažuolyno", ragino ypatingą dėmesį skirti jaunimui.

Argentina

Mažoji tautinių šokių šventė rugpjūčio 24 d. įvyks Berisso mieste. Dalyvauja paties Berisso Mindaugo ir "Nemuno" draugijų tautinių šokių grupės, Lietuvių centro ir susivienijimo lietuvių Argentinijoje šokėjai iš Buenos Aires. Tai bus pirmoji lietuvių tautinių šokių šventė Argentinijoje. Rengėjų komiteta sudaro: pirm. dr. Hektoras Braziūnas ir sekr. Valentina Bukauskaitė-Persico. Jiems reikia finansinės paramos. Čikagoje ją galima įteikti Birutei Jasaitienei, 7220 So. Troy Ave., tel. 434-2165, arba atsiųsti PLB raštinei, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA. Tel. 778-2200.

Australija

Sibirinius trėmimus Sydnejaus lietuviai paminėjo birželio 9 d. mons. P. Butkaus atnašautomis Mišiomis, šiai sukačiai skirtu kun. P. Martūzo pamokslu. Oficialią dalį lietuvių klubo salėje surengė Tautos fondo atstovybė Australijoje. Paskaitą apie Lietuvos tragediją skaitė lietuvių jaunimo sąjungos pirm. dr. Rita Barkutė. Eilėraščius deklamavo jaunimo atstovai, kuriems sava kūryba talkino poetas J. A. Jūragis. Programą užbaigė "Dainos" choras. Žmogaus teisių komitetas buvo suorganizavęs laisvų rašymų lietuviams sąžinės kalinims.

Australijos lietuvių džiaugiasi Melbourne sudaryta moterų trijulė "Svajonės". Jon išjungė Birutę Kymantienę, Zita Prašmuitaitė ir Virginiją Bruozytę. "Svajonių" koncertais renkamos aukos pasaulio lietuvių kongresui Australijoje. "Svajonės" yra pasiryžusios aplankyti visas Australijos lietuvių kolonijas. Gegužės 12 d. jos atvyko į tolimąjį Perthą, vakariename Australijos pakrastyje. Lietuvių namuose įvykęs koncertas sutraukė šimtą dalyvių. Nuo pagrindinių Australijos lietuvių centrų Perthą skiria tūkstančiai kilometrų. Mažai kolonijai neįmanoma padengti ilgos kelionės išlaidas. Paskutinį kartą 1979 m. čia lankėsi Kanados "lakštingala" Gina Čapkauskienė, kurios kėlonę finansavo lietuviškos institucijos. "Svajonių" kėlonę Perthan finansiskai rėmė Melburno kredito kooperatyvas "Talka". Visus žavėjo gražiai nuskaubėjusios lietuviškos "Raudos", kurių vieną atliko visa trijulė, B. Kymantienės padainuotas "Tango", V. Bruozytės — "Vilija" iš F. Lehoro operetės "Linksmoji našlė", "Svajonės", garsindamos Australijoje 1987 m. įvyksiantį VI-jį pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, tikisi aplankyti Amerikos ir Kanados lietuvius.

Britanija

A. a. Vaclovas Silnickas gegužės 21 d. mirė Leeds ligoninėje. Velionis gimė 1912 m. gruodžio 19 d. Vilniaus krašte, jaunystę praleidęs lenkų okupacijoje, nematė nepriklausomos Lietuvos. II D. karo pradžioje pateko vokiečių nelaisvėn, iš kurios jį ir kitus Lenkijos lietuvius išlaisvino plk. K. Škirpa. Jie betgi buvo išvežti darbams Vokietijoje. Velionis dirbo prievandeninių laivų bazės statybos. Anglijon atvyko 1947 m. darbo žemės ūkyje. 1949 m. vedė iš Šiaulių aps. kilusią Elyvyrą Petraitytę; 1957 m. susilaukė sūnaus Algirdo, kuriam teko lankyti šeštadieninę lietuvių mokyklą Bradfordo, nes tėvai tada jau gyveno Leedse. Sūnus gražiai kalba lietuviškai, yra baigęs universitetą, dirba Londone, dalyvauja lietuvių veikloje. Velionis turėjo keletą sunkių operacijų. Palaidotas Leeds kapinėse. Religinės apeigas atliko kan. V. Kamaitis. DBLS centro valdybos, Bradfordo skyriaus ir "Vyčio" klubo vardu atsisveikino A. Bučys.

Baltiečių tarybos pirm. M. Bajorinas gegužės 20 d. pasirašė specialų raštą Britanijos parlamento nariui Anthony Kershaw, kuris yra parlamentinio komiteto užsienio reikalams pirmininkas. Tuo raštu atkreipiamas dėmesys į liūdą faktą, kad pasaulinė BBC radijo tarnyba neduoda žinių estų, latvių ir lietuvių kalbomis. A. Kershaw prašomas šį reikalą iškelti parlamentiniame užsienio reikalų komitete.

Vokietija

A. a. Evaldas Francas, ištiktas širdies smūgio, mirė savo bute Raštate gegužės 9 d. Velionis gimė 1912 m. rugpjūčio 24 d. Klaipėdos krašte, Šilutės apylinkėje. Kai Klaipėdos kraštas 1939 m. kovo 22 d. buvo okupuotas Hitlerio Vokietijos, a.a. E. Francas buvo paimtas Vokietijos kariuomenėn. Karo metais pateko į sovietų nelaisvę. Klaipėdos kraštan iš Sibiro buvo grąžintas 1948 m. Iki 1978 m. dirbo pečkuriu Šilutės ligoninėje, o tada su žmona, sūnum, marčia ir dviem vaikaitėmis išvyko į V. Vokietiją. Palaidotas gegužės 14 d. Raštato miško kapinėse. Priklausė Raštato lietuvių evangelikų liuteronų parapijėlei. Laidotuvėse dalyvavo vietinis kun. dr. Lips ir iš Manheimo atvykęs kun. Fr. Skėrys. Laidotuvės susilaukė apie 60 dalyvių, kurie beveik visi yra kilę iš Lietuvos bei Klaipėdos krašto. Vainikai padėti VLB Raštato apylinkės valdybos ir asmeninių bičiulių vardu.

AUDRA Travel

Kviečia keliauti kartu!!!

1985 metų

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Išvyksta	Grįžta
Rugpjūčio 12	Rugpjūčio 28
Rugsėjo 3	Rugsėjo 11 ar 17
Spalio 4	Spalio 20
Gruodžio 20	Sausio 5

*Gauta papildomų vietų ekskursijai liepos 16 dienai.
Norinčius vykti kviečiame skubiai registruotis.*

Kelionės į kitas pasaulio šalis

AUSTRALIJA -	gruodžio 19 - sausio 11
BRAZILIJA, ARGENTINA -	datos bus skelbiamos

Mūsų įstaigoje:

- Sutvarkomi dokumentai iškvietimams.
- Tarpininkaujama suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia
AUDRONĖ arba JÜRATĖ adresu:
1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ "TALKA" KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 22 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		
indėlius (P.C.A.)	5%	IMAME UŽ:
santaukas	6 1/4%	nekiln. turto pask. 10%
kasdienes palūkanas		asmenines paskolas 12%
už santaukas	5 1/4%	
term. indėlius 1 m.	9 1/4%	Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
term. indėlius 3 m.	10%	Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaukų dydį iki \$2.000.
reg. pensijų fondo	7 1/4%	Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$10.000.
90 dienų indėlius (minimum \$5.000)	8 1/4%	
Reg. pensijų 1 m.	9 1/4%	

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Karo nusikaltėlių pajieškos Kanadoje

1985 m. vasario mėnesio pradžioje Kanados valdžia įsteigė Deschenes komisiją karo nusikaltėlių klausimui iširti. Komisija lietuviams svarbi, nes liečia tautos laisvinimo ir išėjimo patikimumo klausimus.

Kanada ir JAV-bės

Tarp Kanados ir JAV yra dideli skirtumai. Nacių medžiojimas Kanadoje prasidėjo 6 metus vėliau nei JAV-ėse. Kanadoje paskirta specialioji komisija reikalui iširti, prieš valdžiai imantis bet kokios akcijos. Komisija yra viešas valdžios organas, kuris teikia galimybę visom grupėm pasisakyti iki 1985 m. gruodžio pabaigos. Valdžios sprendimas remsis visuomenės opinija. Tai nebuvo JAV-ės. Kongresas nutarė, neduodamas progos žmonėms pasisakyti, nebuvo progos protestuoti prieš bendradarbiavimą su sovietais. Kitas skirtumas tarp Kanados ir JAV yra tas, kad Kanados imigracijos ministerija yra jau seniai sunaikinusi imigracijos bylas. Tuo tarpu JAV-ėse kaltinimai pagrįsti imigracijos duomenimis, nes jų bylos nenaikinamos.

Teisingumo ministeris John Crosbie sudarė komisiją įieškoti nacių Kanadoje ir galimybių juos patraukti į teismus. Jules Deschenes, teisėjas, paskirtas komisijos pirmininku. Jam padeda du advokatai, keletas istorikų ir teisininkų. Darbas vyksta viešose ir uždaroose posėdžiuose. Viešuose posėdžiuose neleidžiama minėti pavardžių. Komisija klausinėja saugumo ir valdžios atstovus. Taip pat apklausinėjimo teises yra gavę dvi žydų ir dvi ukrainiečių grupės, kurios dabar dirba kartu su Deschenes. Komisija iki š. m. gruodžio 31 d. turi paruošti du pranešimus: viešąjį, be pavardžių, ir kitą vyriausybei su pavardžiu.

Komisijos vaidmuo valdžios sistemoje

Komisijos uždutis yra paruošti savo rekomendacijas vyriausybei ir parlamentui. Vyriausybė gali komisijos rekomendacijas priimti, atmesiti, iš dalies priimti. Parlamentas, pagal vyriausybės nutarimą, ruošia naujus įstatymus, kurie įgalintų valdžią imtis akcijos. Komisija pagrįdė yra informacijos rinkėjas ir patariamasis vyriausybės organas. Parlamentas priima įstatymus, vadovaudamasis Kanados gyventojų opinia. Taigi Kanados piliečiams šiuo metu yra daug progų savo rūpesčius bei savo rekomendacijas perduoti visiems 282 parlamento nariams dar prieš to klausimo iškilimą parlamente. Tiems, kuriems rūpi šis klausimas, reiktų imtis akcijos nedelsiant ir kreiptis į savo parlamento narį asmeniškai arba raštu.

Išsteigimo motyvai

Kodėl teisingumo ministeris J. Crosbie įsteigė tą komisiją? Joseph Mengele reikalas iškelio metu Kanados valdžia buvo kaltinama, kad pro pirštus žiūrėjo į Rytų Europos ateivius, nes Kanadon pateko toks didelis nacių kaip Mengele. Tik vėliau paaiškėjo, kad Mengele Kanadoje niekad nebuvo. S. Wiesenthalio centro atstovas Saul Littman teigia, kad Kanadoje yra 3000 nacių kolaborantų, tačiau Wiesenthalio centras randa tiksliai 800. S. Littmanas tada pakeitė savo skaičių iš 3,000 į 500. Kanados žydų kongresas skaičių pakeitė į 50 kolaborantų. Sov. Sąjungos ambasada pateikė 37 asmenų sąrašą. J. Crosbie 1985.II.8 parlamentui minėjo 30-40 asmenų skaičių. Liberalų partijos žiniomis, tik keletui iš jų bus galima kelti teismines bylas.

Paliestų grupių reakcija

Paliestos grupės jaučiasi neteisingai kaltinamos kaip grupės. Toronte savo veiklą derina lietuviai, latviai, estai, ukrainiečiai, slovėnai, vengrai ir kiti. Organizuojasi politinei akcijai vienetai ir ruošiami pareiškimai komisijai.

Toronte ukrainiečiai šį vasarį surengė konferenciją tema "Ukraina ir II D. karo istorinės pasekmės". Konferencija davė plačią istorinę ir dabartinę Ukrainos perspektyvą. Buvo kalbėta ne tik apie

Ribbentropo-Molotovo sutartį, bet ir apie Stalino nusikaltimus. Kadangi viskas vyko anglų kalba, buvo proga painformuoti viešosios spaudos atstovus. Konferencija padarė sekančias išvadas: 1. visi karo nusikaltėliai turi būti teisiami Kanadoje ir pagal Kanados teismų įstatymus; 2. Kanados teismai turi laikytis Kanados įstatymų, liečiančių liudininkus bei kaltinamąją medžiagą; 3. konferencija remia Deschenes komisijos darbą ir rengia jai savo pranešimą; 4. skleidimas netikslios informacijos skatiną neapykantą Kanados etninėms mažumoms ir paniekina jų žmones žuvusius nacių koncentracijos stovyklose.

Yra balsų, kurie skatina valdžią eiti OSI keliu. Šiai akcijai turime priešintis. Šių metų gale turime būti pasiruošę reaguoti aktyviai ir greitai, kad nebūtume užklupti.

Lietuvių veikla

Šiuo metu lietuviai savo veiklą tuo klausimu koordinuoja su kitomis Rytų Europos tautinėmis grupėmis. Sekama Deschenes komisijos posėdžių eiga ir atitaisoma netiksli informacija. Deja, ne tikime kas vyksta uždaroose posėdžiuose. Baltiečių federacija jau yra komisijai įteikusi savo memorandumą. Ruošiamas lietuvių pareiškimas Deschenes komisijai, kuriame prašoma: a. kad būtų įrodytas asmens nusikaltimas; b. nelaikyti priklauso organizacijai ar grupei pagrindu apkaltinimui ar nuteisimui; c. įieškoti ne tik nacių karo nusikaltėlių, bet ir sovietų, nors komisijos mandatas apima tik nacių nusikaltėlius. Memorandumo paruošimas reikalauja daug darbo valandų ir lėšų — \$6,000 7 mėnesių laikotarpyje. Memorandumui reikalingi faktai, ne nuomonės, nes komisijos uždutis — įieškoti faktų. Jame norima iškelti padėtį krašte, kuris gyveno tarp dviejų didžiųjų priešų karo laikotarpyje, kad komisija geriau suprastų lietuvių likimą, rekomenduoti komisijai, kad karo nusikaltėliai būtų teisiami kriminalinių bylų teismuose Kanadoje ir būtų išvengta nelemtos praktikos JAV-se. Ten karo nusikaltėliai teisiami civiliniuose teismuose, kuriuose įrodomosios dokumentacijos taisyklės daug lengvesnės negu kriminaliniuose teismuose. Reikia taip pat pabrėžti, kad sovietų pa-

rūpinta dokumentacija yra savanaudiška ir nepatikima.

Kodėl čia gimusieji rūpina šiuo klausimu? 1930-40 m. Kanadoje gyvenantys suomių ir ukrainiečiai buvo kaltinami, esą jie yra komunistų kolaborantai, remiantis to meto įvykiais Suomijoje ir Ukrainoje. Kanadiečiai pradėjo kaltinti juos bei laikyti komunistais. Suomių ir ukrainiečių turėjo gintis. Jaunimo pirmoji reakcija buvo pasitraukti iš tos bendruomenės, gėdytis savo tautinės kilmės ir slėptis kanadiškoje visuomenėje. Tokie grupių kaltinimai paliečia visų kartų žmones, mūsų atvejų — lietuvius.

Ko reikia?

Šalia ruošiamo memorandumo, lietuvių veikla derinama su kitomis Rytų Europiečių grupėmis "Canadians for Justice" akcijos rėmuose. Šiuo metu reikia pradėti laiško rašymo akciją — politikams ir spaudai. Didelį skirtumą sudaro skaičiai — vienokia bus reakcija gavus 50 laiško ir kitokia — 500 laiško tuo pačiu klausimu.

Taip pat reikia KLB visuomeninei komisijai to laikotarpio faktų, kad turėtų daugiau medžiagos pagrįsti savo argumentams. Tam tikslui reikalingi asmeniniai tautiečių liudininkai, teismuose vadinami "affidavit", o ne nuogirdos. Mirusiųjų surašyti atsiminimai šiuo atveju naudinga medžiaga bendrai informacijai, bet ne kaip liudijimas, todėl, kad mirusio autoriaus neįmanoma apklausti. "Affidavit" galioja, nes galima, reikalui esant, asmenį apklausti.

KLB visuomeninių reikalų komisija prašo pranešti, jei į ką nors kreipsis žurnalistas ar spaudos atstovai. Komisija yra pasirošusi tautiečiams teikti patarimus bei pagalbą. KLB adresas: 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8. Working Group on the Deschenes Commission (lietuvių) adresas: P. O. Box 187, Station "M", Toronto, Ont. M6S 4T3. Inf.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Toronto šauliai su Lietuvos vėliava dalyvavo žmogaus teisių deklaracijos pasirašyme Ontario parlamento rūmuose 1985.V.30. Nuotr. St. Dabkaus.

Šventasis Kazimieras Brazilijoje

Kuklus, bet plačiai pasklides lietuvių leidinys

Tai gražus 88 psl. leidinys. Jo autorius — kunigas salezietis, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas Brazilijoje ir vienintelio savaitraščio "Mūsų Lietuva" redaktorius. Jau ir anksčiau pasižymėjęs įdomiais raštais periodikoje bei atskiromis knygomis, šiuo leidiniu atliko vertingą darbą, pateikdamas Lietuvos šventąjį brazilams jų kalba ir kartu iškeldamas Lietuvos vardą, jos istoriją.

Vertingu įžangos žodžiu knyga rekomenduojama žinomas ir populiarus brazilų rašytojas Henrique L. Alves (lietuviškos kilmės Henrikas Lošinskas).

Ši knyga yra mielas skaitynys ir kartu gilus susimąstymas. Suskirstyta į 26 skyrelius, kurie labai gyvi, vaizdingi ir nevargina net ir išleptinto skaitytojo. Tikinčiam ji nežadino nuobodulio — kartą perskaitęs, vėl pradėti skaityti iš naujo. Patraukli. Tai retai atsitinka su religinio turinio leidiniais. Autorius įtaigojančiai veikia skaitytoją.

Veiksmas prasideda 1471 m. Krokuvos miesto aikštėje, kai princui Kazimierui tenka žygiuoti į karą prieš uzurpatorių Korviną. Vyksta atkariavimai jam paveldėjimo teise priklausančių Vengrijos karalystės sostų...

Trumpais vaizdingais bruožais perbėgamas neilgas, bet taurus princo gyvenimas. Rys-

kiai matyti šv. Kazimieras besimeldžiantis, medituojantis ir gulintis ant žemės, atrandamas nakties metu šaltyje bestingstantis, paskendęs maldoje prie katedros durų, lankantis lagonius, šelpiantis vargšus, atsisakantis karališkos karūnos, duodantis griežtų disciplinuotum pavyzdį, pasiaukojantis tyriausiam nekaltumui, visa savo būtybe garbinantis Švenciausiąją Mergelę Mariją...

Visa tai verčia skaitytoją susimąstyti. Šventojo jaunulio pasiaukojimas dvasinio gerio siekiams, nesenstantis ir niekada neblunkantis pavyzdys žavi ne tik lietuvišką jaunimą, bet ir kitataučius.

Pranas Gavėnas, SAO CASIMIRO. O primeiro jovem leigo da era moderna 1458-1484 (Pirmasis šventas modernų laikų jaunulis). Editora Salesiana Dom Bosco, Sao Paulo, 1984.

k. j. Suarao

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

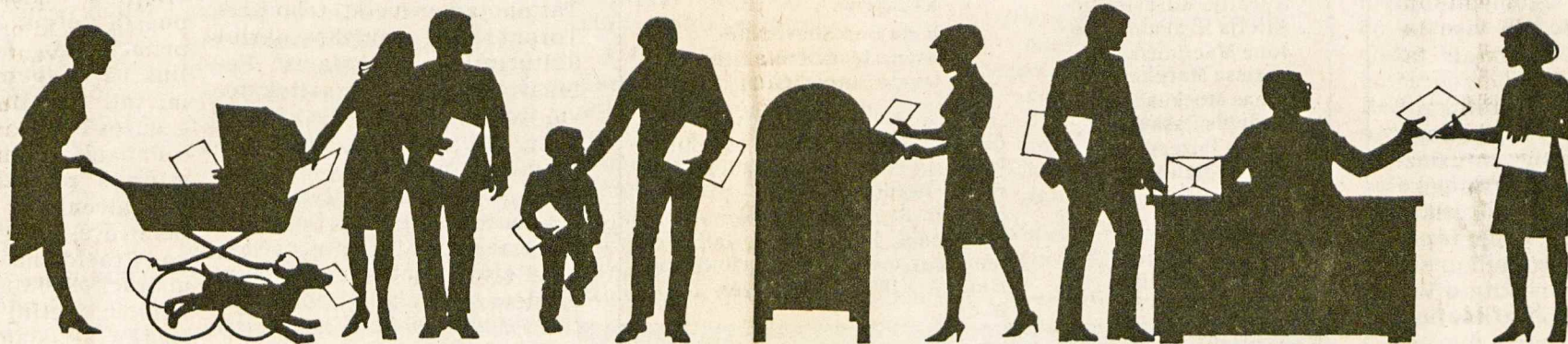
531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

Jūsų Kanados pašto kainoraštis

įsigaliojęs nuo 1985 metų birželio 24 dienos

I KLASĖS LAIŠKAS	iki 30 gramų	30-50 gramų	50-100 gramų
Kanadoje	34 ct.	51 ct.	68 ct.
Į JAV	39 ct.	56 ct.	85 ct.
Tarptautinis	iki 20 gramų 68 ct.	20-50 gramų \$1.05	50-100 gramų \$1.65

Kainos laiškam virš 100 gramų ir kitiems pašto patarnavimams gaunamos vietinėse pašto įstaigose.

Skubos siuntos

(Special Delivery)

Kaina laiškam: \$1.96 plus I klasės pašto ženklas. Siunčiamas galimai greičiausiu būdu ir veikia 12 valandų per dieną, 7 dienas per savaitę daugelyje vietovių. Laiškai turi būti įteikti pašto įstaigoje.

Registruotos siuntos

Kaina: \$2.46 plus I klasės pašto ženklas. Įrašų paliudija, kad jūsų laiškas (arba siuntinys) yra išsiųstas ir gauna gavėjo parašą įteikiant. Galioja \$100 drauda, o papildomą \$1000 draudą galima pirkti. Siunta turi būti įteikta pašto įstaigoje.

Atkreipkite dėmesį į Kanados pašto patarnavimų kainoraštį

Netrukus gausite paštą naują Kanados pašto patarnavimų kainoraštį. Jis padės jums tvarkyti kasdieninius pašto reikalus.

I klasės siuntos

Pavyzdžiui: \$7.32 už dviejų kilogramų siuntinį iš Montrealio į Vankuverį. Tai greitas ir ekonomiškias patarnavimas. Be to, yra visa eilė papildomų patarnavimų: C.O.D., registracija, sertifikacija ir specialus pristatymas.

Siuntiniai

Pavyzdžiui: \$2.84 už dviejų kilogramų siuntinį iš Montrealio į Vankuverį. Tai įprastinis patarnavimas, teiktinas tais atvejais, kai įieškoma pigaus persiuntimo. Taip pat galima pasinaudoti drauda, C.O.D. ir sertifikacija. Priimami siuntiniai iki 30 kilogramų.

Baltiečių laisvės diena

JAV prezidento R. Reagano pasirašyta proklamacija Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės klausimu

JUOZAS VITĖNAS

Prez. R. Reaganas 1985.VI.14 pasirašė senato ir atstovų rūmų priimtą bendrą rezoliuciją, kurioje reiškiamas Amerikos solidarumas su Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonėmis, kurie kovoja už savo laisvę bei nepriklausomybę nuo sovietų valdžios.

Rezoliucijoje taip pat paminima, kad šiais metais sukan-ka 45 m., kai JAV-bės nepripažįsta Baltijos valstybių prievartinio įjungimo į Sovietų Sąjungą, ir pasmerkiamas sovietų okupacijos žiaurumas. Taip pat pažymima, kad 1941 m. birželio mėn. sovietai nužudė ar ištrėmė beveik 100.000 baltiečių.

Prez. Reaganas, remdamasis šia bendra rezoliucija, paskelbė birželio 14-tą Baltiečių laisvės diena.

Prezidento proklamacijoj sakoma:

"Šiais metais sukan-ka 45 metai Jungtinių Valstybių nepripažinimo politikai, pagal kurią mūsų vyriausybė atsisako pripažinti sovietų įvykdytą prievartinę Estijos, Latvijos ir Lietuvos okupaciją. Jau praėjo 45 metai nuo tuo tūnū 1940 metų, kai sovietų armijos, sudarius šamokslą su nacių režimu, užėmė šias tris nepriklausomas Baltijos respublikas".

"Žiaurų sovietų priespaudos pobūdį sukrečiančiai parodė arti šimto tūkstančių baltiečių įkalinimas, ištrėmimas ir nužudymai per tas keturias teroro dienas — 1941 m. birželio 14-17. Šio žiauraus laikotarpio kančios buvo net padidintos, kai nacių pajėgos smogė per tas tris valstybes nacių ir sovietų karo pradžioje ir įvedė civilinę administraciją graus Gestapo kontrolėje. Dėl sovietų ir nacių tironijos Antrojo pasaulinio karo pabaigoje Baltijos valstybės buvo netekusios 25% visų savo gyventojų.

"Šiandien priespauda ir persekiojimas yra kasdieninė Estijos, Latvijos ir Lietuvos žmonių našta. Sovietų politika specifiskai nukreipta prieš Baltijos valstybių tautinį gyvenimą ir istorinį palikimą. Rusinimas vyksta įvairiomis priemonėmis: priverstinio žmonių perkeldinimu, kolonizavimo plėtimu rusais imigrantais ir griežtu vietinių religinių, kul-

tiesinių bei visuomeninių tradicijų užgniaužimu."

"Bet, nepaisant šios truškinančios sistemos, baltiečių tautos drąsiai toliau priešinasi suliedinimui, reikalaujamos savo tautinių, politinių ir religinių teisių. Reikalavimai taikiai reiškiami per po grindžios spaudą, peticijas valdžios pareigūnams, demonstracijas, per Katalikų Bendrijos ir kitų religinių bendruomenių veiklą, per Helsinkio susitarimų vykdymo stebėjimo grupes ir komitetus ginti tikinčiųjų teisėms. Visa tai kelia susizavėjimą visų, kurie myli ir gerbia laisvę.

"Reikšminga, kad tautinių ir asmeninių teisių gynybai vadovauja ne tie, kurie užaugo nepriklausomybės metais, bet nauja karta, gimusi ir užaugusi sovietinėje santvarkoje. Tie herojai, tiek jauni, tiek seni, sako: "Jūs, mūsų laisvieji broliai ir seserys, esate mūsų balsas laisvajam pasauliui. Jūs turite nesiliauti informavę pasaulį apie tai, kas mums yra primesta čia, už Geležinės uždangtos, nes mes iš jūsų pastangų gauname stiprybės išsilaukiyti".

"Visi Jungtinių Amerikos Valstybių žmonės pritaria Baltijos tautų valstybiškos nepriklausomybės troškimams. Jungtinės Valstybės remia jų teisę spręsti savo pačių likimą laisvai be svetimųjų kišimosi. 45 metus Jungtinės Valstybės nepripažino prievartinio Baltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą ir nepripažins ateityje".

"Jungtinių Valstybių kongresas bendra senato rezoliucija 66 įgalioja ir paprašė prezidentą paskelbti proklamaciją Baltiečių laisvės dienai 1985 m. birželio 14. Todėl dabar aš, Ronaldas Reaganas, Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas, šiuo skelbiu birželio 14-tąją Baltiečių laisvės diena. Raginu Jungtinių Valstybių žmones šią dieną paminėti atitinkamais renginiais ir iš naujo patvirtinti savo įsipareigojimą visų prispaustųjų laisvės principui".

Šią prezidento Reagano proklamaciją Amerikos bei Kanados spauda, radijas ir televizija greičiausiai, kaip paprastai, ignoruos, ir nedaug šių kraštų žmonių apie ją sužinos. Tačiau "Amerikos balso" ir "Laisvosios Europos" radijai ją perdavė baltiečių kalbomis į Baltijos kraštus ir daugiau ar mažiau kitomis kalbomis, todėl tiek baltiečiai, tiek kitų šalių žmonės galėjo išgirsti tvirtą Jungtinių Valstybių kongreso ir prezidento pasisakymą už sovietų pavergtos Lietuvos, Latvijos bei Estijos laisvę.

JULIA ECKERT-MacLEAN

O VALIANT MARTYRS! BALTICS BRAVE!

O valiant Martyrs! Baltics brave, Who lie in cold, Siberian graves, This day we pledge our faith to you In memory of your courage true. In memory of June '41 When, under torture, whips and guns

You were deported from your Baltic lands By harsh, tyrannical, Soviet hands. No time to pack. No last good-bye. Ripped from your homes! Condemned to die.

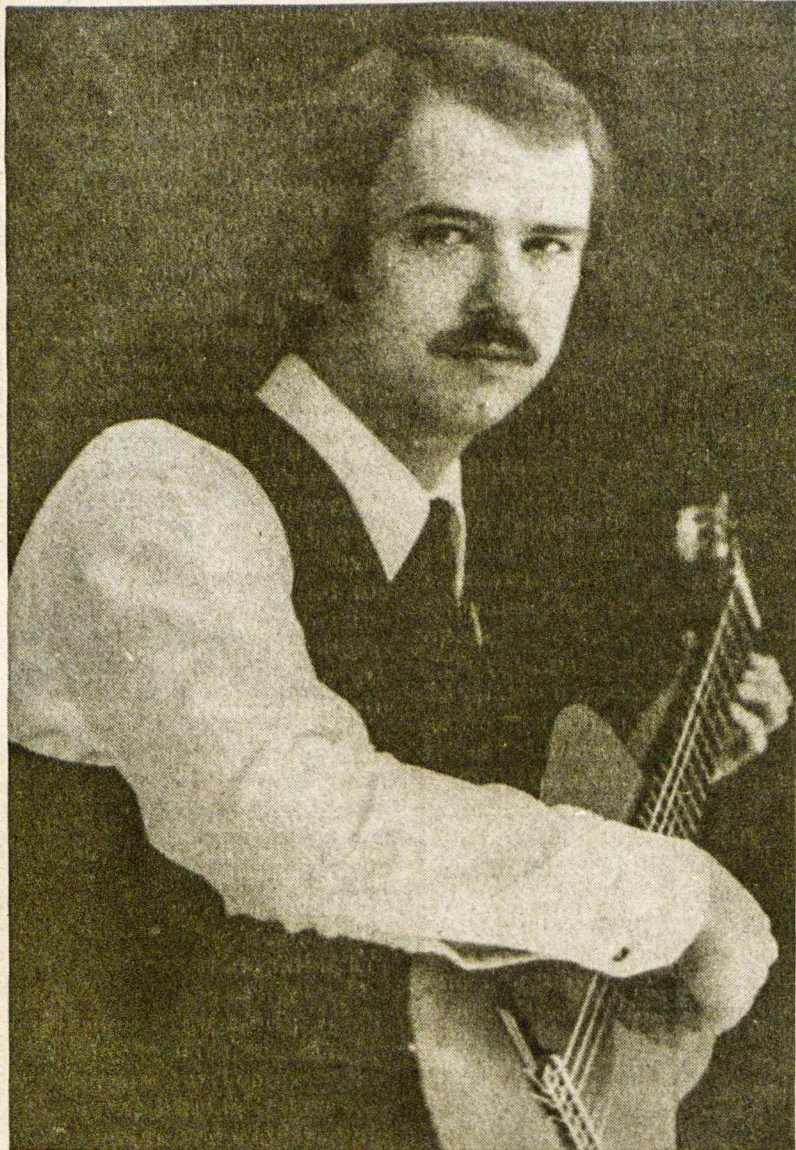
O Baltic Martyrs! Valiant! Brave! In spirit we kneel beside your grave, And this June 14th pledge again That you will not have died in vain.

Your memory lives! Your courage gives Us strength to carry on The Fight you fought — The freedom sought in 1941.

Look down, o Baltic Martyrs, brave,

From heaven bless us as we pray. Give us strength to ever be As fine and noble, brave as thee.

Red. pastaba. Šio eilėrašio autorė yra ketvirtos kartos kanadietė, vokiečių-aiury kilmės, mokytoja Sudburio, Ont., mieste ir rašytoja. Jai rūpi žmogaus teisės, Baltijos valstybių likimas. Dalyvauja lietuvių ir kitų tautinių grupių iškilimėse, ne kartą yra kalbėjusi lietuvių renginiuose.

LINAS DAMBRAVA, koncertavęs Venezuelos sostinėje Karake 1985.V.30 "Teatro Teresa Carreno" ir susilaukęs vietinės spaudos dėmesio

“Aras” skrenda Britanijon

KAZYS MILERIS

Toronto lietuvių vyrų choras “Aras”, jau apvažinėjęs beveik visas didžiąsias Kanados ir JAV lietuvių kolonijas, šį sykį skrenda į užjūrius. Pakviestas D. Britanijos lietuvių sąjungos, vyksta ten į didžiuosius lietuvių centrus — Glasgową, Nottinghamą ir Londoną. Yra suplanuoti trys koncertai, kurių pirmas įvyks liepos 27, šeštadienį, Glasgove, antrasis — liepos 28, sekmadienį, Nottinghame, rugpjūčio 2, penktadienį, Londono Lietuvių namuose. Ten pat ketvirtadienio vakarą londoniškiai Toronto dainininkams ir choro vadovams rengia priėmimą.

D. Britanijos lietuvių sąjunga ir jos pirm. J. Alkis yra pažadėję chorui globą ir koncertų suorganizavimą. Sąjungos valdybai šiame užsimojime talkina Glasgove — J. Bliūdžiū, Nottinghame — N. Vainoriūtė ir Londone — Z. Juras. Visi yra aktyvūs ir žinomi lietuvių veikėjai. Skotijoje J. Bliūdžiū yra pažadėjęs visus choristus apnakvydinti privačiai lietuvių šeimose. N. Vainoriūtė Nottinghamo daliai choristų yra suradus vietų privačiai, o kitus patalpins universiteto bendrabuty. Z. Juras į Londoną atvykęs chorą priglaus kolegijos bendrabuty. Keletas mūsų choristų važiuoja su savo šeimomis ir žada grįžti vėliau, norėdami tuo pačiu skridimu pamatyti ir daugiau Europos.

Kelionės ir gastrolių reikalais daug susirąšinėjimų ir skambinimų turi choro v-bos pirm. V. Zadurskis ir kiti valdybos nariai. Ypatingai daug rūpesčių turi kelionės finansinius reikalus tvarkantis v-bos ižd. V. Pečiulis. Keletas lietuvių institucijų šią choro išvyką yra pasižadėję kiek pamremti. Pats choras iš savo įvykusio metinio koncerto gautą pelną yra paskyręs šiai kelionei. Ir šiaip patys choristai organizuoja visokias savo loterijas, telkdami lėšas pirmajam choro išvykai į užjūrius.

Kanados lietuvių choro iškvietimu Britanijos lietuviai parodė labai gražų mostą pasaulio lietuvių bendravime. Lietuviškasis išeivijos gyvenimas, turint dabartines susisiektimo ir susižinojimo priemonės, nebėgali ribotis vien tik savo gyvenamo krašto ir savo aplinkos teritorija. Mes gi čia gyvename laisvajame pasaulyje. Mums nereikia, kaip mūsų tėvynainiams Lietuvoje, prašyti ir dažniausiai negauti valdžios leidimo vykti į užsienį. Mums tik reikia turėti pinigų bilietui. Tad, turėdami čia visas laisves ir privilegijas, visada galime jas panaudoti ir savo tautinės kultūros gerovei. Esame maža tauta dideliame pasaulyje, tad mūsų susitikimai ir bendravimas labai

daug prisideda prie lietuviškojo pulso stiprinimo.

Britanijos lietuviams Toronto vyrų choras atveža lietuvišką dainą. Atvažiuoja 40 dainininkų. Chorą girdėję sako, kad tai nepaprastai galingas ir sudidainavęs vienetas. Ta pati ir girdėta daina niekam taip pagaujančiai neskamba kaip dainuojant “Aro” vyrams. Tai nemažos scenos reikalaujanti entuziastų dainininkų grupė, kuri mokosi ir repetuoja iš gaidų, bet išėję į sceną dainuoja vien tik iš širdies. Jei kiti chorai jau dabar yra išėję į vasaros poilsį, tai “Aro” choristai antradienio vakarais tebevažinėja į repeticijas, norėdami nublizginti gastrolių reper-tuarą.

O tas repertuaras gana įvairus ir įdomus, prasidedantis su sentimentalio klasiškinė senųjų Lietuvos kompozitorių dainom, Lietuvos kariuomenės chorų maršais ir naujų lietuvių kompozitorių dabar sukurto kompozicijom. Choras savo repertuare taip pat turi ištraukų ir iš populiariųjų operų.

Turi “Aras” ir žymų solistą. Tai pats choro vadovas ir dirigentas, žinomas išeivioje muzikas ir chorvedys Vacys Verikaitis. Chorui akompanuoja muz. J. Govėdas, irgi visų labai vertinamas muzikinis talentas.

Toronto “Aro” dainininkai į šias gastroles ir į šią kelionę ruošiasi su dideliu entuziazmu. Ten juk bus proga daug ko pamatyti ir daug ką susitikti. Yra ten dar daug draugų ir pažįstamų iš Lietuvos laikų, senos pažintys iš stovyklinio Vokietijos gyvenimo ir naujieji kietieji tautiečių, kurių dar nepažįstame, bet apie kuriuos paskaitome lietuviškojo spaudos. Kur ten ta jų Lietuvių sodyba, Londono Lietuvių namai, Nottinghamo Lietuvių židinis ir kaip ten mūsų tautiečiai gyvena tarp skotų?

Į šią gastrole choras vežasi savo uniformų pakaitalus, savo ženklus, savo 1981 m. išleistą visų mėgstamą “Aras... toli nuo tėvynės” plokštelę ir savo septynerių metų išvykų patirtį. Šis iš Kanados lietuvių meno vienetas savo tautiečių Britanijoje tikrai neapvils. Tegutik, dabar vasarai esant, visi suvažiuoja iš savo atostogų ir savo vasarviečių pasiklausyti šio neeilinio koncerto.

O kad verta jo pasiklausyti, rodo pastarieji “Aro” koncertai Kanadoje ir kitur. Prisimin-tinas ypač jo koncertas Toronte-Mississaugoje drauge su šauniu vokiečių chorą “Harmonie”, kuris pasižymi ne tiek jėga, kiek lyriškumu. “Aras” imponavo savo gausumu, balsingumu, darnumu, drausmingumu ir repertuaro pasirinkimu. Netenka abejoti, kad jo daina stipriai skambės ir kitoje Atlanto pusėje.

Lituanistinio konkurso laimėtojai

KLB švietimo komisijos 1984-85 mokslo metų šeimos įvykių užrašymo konkursas praėjo su dideliu pasisekimu. Konkursas turėjo du tikslus: a. kad mokiniai chronologine tvarka pažvelgtų į savo šeimos praeitį, giliau ją suprastų, b. paskatinti kuo didesnių skaičių šeštadieninių mokyklų ir lituanistinių kursų mokinių dažniau rašyti lietuviškai. Todėl premijos buvo skiriamos visiems, išpildžiusiems konkurso reikalavimus, kurie buvo šie:

Skirčiai	Istoriniai įvykiai	Kiekvieno įvykio sakiniai-žodžiai
II ir III	10	2-3 10-15
IV, V, VI	15	4-5 25-30
VII, VIII, IX	20	6-7 35-40
X, XI, XII, XIII	25	8-10 50-60

Konkurse dalyvavo: Toronto Maiorono mokykla ir aukštesnieji lit. kursai, Hamiltono Vysk. M. Valančiaus mokykla ir lit. kursai, Otavos Dr. V. Kudirkos mokykla ir Montreale lit. mokykla.

Premijų grupės	Premijos	Laimėtojai
II ir III skirčiai	\$15.00	26
IV, V, VI	\$25.00	37
VII, VIII, IX	\$35.00	41
X, XI, XII, XIII	\$50.00	18

Pateikiame laimėtojų pavardes pagal vietas.

TORONTAS

II skyrius

Aurelija Akelaitytė
Jusonas Baibokas
Aidas Batūra
Tanya Coyle
Stefutė Pilipavičiūtė
Raminta Slapšytė

III skyrius

Kristina Baliūnaitė
Artūras Geringas
Vytautas Mockus
Lina Paulionytė
Linas Underys
Indrė Sakutė
Alena Skrinskaitė
Indrė Viskontaitė

IV skyrius

Dalia Baliūnaitė
Daina Batūraitytė
Dalia Dobilaitytė
Vilija Karkaitė
Aleksandra Kušneraitytė
Vilija Leknickaitė
Tadas Riekievičius
Petras Steponaitis
Vaiva Underytė

V skyrius

Tomas Bacevičius
Loreta Gentytė
Rimas Pečiulis
Deimantas Riekievičius
Darius Viskontas
Katrytė Yanni

VI skyrius

Kristina Baršauskaitė
Kristupas Goudie
Gintaras Karasiejus
Andriana Karkaitė
Andrea Kušneraitytė
Audra Paulionytė

VII skyrius

Tomas Liachas
Edvardas Pečiulis
Jonas Riekievičius
Vickia Ross
Nabil Yanni

VIII skyrius

Aurelija Balaišytė
Daiva Baršauskaitė
Gintaras Batūra
Jūratė Gaižytė
Judita Jasiūnaitė
Aurelija Karasiejūtė
Alicija Krakauskaitė
Jonė Macijauskaitė
Larissa Matukaitė
Jonas Mockus
Andrius Paškus
Audra Puzerytė
Ona Šileikaitė

IX skyrius

Laura Dailidaitė
Daina Gorklytė
Zita Lapinskaitė
Lina Mockutė

X skyrius

Rimas Čuplinskas
Vida Dirmantaitė
Tadas Freimanas
Tomas Jonys
Jonas Lelis
Mykolas Slapšys

Specialus skyrius

Carrie Ruckevičiūtė
Teresė Mikelėnaitė
Natalija Venslovaitė

Aukštesnieji lituanistiniai kursai Toronte

Linas Balaišis
Judie Freimanaitė
Leonas Ehlers
Zita Gorklytė
Dana Pargauskaitė

MONTREALIS

II skyrius

Elvyra Išganaitytė
Venta Rutkauskaitė

V skyrius

Aleksandras Šablauskas
Raimundas Verbyla
Gloria Zabielaitytė

VII skyrius

Adrija McVicar
Romas Otto
Andrius Valkauskas

VIII skyrius

Ona Beniūtė
Lina Celiuriūtė

OTAVA

II skyrius

Aleksas Čeponkus
Ilona Naujokaitytė-Lewis

VI skyrius

Stepas Jurgutis

VII skyrius

Daiva Jurskutė

X skyrius

Lina Radžiūtė

HAMILTONAS

II skyrius

Julija Enskaitytė
Vida Žukauskaitė

III skyrius

Irena Apanavičiūtė
Audra Balytaitė
Viktoras Gedris

IV skyrius

Andrius Gedris
Vincas Mačys
Kazys Žukauskas

V skyrius

Vida Apanavičiūtė
Kristina Enskaitytė
Diana Meškauskaitė

VI skyrius

Rūta Balytaitė
Gedas Dziemionas
Tomas Kekys
Viktoras Remesat
Matas Stanevičius
Irena Žukauskaitė

VIII skyrius

Stasys Bakšys
Andrija Ciparytė
Vita Kairytė
Rima Mačiūnaitė
Tomas Žukauskas

IX skyrius

Petras Babekas
Algis Dziemionas
Eglė Kvedaraitė
Andrija Meškauskaitė
Lilija Liaukutė
Arūnas Raguckas
Algis Ridaitis
Raimundas Miltenis

X skyrius

Aras Kvedaras
Ramona Mačytė
Darius Remesat

XI skyrius

Vida Beresnevičiūtė
Gvina Jasevičiūtė
Onutė Stanevičiūtė

Iš viso 122 laimėtojų buvo išdalinta \$3650.00. KLB švietimo komisija reikią padėką Kanados lietuvių fondui — premijų davėjui. Premijos ir konkurso pažymėjimai buvo įteikti laimėtojams per mokslo metų užbaigimo iškilmes 1985 m. gegužės 11 ir 25 d. d.

KLB švietimo komisija sveikina visus laimėtojus ir tikisi, kad ateinančiais mokslo metais lituanistiniame konkurse vėl dalyvaus gausus būrys mokinių.

KLB švietimo komisija

Naujoji Toronto lietuvių vyrų choro “Aras” valdyba. Pirmoje eilėje iš kairės: dirigentas sol. V. Verikaitis, pirm. V. Zadurskis, akompaniatorius J. Govėdas; antroje eilėje: J. Karasiejus, T. Stanulis, P. Butėnas, V. Pečiulis. Jie rūpinasi choro veikla, išvykomis, koncertais

Nuotr. St. Dabkaus

“Gintaro” istorija - pamoka dabarčiai

L. TAMOŠAUSKAS

Toronto “Gintaro” ansamblio sukakties proga noriu parodyti, koks buvo mūsų tėvų ir jaunimo nusiteikimas jaunimo kultūrinei veiklai.

Maždaug prieš 30 metų nei mūsų tėvai, nei jaunimas į tautinius šokius ne tik nekreipė dėmesio, bet nuo jų šalinosi, nors tėvai savo vaikus į lituanistines mokyklas stropiai siuntė. Toronto skautai ir skautės suorganizavo tautinių šokių grupę, bet ji gana greit likvidavosi, ir niekas nesistengė jos atgaivinti ar naujos sukurti. Torontas liko be tautinių šokių grupės.

Aš, būdamas tuo laiku KLB Toronto apylinkės valdybos narys kultūriniais reikalais, ryžausi organizuoti naują tautinių šokių grupę. Tai buvo gana sunku. Mergaičių, norinčių tautinių šokių grupei priklausyti, nesunku buvo rasti, bet berniukų negalėjau surasti. Tada paprašiau abiejų katalikų parapijų klebonus sudaryti man jaunimo 16-20 metų amžiaus sąrašą su telefonų numeriais. Gavau sąrašą 60 asmenų. Kai tik paskambinau pagal gautą sąrašą, dažniausiai atsiliepdavo motinos ir vis atsakydavo, kad sūnus neturi laiko, užsiėmęs pamokomis, priklauso sportininkams, nediršta, nenori su mergaitėmis sėdėti.

Matydamas tokį motinų nerą, pradėjau prašyti prie telefono pačius berniukus. Šie atsakinėjo irgi panašiais motyvais. Ir taip vos 5 berniukus radau, kurie sutiko sėdėti.

Tai tokios buvo anuo metu mūsų tėvų ir jaunimo nuotaikos tautinių šokių atžvilgiu. Tas nuotaikas įveikti teko KLB Toronto apyl. valdybos nariui kultūriniais reikalais. Palengva tos nuotaikos tiek tėvų, tiek jaunimo keitėsi į gerą pusę. Ne tik patys tėvai pradėjo savo vaikus siųsti į tautinių šokių grupę, bet ir nemažai jaunimo veržėsi į ją. Priėjo prie to, kad “Gintaras” nebegalėjo priimti visų ir buvo pradėta organizuoti kita tautinių šokių grupė, kuri pasiavadinota “Atžalynu”. Ir ši grupė išaugo tiek, kad vargu ar gali daugiau šokėjų priimti. Tai džiuginantis reiškinys, nes taip susibūrusiam jaunimui yra daugiau galimybių jaustis lietuviais, dalyvauti kultūri-

nėje lietuvių veikloje, dažniau susidurti su lietuvių visuomene ir jungtis į lietuvišką veiklą. Deja, ilgesniam lietuviybės išlaikymui to neužtenka.

Ilgainiui atsirado kita kliūtis, kuri žlugdo lietuviybę išeivijoje, būtent: daugelis tėvų nebesiunčia savo vaikų į lituanistines mokyklas. Kai kalba ir šeimoje kalba angliskai, gal net nesuprasdami, kokią žalą daro savo vaikams. Tokiose sąlygose jų vaikams lituanistinė mokykla negalės daug pagelbėti lituanistikos.

Yra tėvų, norinčių geriau išmokyti lietuvių kalbą, bet vargu ar jie žino, kad yra priemonių kalbai patobulinti bei kaip jas gauti. Reikalauji iš lituanistinių mokyklų vedėjų ar mokytojų rūpintis dar tais visais reikalais vargu ar pateisinama, nes jie ir taip apsirovę darbu. Tuo visu turėtų rūpintis Lietuvių Bendruomenė, t.y. apylinkių valdybos arba LB švietimo komisija. Tai yra jos pareiga. Pagal KLB statutą,

prie kiekvienos apylinkės valdybos yra numatyta įvairių komisijų, jų tarpe ir švietimo komisija. Todėl jos turėtų būti suorganizuotos bent tose apylinkėse, kur yra lituanistinės mokyklos, ir kalbintų tėvus, kurie neleidžia savo vaikų į lituanistines mokyklas, kad jie juos leistų. Jos turėtų sueiti į kontaktą su tėvais, leidžiančiais savo vaikus į lituanistines mokyklas, ir supažindinti su vadovėliais, žodynais, padedančiais geriau išmokyti lietuvių kalbą, skatinti ją vartoti, kalbėti lietuviškai su savo vaikais ir pan.

Be to, apylinkių valdybų švietimo komisijos turėtų įsikišti tėvų, kurie leistų savo vaikus į Vasario 16 gimnaziją, kur vaikas, nors ir silpnai mokėdamas lietuvių kalbą, per vienerius mokslo metus išmoksta lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti. Toks jaunuoelis ar jaunuolė užaugs galės su savo vaikais laisvai lietuviškai kalbėti, dalyvauti lietuviškoje veikloje ir išlaikyti lietuviybę ilgesniam laikui.

Pirmoji mano diena Tripolyje

Lietuvio inžinieriaus išpūdziai iš Libijos

Dunda, žvanga kariuomenės maršai Raudonojoje aikštėje — proletariato centre. Ropoją tankai, rieda didžiuliai sunkvežimiai, veždami raketas su didele naikinančia jėga. Plačiom vorom žengia divizijos. Tai buvo gegužės 1-jį.

Valgydamas pusryčius penkių žvaigždžių “Bab el Bahar” viešbučio restorane, stebiu čia pat pusryčiaujančius du vyresnio amžiaus rusus. Jų civilinių švarkų krūtines puošia kelios eilės juostelių, primenančių turimus medalius už nuopelnus. Jie, būdami toli nuo Maskvos, švenčia gegužės 1-ją Afrikoje.

Pabaigęs paskutinį puoduką stiprios arabiškos kavos, einu gatvėn, kur manęs laukia bendrovės šoferis paimti į darbą. Praeidamas viešbučio registracijos stalą, pasiimu trim kalbom vietinį laikraštį “Al-Daawa al Islamia” (Mergredis 1 Mai 1985), spausdinamą Tripolyje.

Dienos tema ir vedamasis skamba šia citata: “And there may spring from you a nation who invites you to goodness, and enjoy right conduct and forbid indecency. Such are they who are successful. Koran 3-104.”

Žemiau kita dienos tema: “The muslim is the one who yields to truth, surrenders to God, fears none but God”, The Muslim revolutionist Moammad al Quathafi.

Toliau strapsniai anglų, prancūzų ir arabų kalbom kasdieniniais reikalais.

Darbe peržiūriu planus vėl pradėti naftos gamybą apie 1000 km nuo čia Saharos dykumoje. Po pietų girdečiau mahometonų dvasiškį šaukiant maldai “Alah akbar” (Dievas yra galingas). Tai yra daroma 5 kartus kasdien.

Aš esu vėl Alacho krašte — gal toks mano likimas visada sugrįžti į dykumų kraštus. Mano būstinė šį kartą bus Tripolyje. Žmona Nelė ir dukrelė Rūtelė irgi greitai atvyks čia, kai gausiu butą. Šiuo metu gyvenu viešbutyje ant jūros

kranto. Kitoje jos pusėje Europa.

Šoferis žino, kad mane domina istorija. Jis yra daug metų buvęs Libijos ambasadoriaus šoferiu, tad puikiai kalba angliskai. Jis pasuka pajūrio keliu uosto link. Dešinėje yra tvirtovės siena apsaugota senasis Tripolis. Sienos ribose senasis miestas turi 2 metrų platumo gatves. Visa tai priklauso istorijai. Nebėra patrankų šaudymo angos. Vėjo, smelio ir lietaus apnaikinti vartai liudija, kad čia valdė kraštą romėnai, taipogi praėjo vandalai, turkai, italai, dominavo multinacionalinės naftos jėgos.

Staiga pasukam į centrą, papuolam į judėjimo apskritimą. Didžiausias pastatas — buvusi katalikų katedra liudija, kad čia valdė italai. Kryžių visur pakeitė mohometonų mėnulis italams grįžus Europon. Prie pat tuščią katalikų rūmų yra įstaiga, kurioje aš dirbu. Prieš atvykdamas į šį kraštą, spaudoje skaičiau ir televizijoje mačiau daug neigiamų tvirtinimų apie šį jauną kraštą, apdovanoję gamtos turtais. Prieš atrandant naftą, Libija buvo vienas iš vargingiausių kraštų, valdomųjų.

Išorinės jėgos, netekusios gamtos turtų kontrolės, uždėjo šiam kraštui techninę blokadą. Jos nepaisantys inžinieriai iš blokados kraštų atvyksta čia dirbti be vizų. Jų pasai neantspaudojami, todėl blokados valdžia nežino, kad jie čia dirba.

Atvykau į Tripolį balandžio 23 d. Dar lėktuve tebebūdamas pastebėjau ant aerodromo pastato užrašą: “Partners, not wage earners”, taikoma žmonėms, kaip aš. Jie nori, kad mes jaustumėmės kaip bendro darbo dalininkai.

Nusimadęs baseine ir pavalgę vakariene, stebėjau didžiulėje viešbučio svetainėje žmones. Tai buvo daugiausia egiptiečiai, etiopai, sudaniečiai, alžeriečiai ir kiti verslo bei prekybos žmonės. A. K.

Aukštesniųjų lituanistinių kursų Toronte XII ir XIII klases su savo mokytojais a. a. ANTANU RINKŪNU ir GIEDRA PAULIONIENE 1984-1985 mokslo metų pabaigoje

Nuotr. R. Pranaičio

Toronto ateitininkai sendraugiai atlieka meninę programą Hamiltono ateitininkų šventėje 1985.V.1-2. Iš kairės: V. Vaičiūnas, L. Dambrauskaitė, R. Underys. Nuotr. Lino Daukšos

Volerto romanas "Jaučio ragai"

ALFONSAS TYRUOLIS

"Jaučio ragai" — šeštasis Vytauto Volerto romanas. Kiti penki parašyti 1963 ir 1981 m. laikotarpiu. Juose buvo keliamas daugiausia lietuvių naujųjų ateivių įsikūrimo Amerikoje problema, tik "Pragaro vyresnysis" (1971) buvo skirtas pavaizduoti kolchoziniam gyvenimui Lietuvoje. Šis ir ankstesnis "Sąmokslas" (1968) laimėjo "Draugo" romano konkurso premiją.

Pagrindinė "Jaučio ragų" problema — lietuviškos šeimos išlikimo klausimas Amerikoje. Romano fabula nesudėtinga. Inž. Linas Klėrys yra vedęs Aušrą ir turi du vaikus — Tomą ir Danutę. Linas dirba atsakingą darbą žymioje verslo įmonėje. Netoli savo ūkyje gyvena ir Lino tėvas, su kuriuo sūnus dažnai padiskutuoja aktualiausi gyvenimo klausimai. Tėvas laikosi konservatyvių pažiūrų, sūnus jas nuolat kritikuoja.

Konservatyvūs ir kaimynai Rumša su Mikaila, o Linas norėtų prisiderinti prie naujojo gyvenimo stiliaus ir — kilti.

Klėryi vaikai lanko lituanistinę mokyklą ir namie turi kalbėti lietuviškai. Bet Lino ir Aušros santykiai ima kiek vėsti dėl jo per didelės kritikos ir įsipainiojimo į meilės pinkles su Rasa Rumšiene, nors ta kibirkštis ir greit išblėsta.

Netrukus vėžiu miršta Lino tėvas, o motina irgi vėžiu buvo mirusi dar Vokietijoje. Linas Klėrys savo įmonės buvo siunčiamas mokslinei kelionei į Maskvą, Vilniuje skaitė moksline paskaitą, bet dėl tam tikrų priežasčių turėjo jį palikti dviem dienom ankščiau, negu buvo numatyta. O tuo tarpu Klėryi atžalynas jau pateko į klystkelius: Danutė, draugavusi su Jim ir šiam tragiškai žuvus, ligoninėje turėjo su nėsutumu susijusią operaciją, o Tomas buvo prisidėjęs prie hipių. Po tarnybos kariuomenėje jis norėjo nebegrįžti pas tėvus, dirbo prastą darbą, nors universitete studijavęs. Kai jis taip įtartinau nusigyrvenęs tėvą paprašė pinigų, šis iš susijaudinimo gavo "stroką" ir atsidūrė ligoninėje. Jam ten gėstant, sūnus apsisprendė grįžti namo ir kurti lietuvišką šeimą su kaimyno Rumšos dukra Nida. Taip buvo įnešta kiek pragiedrulių į apniukusią tos šeimos gyvenimą.

Romane yra ir daugiau įvairių pridėtinio veiksmo scenų ir vaizdų. Paskirstytas jis į 5 dalis, ir kiekvienos jų antraštė nusako veiksmo turinį. Jau pats pirmasis "Dvilypiai medžiai" rodo, kad čia bus kalbama apie dvi savo pažiūromis skirtingas kartas, o paskutinis "Kapitonas" lyg ir sakyty, kad viskas pasukama geresne linkme. Romanui būdingas bemaž ištisinis pasakojimas.

Vyriausias romano veikėjas Tomas Klėrys, inžinerijos daktaras, industrinės įmonės vedėjas, pergyvena tam tikrą dvasinę ir pasaulėžiūrinę evoliuciją. Jis kritikuoja ne tik konservatyvias tėvo pažiūras, bet ne kartą ir amerikinio gyvenimo būdą. Kai tėvas stoja už didingą Lietuvos praeitį, sūnus primena liūdną dabartį ir nusigyrvenimą. "Lietuva, nemokėjusi augti, kūryba į žaidimus pakeitusi, pati susiluošino" (p. 17). Jis kritikuo-

ja tuos, kurie džiaugiasi praeitimi, jo žodžiu tariant, senienom. Jis norėtų kilti, bet jį pančiojanti "maža tauta" (etninė problema). Ketverius metus išdirbęs universitete, negavo vedėjo vietos, senajam pasitraukus. Kas iš didžiulės valstybės praeity, jeigu ji dabar ignoruojama: ji ir be kardinolo, ir be Nobelio premijos, o laukiniai jį turi. Prabyla jis ir apie save patį sarkastiškai: "Didvyris Klėrys, kunigaikščių palikuonis... lenkėjusių, rusėjusių kunigaikščių. Maudosi dumble su carų, kazerių, Dantės ir Mozės gimnaisiais" (p. 238).

Bet kad ir kaip kamuojamas "mažybės jausmo" (inferiority complex), Linas Klėrys vis dėlto yra ir tos mažos tautos patriotas: kai Ekskursantas iš Lietuvos teigia, kad toks tautos likimas, Klėrys jam primena, kad tas likimas buvo prievarta įbruktas (p. 104).

Lino Klėrio gyvenime ir pasaulėžiūroje įvyksta pakitimi, ypač po jo tėvo mirties. Tėvas bus turėjęs teisybę. Kartą sūniui jis pasakė: "Ne vertybių ieškom, bet kitoniškumą" (p. 113). Sūnus kvietė tėvą pas save apsigyventi, bet šis negalėjo atsiskirti nuo žemės, kuri traukia. Šaknų netekimas rizikingas. Sūnus tikėjosi iškilsiąs aukštai, bet jo sparnus pakirpo tėvo išminties pramatytos naujojo gyvenimo kliūtys, tas "viską virinantis katilas".

Iš filosofinių Lino minčių būdinga ir tokia: "Pirma žinoma esant užtvarką, kietą, nepajudinamą, į kurią tyčiomis galėjo plaktis net kaprizingas kvaiklosos užmačios, o šiandien reikėjo svarstyti su atsarga. Ari, lyg jautis ragais... vaikiai yra kaip stipklinė..." (p. 148).

Tas lyg debesų arimas jaučio ragais, raginimas "aukščiau viršūniui iškilti" (p. 167) nukreipė Lino Klėrio dėmesį nuo naujojo atžalyno, kuris dužta "kaip stipklinė". Į klausimą "Kodėl patit atsitiko?" beliko vienas atsakymas: per aukštai bandyta šokti. Lino vaikus lyg norėjo gelbėti jo tėvas, vaikščiams užrašydamas palikimą, bet ir tai nedaug ką padėjo. Į kiek šviesesnę veiksmo išėigą reikėtų žiūrėti veikiau kaip į autoriaus pedagoginį nusiteikimą, negu tikrovės galimybes.

Iš kitų romano veikėjų dar reikia paminėti Klėrio kaimynus Rumšą ir Mikailą. Bet ir jie šalia teigiamų savybių bene daugiau turi neigiamų. Pirmasis atsisako savo vaikus leisti į lituanistinę mokyklą. Jis ir savanaudis, paimdamas gerą pinigą už Lietuvon nusiųstą mikrooskopą arba rengdamas inžinerių susirinkimą pas save išdo pinigais. Antrajam patriotizmas tai "malonūs gyvenimas", nors dėl Ekskursanto neteisybių jis ir jaudinasi. Bet jo moralinio gyvenimo samprata ne per tvirta, negaistant susiradus kita, kai žmona ir sūnus buvo išvežti į Sibirą.

Su mažiaus ryškiais charakterio bruožais pasirodo Lino žmona Aušra. Ji pareiginga, kiek šaltoka, bandanti tramdyti kartais neribotą Lino kritiką. Jos kaimynė Rasa Rumšienė mėgsta vaidinti geradarę apsimedama, o jos meilės samprata per daug jau lėkšta ir naivi: "Mes apsistatome tvoromis. Čia negalima, ten ne-

galima. Bet skaniausi dobilėliai antroje pusėje žaliuoja. Jėga laužtis yra negražu, o jei tarpelis atsiranda, kodėl nepasiskabyti?" (p. 99). "Pasiskabyti" ji ir bandė su Lino Klėriu, ir nežinia kuo tai būtų baigęsi, jei ne trūkės siūlas ne tiek dėl jo dorinės sampratos, kiek dėl sakytum netakto iš jo pusės.

Ne tik tėvus ir mokytojus turėjo šokiruoti lituanistinę mokyklą lankiusių vaikų pasiskajimai: "Tokios (t.y. lietuvių kalbos) nėra. Tu su mama ir draugais ją sugalvojai. Idomus išradimas" (p. 158). O angliškai tarpusavy kalbą dėl to, kad "mums patogiau". Laimė, kad dar ne visas lietuviškasis jaunimas praranda vieną iš vertingiausių pasauly kalbų dėl "nepatogumo".

Romano stilius, kaip ir ankščiau, yra daugiau ekspresionistinio pobūdžio, vietom su retų ir kiek neįprastų žodžių intarpais ir veikėjų per daug "į vatą nevynojiamais" išsireikšimais bene įspūdiu sustiprinti. Dialogai pritaikyti veikėjų idėjomis reikšti, todėl turi daugiau uniformiškumo, negu individualių veikėjų išraiškos žymy. Šiuo atveju artėjama ir tezinio romano veikėjų išsiskaidymui, įtaigotus daugiau paties autoriaus. Į pagrindinį veiksmą kartais įterpiama pabalinių scenų su atskirais pasakojimais. Romane yra ir filosofinių svarstymų, minčių, kaip kad ir ankstesniuose autoriaus romanuose.

Romane pavartota nemažai retesnių ar sunkiau atpažinamos prasmės žodžių, kaip perauda (jaudimas kitokių siūlų), įskilis (tiksliau: įskylis, įskilimas), klupsčiai (keliai), atūga (atžala), purkšlys (karštas žmogus) ir kiti. Nors autorius džiukų kilmės, bet kartais pavartoja ir kitos tarmės žodį, pvz. žemaitišką kiaugždai (puvėsiai). Vietoj čia dabar įprastos televizijos rašoma televizorius, kuris bus atėjęs bene per rusų kalbą ir Lietuvą. Gal autorias stiliui ar tarmei reikėtų priskirti tokius pasakymus, kaip skystėjo žmonės (retėjo), arba pakartotini vietininko pavartojimą vietoj galininko, pvz. pirktime name dar negalėjome įsikelti (į pirkta namą); Klėrys įsimašė pokalbį (į pokalbį) ir pan.

Yra keletas korektūros klaidų, prie kurių gal reikėtų skirti ir rašymą vistiek (vt. vis tiek), patyškęs (patiškęs), tysojo (tįsojo), geradarys (geradarys), standartinis (standartinis) ir kt. Apskritai romano autorius gan rūpestingas tiek kalbos, tiek rašybos atžvilgiu.

Vytautas Volertas. **JAUCIO RAGAI**. Romanas. Lietuviškos knygos klubas. Viršelį paruošė Jonas Kuprys. Spausdino "Draugo" sp-vė. Chicago, 1985 m., 262 p. Kaina \$8.00.

Atsiūsta paminėti

Antanas Rubšys, **RAKTAS Į SENĄJį TESTAMENTĄ**. Trečioji dalis — Tiltai ar sienos? Leidėjas — "Krikščionis gyvenime". Kalbą tikrino Petras Balčiūnas, įrašus piešė Paulius Jurkus, žemėlapius paruošė S. A. Romano, meniskai apipavidalino sesuo Onutė Mikailaitė, spausdino N. Pr. Marijos seserys. Putnam 1985 m., 525 psl. Kaina — \$10.

Antanas Rubšys, **ŠV. RAŠTO VERTIMAI**. Atspaudas iš LKM akademijos "Metraščio" VI t., 415-426 psl. Roma 1985.

"Penzancės piratai" — dar vienas šedevras

ALFONSAS NAKAS

Šią vasarą pirmą kartą į Stratfordo festivalį birželio vidury nuvažiavęs, po dviejų Shakespeare'o dramų patekau į Gilberto ir Sullivano operetės "The Pirates of Penzance" spektaklį. Kai namo grįžęs raginau savo draugus lietuvių ir amerikiečius šį spektaklį pamatyti, ne vienas gyrėsi, jog jau matę čia pat, Detroite, tai teatre, tai televizijoje, todėl nebesą reikalo dėl jo pusantro šimto mylių važiuoti. Aš jiems nenusileidau. Sakiau, kad jų matytas "Penzancės piratų" spektaklis nebuvo režisieriaus-choreografo Briano Macdonaldo kūrinys, tai jį neturite suprasti, ką galima iš to paties veikalo padaryti.

Briano Macdonaldo genijų jautėme kiekvieną sekundę, nuo operetės pradžios iki galo. Pamainomis mikliai šoki ir dainavo piratai, policininkai ir generolo Stanley augintinės merginos, keletą sykių visi iš karto užliedami erdvę Avon teatro sceną. Stebino šokių įvairumas ir šokėjų grakštumas, jautrumas, ansambliškas. Jų (vyru ir moterų) veidai švytėjo jaunatve ir nuosirdum. Kur reikėjo šokti sutartinai, žiūrovas negalėjo pastebėti jokios klaidelės. Kur reikėjo ryškinti vienokius ar kitokius charakterius, jie tapdavo juoką keliančiais, komiškais individualais.

Grupinės triukšmingas scenas nuolat keitė subtilūs solistų, duetų, trio išėjimai, kad tokiais spektaklio bangavimais rastų didžiausio ir atvangos visokia publika. Ir rado. Ir plojo, kiekvieną baletą ar vokalinių numerį atlikus.

Keliomis dešimtėmis žodžių galėčiau atpasakoti komiško operetės libretą, bet į spektaklį nesiruošiantiems skaitytojams jis nebūtų idomus, o tiems, kurie spektaklį lankys, yra surašyta programos sąsiuvinys.

Kalbant apie aktorius-šokėjus-dainininkus, didžiausią išpūdį man paliko viena moteris ir trys vyrai. Moteris, kuriai pirmą kartą operetės (tai, opepos, ne operetės) dainininkė Carolyn Tomlin, atlikusi Mabel vaidmenį. Jos balsas — puikus, kristolinio švarumo kolo-ratūrinis sopranas. Dievo apdovanota retu grožiu, ji gerai valdė ir dramatinį vaidmenį. Dažnų jos koloratūros trelių momentais paaiškėjo dalies publikos nekultūringumas, visiškai operinio dainavimo nesupratimas: tie žmogeliai ją lydėjo garsiais juokų proveržiais, kiti nenustojamą gagenimui. Kartais toks gagenimas, atrodo, solistei trūkdė, o ir publikai neleido gėrėtis sidabrinųjų trelių kaskadom.

Jeff Hyslop, vaidinęs Frederiką, stebino universalumu: solo ir duetuose buvo puikus tenoras, solo ir su grupe šokdamas stebino baletiniu išprusimu, dramatinės scenos švytėjo pirmą kartą aktorius. Piratų karaliaus vaidmenį gavęs Brent Carver — vėl visokių talentų vyras. Nors jis men-

kesnis dainininkas-solistas už Hyslopą, bet kaip šokėjas ir aktorius visose scenose visą vakarą liko dėmesio centru, stebindamas vaidybine jėga bei temperamentu.

Pagaliau didelio talento komikas Douglas Chamberlain čia vaidavo majorą generolą Stanley. Jo komiški ir sceną išbėgimai, grimasos, mostai, spalvingai atliekami monologai spektaklį labai praturtino.

Nebeminiu dar šešių programoje surašytų didžiųjų aktorių. Jie visi nuo aptartųjų netoli tebuvo atsilikę, nors jų vaidmenys mažesni.

Šio spektaklio muzikinis vadovas — Berthold Carriere, dailininkas Phillip Silver, aprangos projektuotoja Suzanne Mess, šviesų tvarkytojas Harry Fehner ir libreto paruošėjas Jim Betts. Nė vienam jų neturiu jokių priekaištų. Priešingai — visus galiu apiberti tik katutėmis ir komplimentais.

Kad mano sentimentais šiam pastatymui skaitytojas tikėtų, turiu priminti publikos reakciją spektakliui užsibaigus: pašokusi ant kojų, stačia jį plojo gal penketą minučių, vis valiodama, vėl ir vėl aktorius kviesdamas pasirodyti.

Kas ne kas, bet visi torontiečiai, hamiltoniečiai ir londoniečiai "Pirates of Penzance" būtinai turėtų pamatyti, juoba, kad Brian Macdonald yra tvirtai pareiškęs, jog Stratforde daugiau operetėjų nebeatstas, nes jo laukia išpa-reigojimai Europos sostinėse. Ši operetė repertuare liks iki rugpjūčio 28 d.

VYTAUTAS KASTYTIS

Prieš 40 metų

GINTARINIAI BOKŠTAI

Mažyčio spindulėlio laukiu
iš liudinės tėvynės:
Nušvis laukai, nušvis palaukės,
Nušvis ir mano skausmas
begalinis.

Gimtinojo miesto gintariniai
bokštai
[žydrą dangų galvas kelia —
Ateinančios aušros mes
trokštam,
[šviesią saulę mūsų kelias!

Kentėjom sunkų atėjūnų jungą,
Kentėjom žaidą atvirą ir gilią.
Žmogaus nežmoniškon vergijon
neįjunko
Namai, bažnyčios mūs ir mūsų
pilysl!

Kas dieną keitėsi nauji
valdovai,
Seni ir protėvių stabai į dulkes
griuvo.
Tikėjome — ateis diena,
į naują kovą
Varpų skambėjimas pašauks
lietuvi.

Užlies gatves galingos brolių
minios,
Iš žemės kelsis ilgos
nukankintų gretos,
Ateis išvardinti ir tie, kuriuos
minėt užgynė,
Ateis visi, šventus varpų
atodūsius suprast.

Skaidis, Norvegija
1944 m. gruodžio 2 d.

Vaidas iš Gilberto ir Sullivano operetės "Penzancės piratai" Stratfordo festivalyje. Iš kairės: piratų karalius Brent Carver, Frederikas — Jeff Hyslop, Ruth — Pat Galloway. Operetė susilaukė plataus susidomėjimo

Antanas Rubšys, **ISTORINIS JEZUS IR TIKĖJIMO KRISTUS**. Atspaudas iš LKM akademijos "Suvažiavimo darbų" X t., 77-104 psl. Roma 1984.

Antanas Rubšys, **RAIDĖ UŽMUSĄ, DVASIA GAIVINA**. Straipsnių rinkinys. Leidėjas — "Krikščionis gyvenime". Putnam, Conn., 1984 m., 85 psl.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Istorikas prel. Paulius Jatulis, suredagavęs ir išleisdamas I tomą "Zemaičių kodeksą" ("Codex Mednicensis"), ruošia antrąjį ir renka medžiagą Vatikano archyvuose. Be to, jis paruošė II tomą dr. Z. Ivinskio "Rinkinių raštų", kuris jau spausdinamas Romoje.

Lietuvių dailiojo meno institutas dalyvavo tarptautinėje dailės parodoje Čikagoje gegužės 8-14 d.d. Šiai populiariai parodai daroma didelė atranka. Vertintojų komisija atmetė daugiau kaip 1.000 galerijų, išleisdamas tik 150. Lietuvių dailiojo meno institutas savo mažame skyriuje buvo išstatęs V. Petravičiaus, M. Dobužinskio ir P. Domšaičio kūrinius.

Čikagos skautininkų draugovė savo 35 metų veiklos sukaktį paminėjo sol. Audronės Simonaitytės-Gaižinienės, soprano, ir fleitistės Astos Šepetytės koncertu gegužės 11 d. Jaunimo centro salėje. Koncerte vyravo tarptautinių klasikų kūrinių, tačiau nebuvo užmiršti ir lietuvių kompozitoriai. Fleitistė A. Šepetytė ne tik turėjo atskirą pasirodymą, bet ir įsijungė sol. A. Gaizūnienės palydin su pianistu R. Boldrey.

Klarnetistas Ramūnas Kireilis, iš JAV atvykęs koncertų serijai Europoje, gegužės 13 d. juos pradėjo lietuviams ir latviams skirtu koncertu Humberge. Jam akompanavo pianistė prof. Sue Grace. Pastorius A. Franksit, poetas, didelis lietuvių bičiulis, skaitė vokiečių kalbon išverstus lietuvių poetų eilėraščius: P. Vaičiūčio "Lakštingalą", B. Augino "Liūdesį mėlyno dangaus", Jovaro "Pavasario rytą", Putino "Ramybės valandėlę", Maironio "Vasaros naktį", A. Nykos-Niliūno "Naktis". Jis taipgi skaitė ir lietuvių poetų kūrinius, išverstus į vokiečių kalbą. Koncerto užbaigai pianistė prof. dr. R. Lampasytė-Kollars atliko keletą trumpų kompozicijų. Koncertą suorganizavo gydytoja dr. L. Pašaitienė.

Poezijos dienos Čikagoje, Jaunimo centro kavinėje, jau dviliktą kartą įvyko gegužės 24-25 d.d. Jas surengė Jaunimo centro moterų klubas, programa suorganizavo ir jai vadovavo Kazys Bradūnas. Pirmasis vakaras buvo skirtas prieš 150 metų gimusiam poetui Antanui Baranaukui, žymiesiems amerikiečių poetams, antrasis — išieivijos lietuvių poetams Henrikui Nagiui ir Liūnei Sutemai, broliui ir seseriai. Poezijos dienas pradėjo programos vadovas K. Bradūnas, primindamas, kad šiemet turime ne tik vysk. A. Baranauko 150 metų gimimo sukaktį — jų yra daugiau. 1885 m. Maironis "Aušroje" išspausdino savo eilėraštį "Miškas užia", pradedamas naują lietuvių poezijos posūkį. Prieš 40 metų Petras Babickas pokarinėje tremtyje išleido pirmą poezijos rinkinį "Toli nuo tėvynės". Vysk. A. Baranauko poezijos rečitalį paruošė Algirdas T. Antanaitis ir pats atliko su dukromis Gaile ir Guoda. Rečitalin buvo įjungti ne tik lietuviški originalai, bet ir vertimai į kitas kalbas. Vakaro dalyvius išjudino skaitymą papildantis posmų dainavimas. Antrąją vakaro dalį, skirtą amerikiečiams poetams, pradėjo apie jų kūrybą kalbėjusi lituanistikos profesorė Ili-nojaus universitete dr. Violeta Kelertienė. Programon buvo įjungti septyni poetai — Henry Wadsworth Longfellow, Edgar Allan Poe, Walt Whitman, Emily Dickinson, Carl Sandburg, Robert Frost ir Archibald MacLeish. Jų eilėraščius angliškai ir vertimus lietuvių kalbon skaitė "Antro kaimo" aktorai Jūratė Jakšytė ir Eugenijus Butėnas. Vertimai buvo alikti — V. Mačernio, A. Nykos-Niliūno, T. Venclovos, B. Brazdžionio, A. Tyruolio, A. Vaičiūliaičio, D. Sadūnaitės, H. Nagio, J. Bradūno, St. Pilkos. Ant-rasis poezijos vakaras, skirtas brolio ir sesers poezijai, susilaukė nesėkmės. Programos vadovas K. Bradūnas pranešė, kad iš Mont-realo negalėjo atvykti akį susižeidęs Henrikas Nagys. Liko tik jo sesuo Liūnė Sutema ir paskaitininkas prof. dr. Bronius Vaške-lis. Pastarsis skaitė paskaitą "Pavasaris, poezija ir Lietuva", pagrindinį dėmesį skirdamas H. Nagio ir L. Sutemos kūrybai. L. Sutema ankstesnius savo eilėraščius papildė kūrinių iš naujo ciklo "Graffiti". H. Nagiui atstovavo jo į juostelę įrašyti eilėraščiai iš rinkinio "Prisijaukiau saka-lą". Tą įrašą keliais kitais H. Nagio eilėraščiais papildė su jo kūryba supažindinęs K. Bradūnas.

Dail. G. Didelytės darbų paroda Pakruojio rajono centrinės bibliotekos skaitikloje surengė šio miesto knygos bičiulių klubas "Akiratis". Viešnia buvo atvežusi savo estampų, knygženklių, knygų iliustracijų bei kitų kūrinių. Juose vyravo kaimo, Lietuvos gamtos, liaudies kūrybos motyvai.

Vilniaus meno darbuotojų rūmuose įvyko fotografo Vito Luckaus darbų paroda, kuriai jis parūpino apie 70 nuotraukų, anksčiau rodytų Estijoje. Viena pagrindinių V. Luckaus kūrybos temų — žmogus besikeičiančiame pasaulyje. V. Luckus įsėko naujesnių išraiškos priemonių. Daug jo nuotraukų pasižymi formos originalumu, minties daugiaprasmiškumu.

Vilniui grostilių buvo atvykęs Estijos jaunimo teatras, vadovaujamas vyr. rež. K. Komisarovo. Spektakliai buvo surengti Vilniaus universiteto teatro salėje ir Respublikinioje profsąjungų kultūros rūmuose. Tai buvo jau trečias estų teatrų apsilankymas Vilniuje. Kiekvieną vakarą netrūkdavo žiūrovų, kurie džiaugėsi idiomu repertuaru, brandžiais kūrinių.

Alytaus, Lazdijų ir Varėnos gyventojus jungia 1972 m. pradėti rengti džiukų liaudies dainų ir instrumentinės muzikos vakarai "Džiukų godos". Koncertui kasmet parenkamas kitas rajonas. Siemietinis koncertas gegužės 12 d. įvyko Alytaus rajone, naujuose Simno kultūros namuose. Linkima, kad "Džiukų godų" geografija apimtų visą Džiukiją ir taptų sektinu pavzdžiu aukštaičiams bei žemaičiams.

Lietuvos liaudies buities muzie-jus Rumšiškėse susilauks Mažosios Lietuvos skryliaus. Jo reikalai aptarti specialioje konferencijoje, kurią įvadiniu žodžiu pradėjo muziejaus direktorius V. Stanikūnas. Pranešėjai — L. Lekavičius, V. Milius, J. Minkevičius, G. Žumbakienė, J. Mališauskas, V. Jakelaitis, A. Pekarskas, A. Matulevičius, S. Daunys, V. Mačiukas, D. Kaunas, V. Baltrušaitis, V. Rimša įvairiais požiūriais nagrinėjo būsimo Mažosios Lietuvos skryliaus steigimo problemas. Konferencijoje buvo apžvelgti Klai-pėdos kraštui būdingi liaudies architektūros bruožai, trobesiai, tenykštės mažoji architektūra, baldai. Konferencijos dalyviai susipažino, kaip ten senaisiais laikais buvo žvejyjava, kaip ten atrodė antkapiniai paminklai ir net gėlių darželiai. Norima, kad naujais skryliaus kuo ryškiau atspindėtų Lietuvos pajūrio buitį. Gilintasi ir šiandieninį kultūrinį Klai-pėdos krašto gyvenimą, jo ryšius su praeitimi ir ateities perspektyvomis. Klijimo teatre koncertą surengė folklorinis Vilniaus konservatorijos fakultetų Klai-pėdoje ansamblis "Vorusnė".

Seniau buvo galvojama, kad akordeonas tinka tik smagioms liaudiškomis polkomis ar valsams. XX š. pradžioje akordeonas tapo vienu populiariausių buitinės pramoginės muzikos instrumentų. Nuomonei keitėsi kartu su laiku. Dabar jau 25 metai, kai profesiniai akordeonistai ruošiasi Vilniaus konservatorijos liaudies instrumentų katedroje. Kuriasi vis nauji akordeonistų ansambliai, formuojasi profesinio lygio repertuaras. Akordeonas jau tapo koncertiniu instrumentu. Aktyviausiu akordeono muzikos garsintoju Vilniuje tapo Respublikinių švietimo darbuotojų namų akordeonistų kvintetas, įsteigtas 1978 m. ir vadovaujamas J. Tallat-Kelpšos aukštesniosios muzikos mokyklos dėstytojo Ričardo Sviackevičiaus. Kiti to kvinteto nariai yra Vilniaus muzikos mokyklų mokytojai — V. Lukoševičiūtė, V. Žimančiūtė, I. Plungaitė ir R. Jankutė. Kvinteto koncertuose skambą J. S. Bacho, A. Vivaldžio, A. Chačaturiano, D. Šostakovičiaus, G. Sviridovo, J. Štrauso muzika. Nemažą vietą akordeonistų kvinteto repertuare užima lietuvių kompozitorių — M. K. Čiurlionio, E. Balsio, V. Bagdono ir kitų kūrinių. Platus kūrinių ratas leidžia įvairias koncertų programas. Kvinteto koncertai įvyko ne tik daugelyje Lietuvos miestų, bet ir Maskvoje, Leningrade, Rygoje, Minske, Kijeve, R. Vokietijoje. Pernai akordeonistų kvintetas įrašė savo pirmąją plokštelę. Koncertuose kvintetui talkina ir kiti atlikėjai — kanklininkas L. Naikelienė, fleitistas V. Kazlauskas, birbynininkai A. Smolskus, K. Mikiška, domristas V. Chaimovičius. V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 27 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
		90 dienų termin. indėlius	8 1/2 %
		180-185 d. termin. ind.	8 1/2 %
Pirmadieniais	10-3	term. indėlius 1 metu	8 3/4 %
Antradieniais	10-3	term. indėlius 2 metu	9 %
Trečiadieniais	10-3	term. indėlius 3 metu	9 1/2 %
Trečiadieniais uždaryta		pensijų s-ta	9 %
Ketvirtadieniais	10-8	spec. taup. s-ta	7 1/2 %
Pentadieniais	10-8	taupomąją s-ta	7 %
Šeštadieniais	9-1	depozitų-čekių s-ta	6 %
Sekmdieniais	9-12.30		

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduoame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas
Telefonas (416) 864-2734
pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių laktų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.
MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"
3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048
* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienėi arba Iddai Šiaučiulienei

Agentas, kuris rūpinasi jumis
1. Jūsų namai yra svarbiausias mūsų rūpestis.
2. Pasirinkdami mus, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui Geniui tel. 231-2839, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.
Antanas Genys (416) 231-2839
Frank Barauskas Limited, Realtor, 3828 Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K6

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
* taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. *
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Naujai įšventintas kunigas EDMUNDAS PUTRIMAS teikia primicijanto palaiminimą po iškilmingų Mišių Lietuvos kankinių šventovėje 1985.VI.16 Toronte-Mississaugoje, Ont. Nuotr. St. Dabkiaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kyklų klasėms. Šią ministeriją gavo airių kilmės S. Conway, 33 metų amžiaus, parlamentan išrinktas 1975 m. Jis yra katalikas. Patirties yra įsigijęs parlamento komiteuose, net kelių konservatorių ministerijų kritikoje. Spaudos konferencijoje premjeras D. Petersonas pažadėjo peržiūrėti premjero F. Millerio nuo gegužės 2 d. atliktus paskyrimus įvairiomis pareigoms. Tas sąrašas turi apie 200 asmenų. Konservatoriai, kurie paskirti vien tik politiniu tikslu, bus atleisti. Premjeras D. Petersonas taipgi nori parduoti premjero W. Davis laikais įsigytas naftos bendrovės "Sunco" akcijas. Tada už 25% tos bendrovės akcijų Ontario valdžia sumokėjo \$650 milijonų, pasiskolinusi pinigų. Dabar akcijų vertė yra kritusi. Gaunamas pelnas nepadengia net skolos palūkanų. Joms jau išleista \$500 milijonų. Ešą tai buvo Ontario provincijai nuostolingas pirkiny. Už tas akcijas, kritus naftos kainoms, dabar galbūt pavyks gauti \$300 milijonų.

Rinkiminiame vajuje D. Petersonas buvo įsipareigojęs panaikinti alaus pardavimo monopolį, kuris dabar priklauso didžiosioms alaus gamykloms ir Ontario alkoholinių gėrimų kontrolės įstaigai. D. Petersonas tada žadėjo siekti, kad alų būtų galima pirkti įvairiose krautuvėse. Tą mintį tada suaktualino alaus gamyklų uždarymas, kai jų pasiūlyta naują sutartį atmetė kai kurios darbininkų unijos. Ontario alkoholinių gėrimų kontrolės įstaiga savo krautuvėms parūpino amerikietiško alaus, nes kanadiško alaus įvežimas iš kitų provincijų yra uždraustas. Ypač nukentėjo restoranų savininkai, kurių klientai nenori amerikietiško alaus. Be jokio reikalo daug kanadiškų dolerių buvo atiduota amerikiečių alaus darvykloms. Reformas po parlamento rinkimų pasiūlė ir mažumos vyriausybę turėjęs premjeras F. Milleris. Jis žadėjo pertvarkyti įstatymą, kad restoranai patys galėtų gaminti savo alų be jokių chemikalų, kuriuos gamybos procesui paspartinti naudoja didžiosios alaus gamyklos.

Albertos premjeras P. Lougheedas spaudos konferencijoje paskelbė pasitraukimą iš šios provincijos konservatorių vado pareigų. Vadų jis buvo išrinktas 1965 m., kai konservatoriai provincijos parlamente neturėjo nė vieno atstovo. Net 36 metus trukusį socialinio kredito partijos viešpatavimą P. Lougheedas užbaigė 1971 m. rinkimuose. Konservatorių premjeru jam teko būti 14 metų. Dabartiniam 79 metų parlamentarui konservatorių turi 75 atstovus. Premjeras P. Lougheedas stengėsi sustiprinti Alberto svorį Kanados federacijoje. Jo pastangų dėka buvo surasta formulė Britų Š. Amerikos aktui parsivežti Kanadon, kur jis 1982 m. tapo oficialia Kanados konstitucija. Jis taipgi stengėsi pertvarkyti Alberto ekonomiką,

kad ji nesiremtų sparčiai išsenkančia nafta. Premjeras P. Lougheedas išsikovojo didesnes pajamas už parduodamą naftą ir įsteigė tautinio palikimo fondą, kuriame dabar jau yra \$14 milijonų. Ši suma skiriama ateičiai, kai Alberta jau neturės naftos išteklių. Tada ji galės būti panaudota kitoms pramonės šakoms.

Visi pripažįsta, kad premjero P. Lougheedo nuopelnai yra dideli ne tik Albertai, bet ir visai Kanadai. Jis savo turtingos provincijos nenorėjo išjungti iš Kanados federacijos, kaip kad su Kvebeku buvo užsimojęs padaryti premjeras R. Levesque. P. Lougheedas nori, kad naujas konservatorių vadas būtų išrinktas iki š. m. lapkričio 2 d. Tada, tapęs premjeru, turėtų pakankamai laiko pasiruošti parlamento rinkimams. Parlamento nariu P. Lougheedas sutinka būti iki š. m. gruodžio 31 d., o tada pasitraukti iš politikos ir pereiti į privatu gyvenimą. Spėjama, kad jis įsteigė specialią patarimų įstaigą naftos reikams. Kanados ministeris pirm. B. Mulroney jį gali paskirti ambasadoriumi Amerikoje ar kurioj nors kitą svarbią valstybę. Šiuo metu jis betgi nenori valdinės tarnybos.

Aukščiausiasis Kanados teismas pripažino, kad tūkstantčiai Manitobos provincinio parlamento priimtų įstatymų yra nelegalūs. Kai federacinis Manitobos aktas jį padarė Kanados provincija 1980 m.,

Krepšinio meisteriai - sovietai ar jų pavergtieji?

K. BARONAS

Europos vyrų krepšinio pirmenybės V. Vokietijoje laimėjo Sov. Sąjunga, kurios pagrindą sudarė keturi lietuviai — A. Sabonis (geriausias Europos žaidėjas), V. Chomičius, S. Jovaiša, R. Kurtinaitis, latvis V. Valters, estas H. Ende ir du ukrainiečiai. Protarpiais žaidė rusai — Volkovas, Tarakanovas, Lopatovas. Taigi pergalę Maskvai iškovojo ne rusai, bet jų pavergtų tautų atstovai. Deja, vokiečių spaudos korespondentai ir toliau paliko geopolitinėje srityje tikri analfabetai. Štai didžiausias sporto laikraštis "Kicker" rašo: "Prieš dvejus metus įvykusiose pirmenybėse Prancūzijoje, jie (sovietai, K.B.) užėmė trečią vietą, bet dabar rusai vėl yra stipriausi". Toliau to laikraščio bendradarbis pažymi: "Sov. Sąjungos žaidimas buvo grindžiamas latviu Valdemaru Valteriu".

"Mannheimer Morgen" rašo: "Sovietinė krepšinio komanda vienuolikos dienų laikotarpį parodė geriausią technišką Europos žaidimą. (Ji tai gavo iš Baltijos valstybių; ankstyvesnis sovietų žaidimas buvo parentas jėga, K.B.). Jos rinktinė su žaidi-

Skautų veikla

• Liepos 9 d., 7.30 v.v., įvyks Toronto "Rambyno" tunto vadovų posėdis pas tuntininką 284 Glen Forest Rd.

• Liepos 15 d., 7.30 v.v. skautų būklė Romuvos virš. s. V. Turūta šaukia visų stovyklaujančių vadovų posėdį.

• LS Brolijos ir Seserijos jūrų skautų skyriai ruošia buriavimo stovyklą liepos 6-13 d.d. Ludington, Mich., prie Hamlin ežero. Iš Toronto vyks P. Bekeris, E. Ginčias, J. Lelis, J. Pajaujis.

• Skautų veiklos žiniuose per klaidą buvo parašyta, kad du šaldytuvus dovanojo p.p.Kuzmai. Juos padovanojo p. Bazalykas. Už klaidą atsiprašome.

• Kas metais skautininkų ramovė paruošia pragyų stalą "Kavano" metu. Šiais metais birželio 26 d. jis buvo ypatingai turtingas.

D. Barzdžiūtė

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

**Gerry Lougheed
Funeral Home**

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

ji buvo oficialiai pripažinta dvikalbe. Visi įstatymai turėjo būti priimti anglų ir prancūzų kalbomis. 1890 m. Manitobos parlamentas atsisakė prancūzų kalbos, pasitenkinamas tik anglų kalba. Nuo to laiko priimti įstatymai yra nelegalūs. Aukščiausiasis Kanados teismas betgi nereiškia, kad visi tie įstatymai būtų paskelbti negaliojančiais ir iš naujo būtų priimti abiem kalbomis. Tada kiltų chaosas, nes Manitoba liktų be įstatymų. Ešą užteks, jeigu bus padarytas įstatymo angliško teksto vertimas į prancūzų kalbą ir pridėtas prie originalo. Tai yra milžiniškas darbas vertėjams, Manitobai kainuosiantis milijonus dolerių, užtruksiantis ilgoką laiką. Savo sprendime aukščiausiasis teismas nepasako, ką reikės daryti su debatais, kurie vyko tų įstatymų priėmimo metu. Jeigu ir juos reikės versti prancūzų kalbon, susidarys tikrai didelis tekstas. Šią spragą surado prancūzų kilmės advokatas Roger Bilodeau 1980 m., kai jam teisme ginti klientą, kuris baudas už eismo pažeidimą buvo gavęs tik anglų kalba.

mui vadovavusiu Valdu Valteriu ir 2,17 m Arvydu Saboniu jungė visas geriausias krepšinio savybes".

Milijono tiražo dienraštis "Bild" lakoniškai pasižymėjo: "Rusai po baigmės prieš Čekoslovakiją 120:89 tapo Europos meisteriais".

"Frankfurter Allgemeine": "Arvydas Sabonis, vienvandis kolektyvo šefas, tačiau taip pat nevengiantis individualizmo, kartu su Valdu Valteriu dirgavo harmoniškai skambančiam orkestrui, nedariusiam krepšinio klaidų".

Daug vietos mūsų šaliai A. Saboniui paskyrė "Frankfurter Rundschau", pažymėdamas, kad Arvydas Sabonis yra Kauno "Žalgirio" žaidėjas (televizijos komentatoriai sakė Kaunas-Belkum). Sov. Sąjungos rinktinėi besilankanč JAV-se, profesionaliniai klubai Saboniui siūle kelis milijonus dolerių, tačiau, kaip toliau rašo Frankfurto dienraštis, po rungtynių prieš Italiją šie NBA (National Basketball Association) pirkliai šią sumą tikrai padvigubino. (Visos laikraščio ištraukos 1985.VI.18).

Pirmas Europos krepšinio pirmenybės ženevoje 1935 m. laimėjo Latvija, 1937-39 m. meisterių vardai atiteko Lietuvai.

Viešėdami Cikagoje,
neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**
Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Taupyk ir skolinkis
Parmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:	IMA:
8 1/4% už 90 dienų term. indėl.	už asmenines paskolas nuo 11 1/2%
8 1/2% už 6 mėn. term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
8 3/4% už 1 m. term. indėlius	su nekeičiamu nuosimčiu
9 % už 2 m. term. indėlius	1 metų 10 1/2%
9 1/2% už 3 m. term. indėlius	2 metų 11 %
9 % už pensijų planą	3 metų 11 1/2%
9 % už namų planą	(fixed rate)
7 1/2% už specialią taup. s-tą	su keičiamu nuosimčiu
7 % už taupymo s-tas	1, 2 ar 3 metų 10 %
6 % už čekių s-tas (dep.)	(variable rate)

AKTYVAI virš 44 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Telefonas 489-1543
(staiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų)

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
Telefonas 773-6480
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6
Alfonsas Garbenis, jn. B. Econ. CRA. Kvalifikuotas (kainojimas nuosavybių dėl mortgičių. Patarnauja palikimų (Estates & Capital Gains), investicijų ir kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A.
associate broker
4887 dundas st. west
Islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999
232-2322
SOUTH KINGSWAY — bendranamyje (Condominium) didelis, saulėtas 3-jų miegamųjų kampanis butas su dviem prausyklo. Ypatingas vaizdas miesto, High Parko ir ežero. Kaina \$86,900.
HIGH-PARK — BLOOR, puikūs, 14 kambarių namas; privatus įvažiavimas, dviračių garažas. Labai gražiai prižiūretas, \$275,000.
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258

Dabar turime įvairių silkių pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkių)
Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas.
Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviess (1 pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

A.P. GOMES
Real Estate & Insurance Ltd.
1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario
Telefonai:
531-1191
namų 537-2291

A & L Windows
66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai
Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dugubo ar trigubo sturmo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. **Nemokamas įkainojimas.**
Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu
(416) 545-6556 Hamiltone,
Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

ATVIRAS LAIŠKAS SUDUVUI

Jei laisvos spaudos pati gražiausia vertybė yra pasisakymo ir nuomonės pareiškimo laisvė, tai vis dėlto tą pareiškimo stilių ir metodus saisto, kad ir neraišyti, bet daugumos pripažinti žurnalistinės etikos dėsni. Diskutuoti, vesti dialogą ir argumentuoti, svarstant vieną ar kitą klausimą, yra įdomu ir naudinga. Tačiau, pritrūkus argumentų pajukoti ir straipsnius marginti kabutėmis neder. Tokie atvejai verčia gailėtis ir paties laikraščio, kurio orus stilius ir aukštas lygis iki šiol pasižymėjo pagarba skirtingoms nuomonėms ir mandagumu diskusijose.

Jau antroji laiško pastraipa stingsa logikos, kurioje gerb. Sūduvas tvirtina nereikalavęs jokių pataisymų dėl "Poland" knygoje istorinių klaidų. Siūlyčiau autoriumi dar kartą savo straipsnį perskaityti. Toliau autorius mane įstoja į kategoriją tų lietuvių, "kurie žavisi tuo, kas svetima, o pro tautines nuoskaudas praeina tik kates žingsniu". Norėčiau žinoti, kuo J. V. Sūduvas tokį tvirtinimą grindžia, manęs asmeniškai nepažindamas (o gal? norėčiau sužinoti tikrą pavardę — tada galima būtų išsiaiškinti privačiai). Neskelbiu jokių "teorijų", o tik naudojausi profesionalių kritikų ir autoritetų nuomone, kuri iš tikro yra negincijama logiška. Ar neskaitytome knygos apie Pompejos galą, krikščionių persekijimus, gladiatorių, žalgių kautynes ir jomis nesizavime? Juk ir jose pilna rašytųjų fantazijos, apipintos apie istorinį foną.

Dėl novelės pavadinimo ginčas yra bergždžias, nes tokios apimties "novelės" jokioje literatūroje nėra. Jei ne romanas, tai bent apysaka, bet nieku būdu ne novelė. Tas sąvokas galima rasti tiek lietuviškuose, tiek anglų kalbos žodynuose, kurie yra galutinis autoritetas.

Pagal visą tai nebūtų svarbu, jei į galą gerb. Sūduvas nebūtų manęs pagerbęs palyginimu su "kai kuriomis moterimis, kurios įsimyli vieną ar kitą žymesnį rašytoją, — net ir miegodamos po pagalvę laiko vieną ar kitą jo knygą, kad saldžiau sapnuotų". Atrodo, kad gerb. Sūduvas moters psichikos visiškai nepažįsta, o inteligentė moteris yra jam visiškai nesprantama būtybė. Taip, jaunos gimnazistės "įsimylėdavo" ir filmų artistus, o męgstamų, kartais net ir draudžiamų, rašytųjų knygas skaitydavo pasislėpusios. Bet miegoti su knyga!!! Jei gerb. Sūduvas nesutinka su mano nuomone, tai jo teisė ir privilegija, bet analizavimas moterų elgesio, jų intymų nuotaikų ir jų gretinimas su mano asmeniu neįtaisingas.

Ne, aš nepamiršau televizijoje rodomo "Space", tačiau, prisilaikydama pasirinktos temos, nesiblaščiau į šalis. Dėl mūsų jaunimo reaguojimo į "Poland" padarytas istorines klaidas siūlau surinkti su vienu svarbiu faktu, būtent: gyvename ne savame krašte ir turime sugebėti atskirti, kada nereikia "judinti miegančių šunų".

Su pagarba — Aurelija Balasaitienė

KERŠTO POLITIKA

A. Kalniaus rašinys "Kerštas šaukia kerštą" "T2" 1985.V.28 laikytinas kertiniu akmeniu tolimesnėms diskusijoms su žydais. Jei-gu ir tas rašinys žydams akių neatvėrė, tolimesnės su jais diskusijos būtų tuščias laiko gaišinimas. Atrodo, žydų keršto nesulaukė tos tautos, kurios į savo žemę jų nebuvo įsileidusios, kaip japo-

nai ir daugelis kitų. Norėdama ateityje išvengti kieno nors išprovokuoto, bet neupelnyto žydų keršto, ir ateities Lietuva turėtų būti be žydų — tada nereikės vieni kitus kuo nors kaltinti.

K. Radvila

KUR NEPASITENKINIMŲ ŠAKNYS?

Žymus britų psichiatras dr. Anthony Storr savo knygoje "Žmogiška agresija" rašo, kad dauguma (privilegiuoti) skelbia neigiamas apie savo tautines grupes tik "iš akies", nes tuos visus neigiamus tvirtinimus kritiškai vertinant niekad nepasitvirtintu... Nuolatinis neigiamybės skleidimas reikalingas savo didingumui įrodyti. Kad taip yra, turbūt nėra geresnio pavyzdžio kaip A. Kalniaus straipsnis "T2" 22 nr. Jis teigia, kad žydų dėka lietuviai buvo išstremti Sibiran. "T2" 24 nr. Jonas Prunskis Rytų Aukštaitijoje kaltina vietinius rusus, o Vilniaus krašte — rusus, gudus ir lenkus dėl išstremimo į Sibirą. Kl. Jūra "T2" 23 nr. rašo, kad daugumoje kaltininkai dėl visų tų trėmimų ir įskundimų yra tik patys "broliai lietuviai".

Jei A. Kalnius ir Jonas Prunskis yra teisūs ir gerai pažinojo lietuviškų mažumų gyvenimą, ar nereikėtų susirūpinti ir VLIKui paruošti studiją klausimu, kodėl mažumos pasirodė neįtikimos daugumai. O galbūt nebuvo pakankamai socialinio teisingumo, didelė diskriminacija, o gal tik arogancija iš lietuvių pusės? Kuriant būsima Lietuvą reikia žinoti kur buvo tų mažumų nepasitenkinimo šaknys? A. G.

LIETUVIAI VANUKUVERIJE

Lietuvių veikla Vanukveryje yra gyva, bet ne visi žino kur ją surasti. Daug lietuvių, gyvenančių už miesto ribų, norėtų dalyvauti joje veikloje, bet nežino kur kreiptis. Pvz. Port Moody yra keiliolika lietuvių, neturinčių ryšio su Vanukverio lietuviams.

O. Bliskiėnė

Red. pastaba. "T2" 1985 m. 25 nr. yra paskelbta ši žinutė: "Prašome visus naujai atvykusius į Vanukverį lietuvius skambinti: B. Vileita 943-4770 arba L. Macijauskienė 574-7948. Šiais telefono numeriais gali pasinaudoti ir Vanukverio apylinkėse gyvenantieji tautiečiai.

Vilkaviškėliams

Klivlande gyveną vilkaviškėliai, norėdami paminėti Vilkaviškio miesto 320 metų įsteigimo sukaktį ir 60-metį nuo pirmosios Vilkaviškio gimnazijos abiturientų laidos, šaukia per Darbo šventės savaitgalį visų Vilkaviškio gimnaziją lankiusių suvažiavimą š. m. rugpjūčio 31 d. Kvietėme atvykti visus, kas tik Vilkaviškio gimnaziją yra lankę. Savo skelbime prašėme užsiregistruoti ligi š. m. birželio 15 d. Kadangi ligi šiol atsiliepi tik mažuma, registracija dar pratęsiama ligi š. m. liepos 31 d. Norinčius suvažiavime dalyvauti prašome kiekvieną būtinai pažymėti, kiek asmenų atvyksta. Rengėjai turi žinoti dalyvių skaičių, nes surišti su finansine atskaitomybe, patalpomis, programa ir vaizėmis. Registruokitės: dr. Vyt. Maurutis, 8450 Bridlehurst Trail, Kirtland, Ohio 44026; tel. (216) 256-1383; arba Balys Auginas, 4972 Hartley Drive, Lyndhurst, Ohio 44124; tel. (216) 291-0839.

Sukaktuviniame "Aido" choro koncerte, kuriuo buvo paminėta šio mergaičių choro 15 metų veiklos sukaktis. Jaunimo atstovas prisega gėlę išstvermingai choristei PLEINYTEI. Dešinėje — choro administratorius J. VLEINYS, sėkmingai globojantis jį nuo pat įsteigimo

Torontas - Kanados katilas

"U.S. News & World Report" 1985.V.20 išspausdino Bernardo Simono straipsnį. Čia pateikiama jo santrauka

Torontas yra didelis Š. Amerikos miestas, kuriame nėra nei getų, nei lindyinių kvartalų, o rasiniai incidentai reti. Tai miestas, kuriame daugiau negu pusė visų gyventojų yra ateiviai. Daugelis yra gimę užsienyje. Šiandien Torontas yra daugiau italų (apie 300.000), negu bet kuriame mieste už Italijos ribų; 78.000 kiniečių, 70.000 portugalų, 59.000 graikų, 51.000 prancūzų, 53.000 vokiečių, 39.000 ukrainiečių, 37.000 lenkų, 44.000 juodųjų karibių, 52.000 indopakistaniečių, 25.000 vietnamiečių (lietuvių — apie 8000, Red.).

Naujai atvykstančių žmonių srautas dramatiškai pakeitė Toronto gyventojų sudėtį. Mažiau kaip 500.000 iš miesto 2,4 milijonų gyventojų yra gimę Torontе, ir tik 2 iš 5 naujų torontiečių gali pareikšti esą anglosakų kilmės. Miesto vadovybė čia labai stengiasi išlaikyti sutarimą tarp rasų. Neseniai baltosios rasės taksi vairuotojo leidimas buvo atšauktas, kai trys juodieji keleiviai nusikandė, kad jis išvadino juos paniekinančiais žodžiais.

Metro policija sudarė 26 asmenų "etninį būrį" tirti rasiniams giniams. Anot seržanto Stewart Hembruff, vadovaujančio tam būriui: "Toronto gyventojai darosi labiau tolerantiški rasinėje srityje. Kai jie daugiau susipažįsta su rasiniais ir kultūriniais skirtumais, pradeda pamėgti šio miesto kosmopolitinius pranašumus".

John Do Trong Chu, buvęs Vietnamo diplomatas, kuris gyvena Torontе jau 10 metų, sutinka, kad tai "labai tvarkingas ir taikingas miestas". Esą tikybinės Toronto bendruomenės buvo tarp aktyviausių Šiaurės Amerikos globėjų Vietnamo pabėgėliams nuo komunistų valdžios jų krašte.

Šiandien Torontе iš tikrųjų nėra to vidinio miesto nykimo, kuris yra gąsdinantis to paties dydžio ir amžiaus JAV miestuose. Finansai yra tvarkoje, su nemažu biudžeto pertekliumi užbaigti 1984 metai. Požeminis traukinys ir autobusai švarūs, veiksmingi ir saugūs, dažniau gyventojų naudojami, negu bet koks kitoje žemyno eismo sistemoje.

Nusikaltimų skaičius Torontе tuo tarpu augantis pastaraisiais metais, tačiau tebėra pavydėtinai žemas — įvyksta tik dvi žmogžudystės per mėnesį.

Toronto — indėnų žodis, reiškiantis susitikimo vietą. 1800 metais jis vadinosi York, pagerbiant Yorko hercogą, bet 1834 m. miestui buvo duotas Toronto vardas.

Toronto buvo flegmatiskas konservatorių miestas, kuriame vyravo anglosakų palikuonys, ištikimi Britų imperijai, pabėgę iš JAV į Kanadą XVIII š. Šiomis dienomis, kaip minėta, Torontо yra žinomas kaip augančių etninių bendruomenių miestas. Etninės grupės yra skatinamos palaikyti savo tapatybę, o ne asimiliuotis, kaip JAV bėse tirpimo katilė.

Kartą požeminis traukinys ir autobusų linijos buvo didžiausių Kanados istorijoje saugumo veiksmų arena. Tai buvo 1985 m. kovo gale ir balandžio pradžioje, kai armėnų teroristų grupė grasino padėti bombas eismo sistemoje, jeigu trys vyrai, sumiti už pasikėsinimą prieš turkų ambasadą Otavoje nebus paleisti. Būdojo tūkstančiai policininkų ir karių, bet jokios bombos nebuvo.

Torontiečiams, kuriems žiemą reikia išeiti į gatvę, miesto tarnybos užtikrina, kad pagrindiniai keliai bus nuvalyti nuo sniego ir apibarstyti druska, praslinskus 4 valandoms nuo sniego iškritimo.

Savaigalais čiuožėjai eina į 170 čiuožyklų. Vasarą yra daug žalumynais apaugusių vietų. Miestas įrenge 12-kos mylių dviračių taką palei Ontario ežerą. Kiekvieną penktadienį tūkstančiai torontiečių palieka miestą ir važiuoja į gražią ežerų sritį šiaurėje. Daug torontiečių pirkto arba paveldėjo vasarnamius — dviejų ar trijų miegamųjų namus su visais moderniais patogumais. Vasarnamių paklausa yra daug didesnė kaip pašiula.

Namų kainos Torontе yra tokios išpūstos, kad gyventojai jame išsinaujama butą ir perka nuosavybę paežerėje. Dėl aukštų namų kainų Torontе vis daugiau darbininkų ir vidurinės

klasės šeimų keliai į priemiestius — Mississaugą, Markham ir Whitby, 10 ar daugiau mylių nuo komercinės miesto dalies, palikdami Torontą neturtingiems ir turtingiems.

Miesto paežerėje bus statomas daug gincų keliantis dangtas sporto stadionas.

Paruošė J. Str.

Calgary, Alberta

PIRMIEJI ALBERTOS LIETUVIAI. Anglų kalba leidinyje "Between 2 Worlds" savo šeimos gyvenimo įvykius, sujungtus su Lietuvos istorija, aprašė ir išleido Ona Benstead (Kazlauskaitė), gyv. Nanton, Alberta provincijoje.

Leidinėlis iliustruotas, sąsiuvinio pobūdžio, turi 67 puslapius. Trys Lietuva liečiantys žemėlapiai paimti iš Hamond atlaso. Savo šeimos nuotraukos, surinktos ankščiau gyventose vietovėse, turi trumpus paaiškinimus. Tekste yra žinių apie lietuvių kalbą, istoriją, papročius, aprangą. Autorė yra gyvenusi Torontе, Calgaryje, Surrey, B.C. Bendraudama su senosios ir naujosios kartos ateiviais, ji yra išlikusi savo tėvų tėviškės prisiminimų įtakoje. Pokario įvykius vertina atitrukusi nuo lietuvių pergyvenimų ir siekimų. Aprašydama savo tėvų kilmės kraštą, naudojasi ištraukomis iš anglų kalba parašytų knygų. ("Timeless Lithuanian" by Owen J. C. Norem, D.D.). Lietuvos himno muzika anglų kalba perspausdinta iš "The Botsford Collection of Folk Songs".

Pasakodama apie "The Promised Land and Mountain Shadows" mini vietovės Hosmer, prie Fernie, B.C., kur gyveno 1908 m. jos tėvai — Kazlauskai (Kaloska). Jų giminės Vidrinskai (Wyder) yra gyvenę 1912 m. Cardell, Saskatchewan; Novickų šeima (Novicki) gyveno 1907 m. Suffield prie Medicine Hat, Alta; Stankevičiai (Stanker) yra gyvenę 1908 m. prie Colley (dabar Cross), Saskatchewan. Visiems yra tekę dirbti prie CPR geležinkelio.

Nenurodyta, kiek leidinio "Between 2 Worlds" atspausdinta, taip pat nėra kainos. Spausdinta 1982 m. Friesen Printers, Calgary, Alberta. Autorės adresas: Mrs. Ona Benstead, 2308—17 St. W., Nanton, Alta. A. K.

ELZBIETA IR MATAS LESČINSKAI atšventė savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. Į jų šeimos pagerbimą atvyko giminės iš Br. Kolumbijos, Torontо, Worcesterio. Šv. Mišias atšaukė Sacred Heart parapijos klebonas mons. LePort, asistuojant kun. J. Petravičiui. Vedybinį palaiminimą mons. LePort.

Vaišėse dalyvavo giminės, šeimos draugai ir kiti artimieji. Sukaktuvinius sveikinimus pagerbtųjų organizatorius Romas Kasper, giminių vardu Irena Janulis, šeimos draugai Vera Grigienė, Kazys Vaitkūnas, linkėdami sveikatos ir laimingų gyvenimo metų.

Sveikinimai raštu buvo gauti iš Vatikano, Alberta provincijos ministerio pirmininko P. Loughheed. Giminės iš Lietuvos atsiuntė telegramas. Visiems dalyviams už gėles, dovanas, dalyvavimą ir linkėjimus savo ir žmonos vardu padėkojo Matas Lesčinskais.

1935 m. Elzbieta Janušonytė ir Matas Lesčinskais, abu panevėžiečiai sukūrė šeimą ir visą savo vedybinį gyvenimą praleido Vakarų Kanadoje. Kor.

Kanados lietuvių fondas

NAUJI NARIAI IR ĮNAŠAI:

1172. Bagdonienės-Simanavičiūtės Elenos atm.	\$100
1173. Puteikio Povilo atm.	100
1174. Reikšienė Irena	100
1175. Pacevičius Antanas Juozas, jr.	100
1176. Stepaitynė A.	100
1177. Zavy J.	100
1178. "Speak Up" (laikraštis)	100
1179. Lesčiaus Kestučio Antano atm.	130
1180. Kuzmienė Paulina	200
1181. Plikaitienės J. atm.	100
1182. Pustvaškis Steponas ir Elena	100
1183. Sekonienė-Valiūnaitė Teklė	100
1184. Sidrienės Giedrės atm.	100
1185. Stravinskienė Z.	100
1186. Pajarskienės Onos atm.	115
1187. Statkevičienės Elenos atm.	280

DALINIAI ĮNAŠAI:

Puzausko Vaclovo atm.	80
----------------------------	----

ĮNAŠUS PAPILDĖ:

23. KLB Otavos apyl. iki	\$7900
87. "Litas" (Montr. liet. kred. kooperatyvas)	2000
251. Juodžio Marcijono atm.	2250
431. Jokubilienė Elena	2300
455. Rimšų Prano ir Kamilės atm.	600
854. Kuchalskiai E. ir J.	200
1030. Bernotai Pranas ir	

Kamilė	800
1059. Kuras Paulius	200
1066. Cvirka Benius ir Verutė ..	150
1110. Andriulevičienė Marija ..	700
1120. Petrauskienės Stasės atm.	130
1157. Žukausko Petro atm.	180

Kanados lietuvių fondas džiaugiasi naujais nariais ir įnašus papildžiusiais. Tai mūsų meilės ir pareigos pareiškimas mūsų tėvynei ir pagalba kultūriniam mūsų išsivijimui bei studijų reikalams. Mūsų visų tikslas — išlaikyti lietuvių išsivijimą iki mūsų tėvynės laisvės!

Pirmame naujos tarybos posėdyje buvo nutarta kreiptis į kiekvieną KLF narį, kad jis rastų bent vieną naują narį. Mieli nariai, tikimės, kad Jūs tai galėsite lengvai padaryti. Amerikos lietuvių fondas jau turi per 3 milijonus dolerių. Kanados lietuvių fondai dar daug trūksta iki 1 milijono. Ar mes ne tokie pat lietuviai, kaip ir Amerikoje?

Išrinkta nauja taryba ir valdyba. Pastarąją sudaro: pirm. H. Stepaitis, vicepirm. dr. A. Pacevičius, ižd. A. Bersenas, narys Vyt. Pacevičius, sekr. K. Lukošius.

Linkime visiems nariams ir naujai įsijungiantiems sėkmės, kad KLF dar šiais metais pasiektų vieno milijono dolerių kapitalą!

KLF

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, vėidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Skandėnai ir sumuštiniai, įvairių rūšių mėsa, sūriai, salotos, duona, bulskutės, kava, arbata, spurgos, pyragaičiai. Paruošiami baltai ir iškylos užkandžius.

Įvairių rūšių ledai — riešutiniai, tropiški, šokoladiniai ir kiti. Saldainiai, pagruzdinti kukurūzai (popcorn).

Vaikams ir suaugusiems!

Atvykite arba skambinkite telefonu 1-705-429-5240. 1379 Mosley St. (prie 32-os gatvės) Wasaga Beach, Ontario Vasaros metu atidaryta 7 v.r. - 11 v.v. Savininkai L.R.S. Kaknevičiai

Birutė Grigaitytė-Spudienė, namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas Street West, (prie Dovercourt Rd.) Toronto, Ont. M6J 1X7

Istaigos telefonas: 535-2500 Namų telefonas: 445-9469

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 303 Toronto, Ontario M6S 4W3 Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai: istaigos (416)762-7393 namų 248-9458

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St.W., Suite 200 prie Royal York Toronto, Ontario M8X 1C5

Telefonai: istaigos (416)231-4138 namų 848-0234

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 10 v.r. - 2 v.p.p. Narys "Better Business" biuro

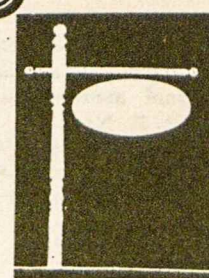
Greitas ir tikslus patarnavimas!

V. Dauginis — tel. (416) 533-1121, namų (416) 822-8480 Lilija Pacevičienė — tel. (416) 846-7301, namų (519) 853-3652

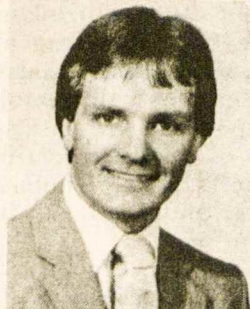
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS * * GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited, 1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

Juozas (Joseph) Norkus namų pirkimo ir pardavimo atstovas patarnauja lietuvių kalba Nemokamas namų įvertinimas

Kingsway Real Estate Ltd. Realtor

1614 Bloor Street West

(priešais Toronto Lietuvių namus)

Telefonas 535-2331, namų 532-5893

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814, 2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403 Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS • ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

1985 metų ekskursijos

į VILNIŲ ir į kitus Europos miestus

4. Rugpjūčio 21 - 29	\$1739.25
5. Rugsėjo 4 - 13	\$1612.25
Rugsėjo 4 - 19	\$1912.25
6. Spalio 3 - 11	\$1421.25

Visos kainos — kanadiškais doleriais. Į šias kainas įskaityta: lėktuvas, viešbučiai, maistas, pervežimai, ekskursija į Kauną, mokesčiai ir drauda.

Grupės 1, 3 ir 5 lydesiu aš pats. Norintiems nupirkti automobilius arba ir kitus reikmenis už dolerius.

Sudaromi iškviptimai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui. Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniui ar grupėms į visus pasaulio kraštus. Šiais metais dirbsime 3 žmonės. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ar telefonu.

V. BAČENAS All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis: V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTONT

Anapilio žinios

— Maldininkų kelionė į Kanados kankinių šventovę Midlande — rugpjūčio 4, sekmadienį. Mišios — 1.30 v.p.p., po jų — Kryžiaus keliai. Norintieji važiuoti autobusu registruojasi. Prisikėlimo par. klebonijoje (533-0621). Kaina — \$13.

— Pakrikštija: Douglas ir Irenos (Pajaujytės) Johnsonų dukrelė Caitlin-Ona; Petro ir Aldonos (Aušrotaitės) Šimonėlių dukrelė Julija Sigita; Ričardo ir Zuzanos (Rožaitės) Leblanc sūnus Mykolas Herbertas.

— Nukentėjusiems nuo viesulo Barrie gyventojams parapijos šventovėje surinkta \$640, Wasagoje — \$10. Tam tikslui paaugojo po \$50 K. V. Stankai ir dr. A. Valadka.

— Aukotojai: P. Kirstukas lietuvių kapinėms — \$100; S. Jakubauskas parapijai — \$150; J. Jasiūnienė Gerojo Ganytojo koplyčiai — \$20.

— Klebonas kun. J. Staškus kapeliniauja Neringos stovykloje, JAV-se; grįš liepos mėnesio pabaigoje.

— Mišios Gerojo Ganytojo koplyčioje Wasagoje atnaujamajam sekmadieniais 10 ir 11 v.r.

— Mišios liepos 7, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Petrą Traškevičių, 11 v.r. — už a.a. Oną ir Joną Ališauskus, Bronių Norukų; Wasagoje 10 v.r. — už a.a. Antaną Jakimavičių, 11 v.r. — už a.a. Ursulę ir Jurgį, Bronę ir Juozą.

Išganytojo parapijos žinios

— Liepos 7 d. — parapijos išky-la Glen Haffy Park, Look-Out Point. Iškyloje pamaldas 11 v.r. laikys kun. P. Dilys. Prašoma atvykti ankščiau, nes gali pritrūkti vietos automobiliams. Tada atvykusį neįleis į parką. Moterų draugija ruošia iškyloje loteriją ir prašo paaugotus laimėjus atgabenti su savim.

— Liepos 14 d., 11.15 v.r., pamaldos su Šv. Vakarine šventovėje.

— Rytų Kanados sinodas Liuteronų Bendrijos Amerikoje savo 24 suvažiavime birželio 21 d. Waterloo, Ont., vienbalsiai priėmė rezoliuciją, liečiančią sunkią tikinčiųjų būklę okupuotoje Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Suvažiavimas ypatingą dėmesį atkreipė į suimtuosius kunigus — estą Harri Motnik, lietuvį Alfonsą Svarinską ir latvių Ints Caliti. Dalyvavo 500 atstovų. Dalyviams buvo išdalinta 68 pusl. iliustruota knyga "The Treatment of Christians in Occupied Estonia, Latvia and Lithuania".

Tomas Žižys, 30 metų amžiaus, darbuojasi Ontario liberalų partijos centre kaip tyrimų direktorius. Su aštuonių asmenų grupe jis paruošė didžiąją dalį rinkimines liberalų programos. Apie jį ir kitus liberalų partijos darbuotojus centro įstaigoje ilgą straipsnį išspausdino "The Toronto Star" 1985.VI.15.

Mėnesinis lietuvių laikraštis anglų kalba "The Observer" leidžiamas Čikagoje. Jame rašoma apie aktualiuosius lietuvių gyvenimo klausimus. Leidėjas — Amerikos LK Federacija, redaktorius — Jonas Kuprys, talkinamas redakcinio kolektyvo. Metinė prenumerata — \$15 kan., \$10 JAV. Adresas: Observer, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629, USA.

Čekų rašytojas Joseph Skvorecky gavo Kanados gubernatorės J. Sauve \$5000 premiją už romaną "The Engineer of Human Souls". Jo autorius yra imigravęs Kanadon po 1968 m. sukilimo Čekoslovakijoje. Minėtą romaną parašė čekų kalba prieš keletą metų, bet buvo išverstas į anglų kalbą ir išleistas 1984 m.

"The Globe & Mail" 1985. VI. 10 išspausdino Stanley Oziewicz straipsnį apie karo nusikaltėlių pajieškas JAV-se bei sankirtį tarp R. Europos ateivių ir žydų organizacijų. Žydai esą kaltina minėtų ateivių organizaciją, bandančias sustabdyti karo nusikaltėlių pajieškas. Šis klausimas esą aktualus ir Kanadoje, nes Deschenes komisija ketinanti paskirti amerikiečių pramintu taku ir naudotis sovietine dokumentacija, netgi vykti Sov. Sąjungon. Straipsnio autorius cituoja ukrainiečių ir baltiečių pareigūnų pareiškimus, kritikuojančius tokį metodą kaip nesiderinantį su teismine Kanados sistema. Sovietiniai dokumentai esą nepatikimi. Įtariamai nusikaltėliai, baltiečių ir ukrainiečių nuomone, turėtų būti teisiami Kanadoje.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Seneliai ir ligoniniai lankomi iš anksto susitarus. Šv. valanda ir Mišios — 7 v.v. Liepos 6, šeštadienį, 5 v.p.p., bus Mišios "Vilniaus" rūmuose.

— Ruošiasi tuoktis: Edmundas Norkus su Julija Poderyte.

— Birželio 26 d. palaidota a.a. Elzbieta Gruodienė, 78 m. amžiaus; birželio 28 d. — a.a. Antanas Neverauskas, 64 m. amžiaus; liepos 2 d. — a.a. Vincas Vaškevičius, 72 m. amžiaus; liepos 3 — a.a. Juozas Kalinskas, 65 m. amžiaus.

— Mišios stovyklavietėje "Kretinga" Wasagoje per visą vasarą bus laikomos sekmadieniais 11 v.r. — Vakarines sekmadienio Mišios, pradedant su ateinančiu sekmadieniu bus 8.30 v.v. vietoj 7 v.v.

— Birželio 30, sekmadienį, 90 lietuvių maldininkų išvyko į Fatimą ir Liurdą. Grupę lydi kun. Placidus Barius, klebonas kun. A. Simanavičius ir kun. Gregory Botte, OFM. Grįš į Torontą iš Lisabonos liepos 13 d. tuo pačiu lėktuvu (TAP) nr. 8586, 2.15 v.p.p.

— Jau galima registruotis kelionei autobusu į Midlandą. Ji įvyks rugpjūčio 4 d. Autobusas išvyks nuo klebonijos 11 v.r. ir sugrįš apie 6 v.v. Kelionės kaina — \$13. Midlande Mišias laikys ir pamokslą sakys kun. Ed. Putrimas. — Kun. Alf. Grauslys, pakeliui į Montrealį, sustos Toronte ir ateinančių sekmadienį pasakys pamokslus.

— Parapijai aukojo: Joanne Koenig \$1000, A. V. Lukai \$100, N. Preibienė \$100, J. A. Lasiai \$50; pranciškonų klierikų fondui: T. Murauskienė \$10.

— Mišios liepos 7, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Saulę Michelevičienę ir Povilą Dikį, 9.30 v.r. — už a.a. Alfonsą Mazlavecką, 10.15 v.r. — už a.a. vysk. Vincetą Padolskį, 11.30 v.r. — už parapiją, 8.30 v.v. — už a.a. Vytautą Jarašūną.

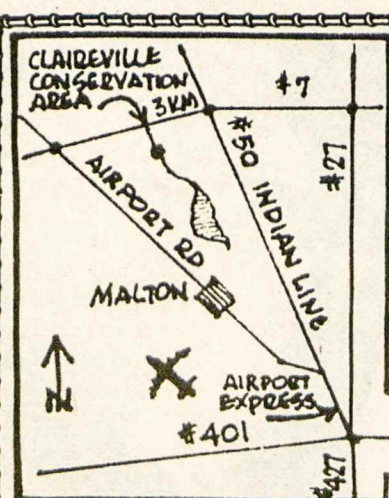
A. A. Broniaus Misias atminimui K. E. Gapučiai iš Bothwell, Ont., vietoj gėlių paaugojo "Tėviškes žiburiams" \$25.

A. a. Augustino Rinkio atminimui vietoj gėlių A. Didžbaliene paaugojo "Tėviškes žiburiams" \$10.

"Aro" choro kelionė Britanijon paaugojo: Prisikėlimo par. kredito kooperatyvas \$500, "Parama" \$300, Ant. Rasčius \$100, Vyt. Marcinkevičius \$50, Ant. Poškus \$30. "Aro" vardu visiems dėkoja Vyt. Pečiulis, kelionės komiteto pirmininkas.

Lituanistinių mokyklų mokytojų (iki III skyriaus) suvažiavimas įvyko birželio 8 d. Torontu Prisikėlimo par. patalpose. Suvažiavimu dalyviai, daugiausia jaunosios kartos, apsvaistė dabartines programas Kanados ir JAV lituanistinių mokyklų, a.a. A. Rinkūno paliktus siūlymus. Nutarta paruošti naują programą, pritaikytą dabarties mokiniams. Tam tikslui sudaryta mokytojų grupė. Suvažiavimą surengė KLB švietimo komisija (pirm. Vyt. Bireta, nariai — J. Adamonytė, L. Beržinytė, L. Underienė, dr. R. Petrauskas). Dalyvavo mokytojai: M. Adamonytė iš Montrealio, D. Lukavičiūtė iš Hamiltono, A. Krivickaitė iš Hamiltono, Toronto Maironio mokyklos mokytojai (iki IV sk.) ir jos vedėja G. Paulionienė.

Toronto lietuvių pensininkų klubas š. m. birželio 19 d. surengė sėkmingą ekskursiją į Tūkstantį salų prie Kingstono. Dalyvių buvo du pilni autobusai. — "Vilniaus" rūmai yra apgyvendinti vien lietuviams. Norintieji juose apsigyventi prašomi registruotis iš anksto, nes reikia laukti eilės. Telefonas informacijai (416) 762-1777 nuo 9 v.r. iki 5 v.p.p. — Kadangi "Vilniaus" rūmai nebuvo visai užbaigti, dabar tenka atlikti papildomus darbus su architekt. V. Petrulio talka ir CMHC sutikimu. Bus samdomi nauji rangovai varžytynių būdu. Tiems darbams reikalingas greitas valdybos sprendimas. — Rengiama pensininkų gegužinė liepos 24, trečiadienį, nuo 11 v.r., High Parke (pastogė 16). Bus pietūs ir atitinkama programa. Bilietai — \$6. Gaunami pas Br. Žeką 766-8647, J. Gustainį 769-1599, V. Gražulį 259-7255 ir p. Vasiliauskienę. Po gegužinės nuomatoma ekskursija į žemės ūkio muziejų Miltonė. **H. A.**

Nevėluokite auto aikštėse vietos ribotos

Kviečiame visus į

GEGUŽINĖ

Liepos 21, sekmadienį, 12 valandą, Clairville Conservation Area, Green Acres rajone. Vienintelis įvažiavimas į parką: 3 km į vakarus nuo greitkelio 7 ir 50 sankryžos.

Jauniems ir antros jaunystės asmenims pritaikytos programos. Užkandžiai — vaisvandeniai — ledai.

Autobusas išsina nuo Toronto Lietuvių namų 12.30 val. po pietų. RENGĖJAI: Lietuvių namai (vyrų būrelis) ir tautinių šokių grupė "Atžalynas"

Toronto Lietuvių namų poilsio STOVYKLA

Tėvų pranciškonų vasarvietėje Wasagoje atidaroma rugpjūčio 10, šeštadienį, 12 valandą, uždaroma rugpjūčio 18, sekmadienį, 12 valandą

PATALPŲ KAINOS:

1. Stovyklos laikotarpiui — 8 dienom, bet kokio dydžio šeimai — \$65, vienam asmeniui — \$35.
2. Vienai dienai šeimai — \$9, vienam asmeniui — \$6.

Stovyklos metu veiks virtuvė V. Birštono priežiūroje be to, stovyklautojai galės naudoti savo primušines krosneles arba stovykloje esantį "bar-b-q".

Informaciją teikia ir stovyklos registraciją tvarko **V. Kulnys**, 1573 Bloor St. West, Toronto, Ontario M6P 1A6. Tel 1-416-769-1266

Stovyklą rengia LN vyrų būrelis

A+A

ADOLFINAI BUDRIKAITEI-ZULONIENI

Lietuvoje mirus,

seserį A. VADAKOJIENĘ su šeima nuoširdžiai užjauciame —

A. M. Pranevičiai

Dienraštis "Draugas" 1985.V.18 surengė savo 75-rių metų sukakties iškilmę Marijos aukštesniosios mokyklos salėje Čikagoje. Meninę programą atliko Toronto choras "Volungė", akompaniatorius J. Govečas, montrealietė solistė G. Čapkauskienė ir čekagietis J. Vaznelis. Gražią recenziją apie tą koncertą parašė Nijolė Kupstaitė "Draugo" 1985.VI.15 laidoje. Apie "Volungę" taip sako: "Pabrėžtina choro skambėjimo kultūra vokalinio garso meninės kokybės prasme. (...) Matyt, ne vienas tą vakarą pagalvojome, kaip būtų gera tokį jaunimo chorą turėti Chicagoje".

Lenkų laikraštis "Zwiąckowiec" duoda mėnesinį priedą anglų kalba "Alliancer". Š. m. gegužės 30 d. laidoje yra išspausdintas leidėjų raštas Deschenes komisijai, tiriančiai karo nusikaltėlius. Jame atpasakotos lenkų kančios vokiečių okupacijos metais, kaltinami ukrainiečiai nacionalistai, naikinę Volinijos ir Podolijos lenkus. Taip pat kaltinami ir lietuviai: "Vilniaus srityje lietuviai nacionalistai aktyviai dalyvavo žudynėse tūkstančių žydų piliečių. Žudynės Paneriuose 1941 m. buvo vienas tokių atvejų. (Žiūr. Martin Gilberts "Atlas of the Holocaust, p. 77 ir 156)." Rašto pabaigoje sakoma, kad jų (lenkų) nuomone, kai kurie tie nusikaltimai dalyviai yra atvykę Kanadon drauge su kitais savo tautiečiais. Jeigu imtume si akcijos prieš karo nusikaltėlius, tai ji turėtų apimti juos visus nepaisant jų tautybės, politinės priklausomybės ar ideologijos.

Septynių Kanados lenkų poetų antologiją išleido "Polish Canadian Publishing Fund". Ją redagavo W. Iwanuk ir F. Smiega. Šalia lenkiškų tekstų pridėti ir vertimai. Kanadiečių spaudos agentūra "Canadian Scene" savo biuletenyje 1985. VI. 14 sako, kad Kanadoje yra labai mažai kūrinių pasirodę neoficialiomis kalbomis. Šis leidinys esąs geras pavyzdys literatūrinio įnašo vienos etninės grupės į bendrąjį Kanados aruodą. Panašius leidinius galėtų būti sudarytas ir Kanados lietuvių poetų bei prozininkų. Jame turėtų tilpti: dr. H. Nagys, J. Kralikauskas, Vyt. Tamulaitis, D. Girždžius, M. Aukštaitė, J. Gutauskas, Vyt. Kastytis, B. Vytienė, B. Rukša, R. Filip, A. Šileika ir kt.

Ontario parlamento narys Tony Ruprecht, įrašytas ir naujojo ministerių kabineto sąrašą, specialiu raštu prašė, kad jo suorganizuota ir daugelio etninių grupių atstovų pasirašyta žmogaus teisių deklaracija buvo įteikta Kanados ambasadoriui R. Harry Jay ir visoms Helsinkio akto peržiūros konferencijos delegacijoms. Be to, minėtą deklaraciją Otavoje pasirašė visa eilė žymių veikėjų. Ji buvo įteikta ir Kanados min. pirmininkui B. Mulroniui bei opozicijos vadams. Pirmoji rugpjūčio savaitė Otavoje ir Toronte bus paskelbta Žmogaus teisių savaitę ryšium su 10 metų sukaktimi Helsinkio akto. Tai savaitę busių renkami parašai, siekiant sąžinės kalinių išlaisvinimo iš sovietinių kalejimų bei lagerių.

Kanados etninių studijų draugija (The Canadian Ethnic Studies Association) š. m. spalio 16-19 d.d. Montrealyje rengia dvimetę konferenciją. Bus gvildenami klausimai, liečiant imigraciją, tarpgrupinius santykius, rasizmą, mažumų laikyseną, įsikūrimą, moteris, atbėgėlius, religiją, kalbų mokymą ir t.t. Numatyta 130 pasikaitų anglų bei prancūzų kalbomis ir 30 įvairių sesijų. Informacija apie nieko nesakoma apie lietuvių dalyvavimą.

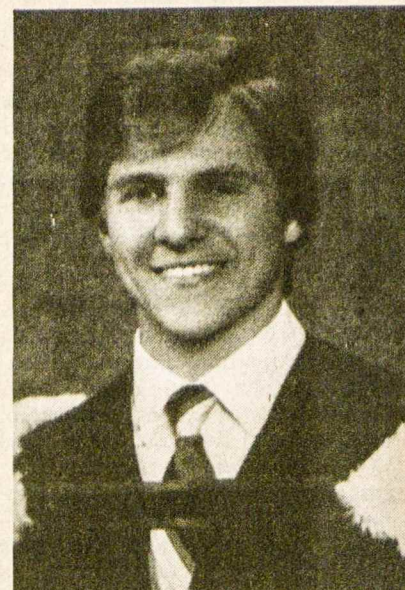
Daugiakultūrinė Ontario taryba leidžia savo žiniaraštį "Multiviews". Š. m. 2 nr. yra išspausdintas estės Valde Andre straipsnis apie 1984 m. estų festivalį Toronte. Jame trumpai suminėta praeitis, paminėta ir Latvija su Lietuva. Toronte festivalyje dalyvavo 2000 atlikėjų iš viso laisvojo pasaulio, buvo apie 200 įvairių renginių (dainų, sporto, gimnastikos šventė, koncertai...). Dalyvavo 10.000 estų. Festivalis kainavo 1,4 mil. dolerių. Dalį išlaidų padengė Kanados ir Ontario vyriausybės.

Katalikų imigracijos įstaiiga (Catholic Immigration Services) Montrealyje atsiuntė raštą "TŽ", prašydama priminti, kad ji yra daug kam pagalbėjusi atvykti Kanadon bei joje įsikurti, paskolinusi lėšų bei palūkanų. Tačiau žymi dalis skolininkų nuo 1957 m. iki šiol nėra grąžinusi paskolų. Kadangi įstaigos lėšos labai ribotos, skolininkai prašomi atsilipti dėl paskolų grąžinimo šiuo adresu: Catholic Immigration Services, 7751 Querbes, Montreal, Que. H3N 2B9. Tel. (514) 273-6699.

MONTREALQUE

IRENA ADAMONYTĖ, šiais metais baigusi architektūrinius mokslus (science of architecture) bakalaurės laipsniu McGill universitete, Montrealyje. Vasaros metu dirba savo srityje. Rudenį studijos toliau. Dalyvauja parapijos gyvenime, reikiassi jaunimo grupėje ir sporte

JONAS-VYTAUTAS VALIULIS, šiais metais baigęs cheminę inžineriją bakalaur laipsniu McGill universitete, Montrealyje. Yra suorganizavęs lietuvių studentų klubą, kuriam vadovauja. Parapijoje nuolatiniis liturginių tekstų skaitytojas, "Gintaro" ansamblio narys

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Certifikatus: min. \$1,000.00			
1 metų	9 %		
Terminuotus indėlius:			
1 metų	8.75%		
180 - 364 d.	8.50%		
120 - 179 d.	8.25%		
60 - 119 d.	8 %		
30 - 59 d.	7.75%		
Taupomosios sąskaitos:			
specialios	6.25%		
su draudimu	6 %		
kasdieninis %	5.75%		
Čekių sąsk.	5 %		

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS		3907A Rosemont	
1475 De Seve			
Pirm. antr. treč.	9.00 - 3.00		
Ketvirtadieniai	12.00 - 8.00	4.00 - 8.00	
Penktadieniai	10.00 - 6.00	2.00 - 6.00	

Toronto dienraščiai "The Toronto Star" ir "The Toronto Sun" 1985. VI. 10 išspausdino plačią informaciją apie nacių karo nusikaltėlius Brazilijoje, kur, pasak rabino Henrio Sobelio, gyvena 5000 buvusių nacių. Jie ten turi tarpusavio pagalbos organizaciją ir randa atramą krašto vokiečių bendruomenėje, turinčioje 3 milijonus tautiečių.

Jų tarpe buvęs ir lietuvis Herbert Cukurs, kaltinamas nužudymu 30,000 žydų Rygoje. Jis turėjo būti suimtas ir nugabentas Izraelin, bet suėmimo metu pasipriešinęs ir žuves. Tai įvykę Urugvajuje 1965 m. Ši informacija atrodo klaidinga, nes kaltinamojo vardas ir pavardė yra latviški, o Ryga — Latvijos sostinė. Informacija iki šiol nebuvo atitaisyta, matyt, niekas tuo nepasirūpino.

Norite susipažinti su savaitraščiu "TĖVIŠKES ŽIBURIAI"? Atsiųskite savo adresą ir gausite keletą numerių nemokamai.

VIENAAUKŠTYJE (bungalow) Bathurst rezidenciniame rajone ramiai vyresnio amžiaus materialai išnuomojamas KAMBARYS su galimybe naudotis virtuve ir kitais patogumais. Dėl sąlygų skambinti po 5 v.p.p. telefonu 789-2364 Toronte.

ATLIEKU visokius namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

RVS VIDEO SISTEMA. Filmuojau su "Video" aparatais vestuves, gimtadienius, sukaktis, pirmosios Komunijos iškilmes, krikštynas ir t.t. Skambinti RAIMONDUI VALADKAI 279-4235 Toronte.

IŠNUOMOJAMAS nuo rugpjūčio 1 d. arti Keele požeminio traukinio stoties (126 Glenlake Ave.) vieno miegamojo butas su atskiru įėjimu. Virtuvėje yra šaldytuvas ir virimo krosnis. Skambinti tel. 766-3886 Toronte.

MYKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 534-3882 Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patariamai asmeniniai ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniniais, laidotuviams, įvairiems rengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

CANDLELIGHT

CATERERS

SAVININKAI J.S. BUBULIAI Balijai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir laidotuvių pusryčiai. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais tel. 9 v.v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronte.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.